

XXI

A

HUOLTOTILASTO

7

KÖYHÄINHOITO, LASTENSUOJELU, IRTOLAIS-
JA ALKOHOLISTI- SEKÄ RAITTIUSHUOLTO
VUONNA 1950

A

VÅRDSTATISTIK

7

FATTIGVÅRDEN, BARNSKYDDET, LÖSDRIVAR- OCH ALKO-
HOLIST- SAMT NYKTERHETSVÅRDEN
ÅR 1950

ASSISTANCE SOCIALE DES COMMUNES
ANNÉE 1950

HELSINKI 1952

Täten Sosiaaliministeriön sosiaalinen tutkimustoimisto saattaa julkisuuteen Suomen Virallisen Tilaston sarjaan XXI sisältyvän tilastollisen selonteon maan huoltotoinnasta vuonna 1950.

Julkaisun toimitustyötä on lähinnä hoitanut toimiston aktuaari Margit Jalo.

Helsingissä huhtikuun 4 päivänä 1952.

Härmed bringar Socialministeriets byrå för social forskning till offentligheten en statistisk redogörelse för värdverksamheten i landet under år 1950, vilken ingår i serien XXI av Finlands Officiella Statistik.

Redigeringen av publikationen har närmast omhändertagits av aktuarien vid byrån Margit Jalo.

Helsingfors den 4 april 1952.

G. Modeen.

Maija Tudeer.

SISÄLLYS

<i>Teksti</i>	<i>Sivu</i>
I. Huoltotoiminnan järjestys ja huoltolaitokset	7
II. Köyhäinhoito ja lastensuojelu	
Avunsaajain ja lastensuojelulasten luku	9
Avustus- ja huoltomuoto	10
Ikä	13
Syntymäpaikka ja kotipaikkaoikeus	14
Avunsaajain siviilisääty ja huollettavien lasten syntyperä	15
Avunsaajain ja lasten vanhempain ammatti	16
Avuntarpeen ja lasten huostaanottamisen syy	17
III. Irtolaishuolto sekä alkoholisti- ja raittiushuolto	
Huollon alaisten henkilöiden luku	22
Ikä	23
Siviilisääty	24
Ammatti	24
Irtolaishuollon perusteet ja huoltotoimenpiteet	25
Alkoholistihuollon perusteet ja huoltotoimenpiteet	27
Raittiushuollon huoltotoimenpiteet	29
IV. Huollon alaiset henkilöt yhteensä	30
V. Huoltotoiminnan kustannukset	33
VI. Työlaitokset	40
Ranskankielinen katsaus ja selityksiä	42

Tauluja

I. Huoltotoiminnan järjestys ja huoltolautakuntien alaiset laitokset	2
II. Huoltolautakuntien alaisissa laitoksissa olleet, ryhmitettyinä laitosten mukaan	3
III. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun eri huoltomuodot	4
IV. Huoltotoiminnan menot	6
V. Huoltotoiminnan tulot	10
VI. Kunnalliskotien menot ja tulot	12
VII. Lastenkotien menot ja tulot	14

INNEHÅLL

<i>Text</i>	<i>Sid.</i>
I. Vårdverksamhetens organisation och vårdanstalterna	7
II. Fattigvården och barnskyddet	
Understödsdagarnas och barnskyddsbarnens antal	9
Understöds- och vårdformen	10
Ålder	13
Födelsort och hemorsträtt	14
Understödsdagarnas civilstånd och de omhändertagna barnens börd	15
Understödsdagarnas o. barnens föräldrars yrke	16
Orsaken till understödsbehovet och omhändertagandet av barnen	17
III. Lösdrivarvården samt alkoholisti- och nykterhetsvården	
Antalet personer, som underkastats vård	22
Ålder	23
Civilstånd	24
Yrke	24
Grunderna för lösdrivarvården samt vårdåtgärder	25
Grunderna för alkoholistvården och vårdåtgärder	27
Nykterhetsvårdens vårdåtgärder	29
IV. Sammandrag av de personer, som blivit föremål för vård	30
V. Kostnaderna för vårdverksamheten	33
VI. Arbetsinrättningarna	40
Fransk resumé och förklaringar	42

Tabeller

I. Vårdverksamhetens organisation och vårdnämnder underlydande anstalter	2
II. I vårdnämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter	3
III. Olika vårdformer av fattigvård och barnskydd	4
IV. Vårdverksamhetens utgifter	6
V. Vårdverksamhetens inkomster	10
VI. Kommunalhemmens utgifter och inkomster	12
VII. Barnhemmens utgifter och inkomster	14

Table des matières

<i>Texte</i>	<i>Page</i>		<i>Page</i>
I. L'organisation de l'Assistance sociale et les établissements subordonnés aux Commissions de l'Assistance sociale	7	IV. Compilation comprenant toutes les personnes assistées	30
II. L'assistance publique et la protection de l'enfance		V. Frais de l'Assistance sociale	33
Nombre des assistés et des enfants	9	VI. Les ouvroirs	40
Forme d'assistance	10	Résumé et explications en français	42
Age	13		
Lieu de naissance et droit de domicile	14		
Etat civil des assistés et état de naissance des enfants	15		
Profession des assistés et des parents	16		
Causes du besoin d'assistance	17		
III. Le vagabondage et les alcooliques			
Nombre des personnes	22		
Age	23		
Etat civil	24		
Profession	24		
Principes du traitement et mesures d'assistance des vagabonds	25		
Principes du traitement et mesures prises pour le traitement des alcooliques	27		

Tableaux

I. L'organisation de l'Assistance sociale et les établissements subordonnés aux Commissions de l'Assistance sociale			2
II. Internes entretenus dans les établissements subordonnés aux Commissions d'Assistance sociale, par établissements			3
III. Les diverses formes de l'Assistance publique et de la Protection de l'enfance			4
IV. Dépenses de l'Assistance sociale			6
V. Recettes de l'Assistance sociale			10
VI. Recettes et dépenses des hospices d'indigents			12
VII. Recettes et dépenses des asiles d'enfants			14

I. Huoltotoiminnan järjestys ja huoltolaitokset.

Huoltolautakunnat. Lakimääräistä huoltotoimintaa varten maa oli v. 1950 jaettuna 546 huoltoyhdyksuntaan, joista 35 oli kaupunkikuntia. Erityinen huoltolautakunta oli kaikissa kaupungeissa ja 436 maalaiskunnassa. Niissä kunnissa, 14 %:ssa kuntien kokonaisluvusta, jotka toistaiseksi oli vapautettu velvollisuudesta asettaa huoltolautakunta, hoiti kunnallislautakunta vastaavia tehtäviä. 14 kaupungissa ja 23 maalaiskunnassa oli erityinen osasto lastensuojelua varten, minkä lisäksi 7 kaupungissa oli erillinen lastensuojelulautakunta. 6 kaupungissa ja 2 maalaiskunnassa oli osasto irtolaishuoltoa varten sekä 8 kaupungissa ja 6 maalaiskunnassa alkoholihuoltoa varten. Sitä paitsi oli 3 kaupungissa yhteinen osasto kahta viimeksi mainittua huoltoa varten.

Kunnalliskodit. Kunnalliskoteja oli v. 1950 kaikkiaan koko maassa 347. Näistä oli kunnallisia vanhainkoteja 4. Yhden kunnan omistamia kunnalliskoteja oli 319 sekä kahden tai useamman kunnan omistamia yhteisiä 28. Näihin yhteisiin kunnalliskoteihin oli 84 kunnalla osuus. Sopimuksen mukainen oikeus saada sijoittaa hoidokkeja toisen kunnan kunnalliskotiin oli 48 kunnalla, minkä lisäksi vielä 6 kunnalla oli tällainen sopimus, vaikka niillä oli oma kunnalliskoti.

Koko maan kunnista oli selontekovuonna 73.8 %:lla joko oma kunnalliskoti tai osuus sellaiseen. Kun lisäksi 43 kunnalla oli sopimuksenmukainen oikeus sijoittaa hoidokkejaan toisen kunnan kunnalliskotiin, oli maan 546 kunnasta 451 kuntaa eli 82.6 % huolehtinut lain edellyttämän kunnalliskotihoidon järjestämisestä sitä tarvitseville.

Missä määrin kunnalliskodeissa oli erityinen osasto lapsia, mielisairaita ja muita sairaita varten, selviää seuraavasta asetelmasta.

Kunnalliskoteja, joissa oli osasto Kommunalhem med avdelning

	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
Lapsia varten — För barn	5	5	10
Mielisairaita varten — För sinnessjuka	14	131	145
Muita sairaita varten — För andra sjuka	24	170	194

Työlaitokset. V. 1950 toimi maassa kaikkiaan 9 työlaitosta, joista Helsingin kaupunki omisti 1, valtio yhden Ilmajoella irtolaisia varten ja loput 7 kuuluivat kuntayhtymille. Yhteisiin työlaitoksiin osallistui 483 kuntaa eli 88 % maan kaikista kunnista. Työlaitoksista tehdään tarkemmin selkoa sivulla 40.

I. Vårdverksamhetens organisation och vårdanstalter.

Vårdsnämnderna. För den lagstadgade vårdverksamheten var landet under år 1950 indelat i 546 vårdsamhällen, av vilka 35 voro stadskommuner. En särskild vårdnämnd hade alla städer och 436 landskommuner. I 14 % av hela antalet, vilka tillsvidare voro befriade från att tillsätta vårdnämnd, fungerade kommunalnämnden som vårdnämnd. 14 städer och 23 landskommuner hade en särskild avdelning för barnskydd, vartill kommer 7 städer med en fristående barnskyddsnämnd. Egna avdelningar för lösdrivarvård fanns det i 6 städer och 2 landskommuner samt för alkoholistsvård i 8 städer och 6 landskommuner. Dessutom hade 3 städer gemensam avdelning för lösdrivar- och alkoholistsvård.

Kommunalhemmen. Antalet kommunalhem var år 1950 i hela landet inalles 347. Av dessa var 4 kommunala ålderdomshem. Av kommunalhemmen var 319 sådana, som tillhörde en kommun och 28 sådana, som tillhörde två eller flera kommuner. I de sistnämnda hade 84 kommuner andel. 48 kommuner ägde rätt enligt överenskommelse att placera sina interner i en annan kommuns kommunalhem, vartill ännu 6 kommuner hade en sådan överenskommelse det oaktat, att de hade dessutom eget kommunalhem.

Av alla landets kommuner hade under redogörelseåret 73.8 % antingen ett eget kommunalhem eller andel i sådant. Då därtill 48 kommuner hade rätt att enligt överenskommelse placera sina interner i en annan kommuns kommunalhem, hade 451 av landets 546 kommuner eller 82.6 % dragit försorg om ordnandet av i lagen förutsatt kommunalhemsvård för dem, som voro i behov därav.

I vilken utsträckning det i kommunalhemmen fanns särskilda avdelningar för barn, sinnessjuka och andra sjuka, framgår av följande sammanställning.

Arbetsinrättningarna. Under år 1950 verkade i landet 9 arbetsinrättningar, av vilka 1 ägdes av Helsingfors stad, en inrättning i Ilmajoki för lösdrivare av staten och de återstående 7 tillhörde kommunsammanslutningar. 483 kommuner eller 88 % av landets alla kommuner voro delägare i de gemensamma arbetsinrättningarna. För arbetsinrättningarna redogöres närmare å sid. 40.

Muut köyhäinhoidolliset huoltolaitokset. Muuta huoltolautakunnan alaisia laitoksia oli Helsingissä 3 köyhäinhoidollista työtupaa ja Kiimingillä sairaumaja. — Osuuk-sia piiriemielisairaaloihin omisti 524 kuntaa eli noin 96 % maan kunnista.

Lastenkodit. Huolto- tai lastensuojelulautakuntien alaisia lastenkoteja oli selontekovuonna kaikkiaan 21 kaupungissa ja 71 maalaiskunnassa. Kun muutamissa kunnissa toimi useita lastenkoteja, nousi näiden luku 109:ään.

Kunnat, joilla oli oma lastenkoti, sijaitsivat etupäässä Hämeen (23), Kymen (18) ja Uudenmaan lääneissä (11). Näissä lääneissä oli yhteensä lähes 3/5 maan lasten-kodeista.

Ammattioppilaskoteja ja vastaanottokoteja oli vain Helsingissä kumpaaakin yksi. Kasvatustaitoksia tai kou-lukoteja oli Helsingin, Turun, Pörin ja Tampereen kau-pungeilla, Helsingillä 4 ja muilla 1.

Muut lastensuojelulaitokset. Näiden kuntien luku, jotka omistivat muuta lastensuojelulaitoksia, selviää seu-raavasta yhdistelmästä. Luvut eivät kuitenkaan ole aivan tarkkoja vastausten epämääräisyydestä päätellen.

Fattigvårdens övriga vårdanstalter. Andra under vårdnämnden lydande anstalter funnos i Helsingfors 3 av fattigvården upprätthållna arbetsstugor och i Kiiminki en sjukstuga. — Andelar i distriktssinnesjukhus hade 524 kommuner eller cirka 96 % av landets kommuner.

Barnhemmen. Under vård- eller barnskyddsnäm-nerna lydande barnhem funnos det under redogörelseåret i 21 städer och 71 landskommuner. Då i några kommu-ner verkade flere barnhem, steg deras antal till 109.

De kommuner, vilka hade eget barnhem, voro huvud-sakligen belägna i Tavastehus län (23), Kymmene län (18) och Nylands län (11). I dessa län funnos tillsammans nära 3/5 av landets barnhem.

Yrkeselevhem samt upptagningshem funnos endast i Helsingfors, ett av bägge. Uppfostringsanstalter eller skolhem funnos i Helsingfors, Åbo, Björneborg och Tammerfors, i Helsingfors 4 och i var och en av de övriga städerna 1.

Övriga barnskyddsanstalter. Antalet kommuner, vilka ägde andra barnskyddsanstalter, framgår av följande sammanställning. Siffrorna äro dock icke alldeles exakta av svarens obestämthet att döma:

<i>Kuntia, joilla oli — Antal kommuner, som hade</i>	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
Lastenseimä — Barnkrubbor	16	3	19
Lastentarhoja — Barnträdgårdar	22	7	29
Pientenlasten hoidon neuvoloita — Rådgivningsstationer för spädbarnsvård .	31	341	372
Koululaisten päiväkoteja — Daghem för skolbarn	3	1	4

Muista toimintamuodoista mainittakoon, että v. 1950 oli kesäsiirtoloita 28 kunnalla, 136 kuntaa oli järjestänyt kerhotoimintaa lapsia varten, 15 kuntaa kasvitarhatoi-mintaa sekä 30 kuntaa leikkikenttätöimintää.

Av övriga verksamhetsformer må nämnas, att år 1950 28 kommuner hade sommarkolonier, 136 kommuner hade anordnat klubbverksamhet för barn, 15 kommuner trädgårsverksamhet samt 30 lekplansverksamhet.

II. Köyhäinhoito ja lastensuojelu.

Avunsaajain ja lastensuojelulasten luku.

Köyhäinhoitoavustusta saaneet henkilöt on tilastossa jaettu kahteen ryhmään: varsinaisiin ja tilapäisiin avunsaajiin. Edellisiin kuuluvat kaikki ne henkilöt, jotka ovat saaneet laitoshoidoa tai ovat olleet sijoitettuna yksityisiin perheisiin (yksityishoitoon) tai ovat saaneet kotiavustusta vuoden aikana vähintään 2 500 mk. Tilapäisiin avunsaajiin taas on luettu ainoastaan ne henkilöt, jotka ovat saaneet vain kotiavustusta 2 500 markkaa pienemmän määrän. Jaoituksessa varsinaisiin ja tilapäisiin avunsaajiin ei näin ollen ole otettu huomioon avustuksen jatkuvaisuutta. Vakuutuksen ja tilapäisen kotiavustuksen rajana oli ennen v. 1947 500 mk, mutta rahanarvon alennuttua on se v. 1947 alusta korotettu 2 500 mk:aan.

Lastensuojelun alaisiin lapsiin on luettu kaikki ne lapset, jotka lastensuojelulain 3:n luvun 8 §:n nojalla on otettu huoltolautakuntien huostaan.

Köyhäinhoidon varsinaisia avunsaajia ja lastensuojelulapsia oli v. 1950 seuraavasti.

	Köyhäinhoito Fattigvården		Lastensuojelu Barnskyddet	
	abs.	%	abs.	%
Kaupungeissa — I städer	27 335	26.6	5 383	35.1
Maalaiskunnissa — I landskommuner	75 490	73.4	9 972	64.9
Koko maassa — I hela landet	102 825	100.0	15 355	100.0

Köyhäinhoidon avunsaajain luku, joka sodan johdosta aleni huomattavasti v:sta 1940 v:een 1944, on siitä lähtien säännöllisesti noussut, m. m. v:sta 1949 v:een 1950 11.0 %. Lastensuojelulasten luku sensijaan aleni jatkuvasti v:sta 1941 v:een 1949, mutta nyt v. 1950 se on hieman noussut, 1.6 %.

Eri läänien kesken köyhäinhoidon varsinaisten avunsaajain ja lastensuojelulasten luku jakaantui seuraavalla tavalla.

1. Köyhäinhoidon avunsaajain ja lastensuojelulasten luku lääneittäin. — Antal fattigvårdens understödstagare och barnskydds barn länsvis.

Läni — Län	Köyhäinhoito — Fattigvården						Lastensuojelu — Barnskyddet					
	Kaupungit Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa		Kaupungit Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä Summa	
	abs.	% väestöstä av befolk- ningen	abs.	% väestöstä av befolk- ningen	abs.	% väestöstä av befolk- ningen	abs.	% väestöstä av befolk- ningen	abs.	% väestöstä av befolk- ningen	abs.	% väestöstä av befolk- ningen
Uudenmaan — Nylands ..	9 545	2.4	7 500	2.8	17 045	2.6	2 391	0.6	898	0.3	3 289	0.5
Turun ja Porin — Åbo o.												
Björneborgs	4 686	2.8	11 112	2.4	15 798	2.5	953	0.6	1 404	0.3	2 357	0.4
Ahvenanmaa — Åland ...	43	1.2	243	1.3	286	1.2	1	0.0	34	0.2	35	0.2
Hämeen — Tavastehus ...	4 400	2.7	9 948	2.6	14 348	2.6	848	0.5	1 456	0.4	2 304	0.4
Kymen — Kymmene	1 344	2.8	6 314	2.4	7 658	2.5	196	0.4	772	0.3	968	0.3
Mikkelin — St Michels ...	1 017	3.2	6 550	3.1	7 567	3.1	122	0.4	875	0.4	997	0.4
Kuopion — Kuopio	1 286	2.9	12 770	3.0	14 056	3.0	182	0.4	1 707	0.4	1 889	0.4
Vaasan — Vasa	2 787	2.9	10 879	2.1	13 666	2.2	356	0.4	1 262	0.2	1 618	0.3
Oulun — Uleåborgs	1 457	2.8	7 283	2.4	8 740	2.4	212	0.4	983	0.3	1 195	0.3
Lapin — Lapplands	770	2.9	2 891	2.1	3 661	2.2	122	0.5	581	0.4	703	0.4
Koko maa — Hela landet	27 335	2.7	75 490	2.5	102 825	2.6	5 383	0.5	9 972	0.3	15 355	0.4

Köyhäinhoidon tilapäiset avunsaajat. Niiden suoranaisesti avustettujen henkilöiden luku, joiden kotiavustuksen arvo oli 2 500 mk pienempi, oli seuraava.

II. Fattigvården och barnskyddet.

Understödsdagarnas och barnskyddsbarnens antal.

De personer, som åtnjuter fattigvårdsunderstöd, ha i statistiken indelats i två grupper: egentliga och tillfälliga understödstagare. Till de förra höra alla de personer, som åtnjuter anstaltsvård eller varit utackorderade i enskilda familjer eller för vilka det under året erhållna hemunderstödet varit minst 2 500 mk. Såsom tillfälliga understödstagare ha åter räknats de personer, vilka icke åtnjuter annat än understöd i hemmet till ett belopp, som understeg 2 500 mk. Vid indelningen i egentliga och tillfälliga understödstagare har således understödets kontinuitet icke beaktats. Gränsen mellan det egentliga och tillfälliga hemunderstödet var före år 1947 500 mk, men till följd av penningvärdets nedgång har den från början av år 1947 höjts till 2 500 mk.

Till barnskyddsbarn har räknats alla de barn, som på grund av barnskyddslagens 3 kap. § 8 omhändertagits av vårdnämnderna.

Antalet fattigvårdens egentliga understödstagare och barnskyddsbarn var år 1950 följande.

Antalet understödstagare, som till följd av kriget märkbart minskades från år 1940 till 1944, har därefter regelbundet ökats, bl. a. från år 1949 till 1950 med 11.0 %. Antalet barnskyddsbarn nedgick däremot fortfarande fr. o. m. år 1941 till 1949, men nu år 1950 har det något stigit, med 1.6 %.

På de olika länen fördelade sig antalet fattigvårdens egentliga understödstagare och barnskyddsbarnen på följande sätt.

Fattigvårdens tillfälligt understödda. Antalet direkt understödda personer, vilkas hemunderstöd i värde understeg 2 500 mk, var följande.

	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Miehiä — Män	1 509	4 902	6 411
Naisia — Kvinnor	1 837	5 887	7 724
Lapsia — Barn	329	1 362	1 691
Yhteensä — Summa	3 675	12 151	15 826

Köyhäinhoidon suoranaisesti avustamia, t. s. varsinaisia avunsaajia ja tilapäisesti avustettuja, oli siten v. 1950 118 651 eli 3.0 % väestöstä. Tilapäisesti avustettujen luku on edellisestä vuodesta jonkun verran alentunut, 6.3 %.

Köyhäinhoidon välillisesti avustamat henkilöt. Usein köyhäinhoitoavustus tuottaa hyötyä myös avunsaajain perheille, etenkin sellaisissa tapauksissa, jolloin avustus on annettu kotiin elatusavustukseksi. Sellaisten henkilöiden lukumäärä, jotka ovat välillisesti tulleet osallisiksi vähintään 2 500 mk:n suuruudesta kotiavustuksesta, oli seuraava.

	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Aviomiehiä — Äkta män	84	457	541
Aviovaimoja — Hustrur	1 926	5 998	7 924
Lapsia — Barn	9 159	33 881	43 040
Yhteensä — Summa	11 169	40 336	51 505

Varsinaisia avunsaajia sekä tilapäisesti ja välillisesti avustettuja oli siten koko maassa v. 1950 170 156 eli 4.2 % väestöstä. Jos lisäksi otetaan huomioon ne välillisesti avustetut henkilöt, jotka ovat olleet osallisia laitos- ja yksityishoidon ohella myönnetystä vähintään 2 500 mk:n kotiavustuksesta, oli köyhäinhoitoavustuksesta osallisten luku koko maassa mainittuna vuonna 176 709.

Köyhäinhoidon 16 vuotta nuorempia avunsaajia oli 5 416 ja tilapäisesti avustettuja 1 691. Kun näiden lisäksi 43 040 lapsen on ilmoitettu välillisesti tulleen osalliseksi heidän vanhemmilleen annetusta kotiavustuksesta, on siten kaikkiaan 50 147 lasta tavalla tai toisella saanut köyhäinhoitoavustusta.

Avustus- ja huoltomuoto.

Avustuksen muotoon nähden varsinaiset avunsaajat jaetaan köyhäinhoitotilastossa kolmeen ryhmään, nimittäin laitoksissa hoidettuihin, yksityishoidossa olleisiin ja vähintään 2 500 mk:n suuruisen kotiavustuksen saaneisiin. Tällöin henkilöt, jotka ovat olleet paitsi laitoksessa myös yksityishoidossa ja mahdollisesti vielä ovat saaneet kotiavustusta, on laskettu ensimmäiseen ryhmään, yksityishoidon lisäksi kotiavustusta saaneet toiseen ryhmään, joten kolmanteen kuuluvat ainoastaan ne, jotka ovat saaneet yksinomaan kotiavustusta.

Lastensuojelulapsiin nähden huolto- tai lastensuojelulautakunnat ovat soveltaneet kahta huoltomuotoa: heidät on sijoitettu joko laitoksiin tai yksityisiin perheisiin n. s. yksityishoitoon asianmukaista hoitoa saamaan. Jos joissakin tapauksissa huostaan otetuille lapsille syytä tai toisesta on annettu vain raha-avustusta, on heidät tilastossa käsitelty yksityishoidossa olleina tai köyhäinhoito-lapsina siirretty köyhäinhoitotilastoon.

De av fattigvården direkt understödda, d. v. s. de egentliga understödstagarna och de tillfälligt understödda, utgjorde sålunda år 1950 118 651 eller 3.0 % av befolkningen. Från föregående år har antalet tillfälligt understödda något nedgått, med 6.3 %.

De av fattigvården indirekt understödda. Fattigvårdsunderstödet bringar ofta nytta även åt understödstagarnas familjer, i synnerhet i sådana fall, då understödet har givits till hemmet i form av försörjningsbidrag. Antalet personer, vilka indirekt blivit delaktiga av hemunderstöd till ett värde av minst 2 500 mk, var följande.

	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Aviomiehiä — Äkta män	84	457	541
Aviovaimoja — Hustrur	1 926	5 998	7 924
Lapsia — Barn	9 159	33 881	43 040
Yhteensä — Summa	11 169	40 336	51 505

Antalet egentliga understödstagare samt tillfälligt och indirekt understödda utgjorde sålunda i hela landet år 1950 170 156 eller 4.2 % av befolkningen. Om även de indirekt understödda personer tagas i betraktande, vilka blivit delaktiga av hemunderstöd till ett värde av minst 2 500 mk, som beviljats jämsides med anstaltsvård och utackordering, stiger antalet personer, som blivit delaktiga av fattigvårdsunderstöd, i hela landet under nämnda år till 176 709.

Antalet *fattigvårdens egentliga understödstagare* under 16 år var 5 416 och antalet tillfälligt understödda 1 691. Då därtill 43 040 barn uppgivits ha blivit indirekt delaktiga av föräldrarna tilldelat understöd i hemmet, hava sålunda inalles 50 147 barn på ett eller annat sätt erhållit understöd av fattigvården.

Understöds- och vårdformen.

Med hänsyn till understödets form indelas de egentliga understödstagarna i fattigvårdsstatistiken i tre grupper: i anstalter intagna, utackorderade och personer, vilka erhållit understöd i hemmet till ett värde av minst 2 500 mk. Härvid ha personer, som utom att de fått anstaltsvård, även varit utackorderade och möjligen ännu erhållit hemunderstöd, hänförs till den första och de som varit utackorderade och därtill fått hemunderstöd, till den andra gruppen; den tredje gruppen omfattar således endast de personer, som erhållit enbart hemunderstöd.

I fråga om barnskyddsbarnen ha vård- eller barnskyddsnämnderna begagnat sig av tvenne vårdformer: barnen ha placerats i anstalter eller i privata familjer (utackorderade) för erhållande av behövlig vård. Om de omhändertagna barnen i några fall av någon särskild orsak erhållit endast penningunderstöd, ha de i statistiken behandlats som utackorderade eller i egenskap av fattigvårdsbarn hänförs till fattigvårdsstatistiken.

Eri avustus- ja huoltomuotoihin nähden köyhäinhoidon varsinaiset avunsaajat ja lastensuojelulapset jakaantuivat seuraavasti.

Med avseende på de olika understöds- och vårdformerna fördelade sig fattigvårdens egentliga understödstagare och barnskyddsbarnen på följande sätt.

2. Avustus- ja huoltomuoto. — Understöds- och vårdformen.

Avustus- ja huoltomuoto Understöds- och vårdformen	Köyhäinhoito — Fattigvården						Lastensuojelu — Barnskyddet					
	Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Laitoksissa hoidetut — I anstalter vårdade	16 551	60.5	42 832	56.7	59 383	57.7	4 049	75.2	4 080	40.9	8 129	52.9
Yksityishoidossa olleet — Utackorderade	52	0.2	2 198	2.9	2 250	2.2	1 334	24.8	5 892	59.1	7 226	47.1
Kotiavustusta saaneet — I sina hem understödda	10 732	39.3	30 460	40.4	41 192	40.1	—	—	—	—	—	—
Yhteensä — Summa	27 335	100.0	75 490	100.0	102 825	100.0	5 383	100.0	9 972	100.0	15 355	100.0

Yleisin avustus- ja huoltomuoto on jatkuvasti ollut laitoshoido; lähes $\frac{3}{5}$ köyhäinhoidon avunsaajista ja runsaasti $\frac{1}{2}$ lastensuojelulapsista on ollut hoidettavana laitoksissa. Yksityishoitoon sijoitettujen luku on vuosi vuodelta suhteellisesti katsoen yhä vain pienentynyt. V. 1939 oli köyhäinhoidon avunsaajista 3.6 % ja lastensuojelulapsista 68.7 % yksityisissä perheissä hoidettavana, v. 1950 vastaavasti vain 2.2 % ja 47.1 %.

Sekä köyhäinhoidon että lastensuojelun kohdalla on yksityishoittoa käytetty suhteellisesti enemmän maalaiskunnissa kuin kaupungeissa. Tämä johtuu osaksi siitä, että on vielä eräitä maalaiskuntia, joilla ei ole omaa kunnalliskotia eikä myöskään osuutta tai sopimusta muihin kunnalliskoteihin. Sen sijaan melkein kaikilla kaupungeilla on oma kunnalliskoti ja lastenhuoltolaitoksia niillä on suhteellisesti paljon enemmän kuin maalaiskunnilla.

Köyhäinhoidon miespuolisista avunsaajista 63.4 % on saanut laitoshoidtoa naispuolisten vastaavan suhdeluvun ollessa 54.1. Lastensuojelulapsiin nähden on 57.5 % pojista ollut sijoitettuna laitoksiin, mutta tytöistä vain 46.9 %.

Jotta saataisiin selville, kuinka suuri on 2 500 mk suurempaa kotiavustusta saaneiden ja yksityishoidossa olleiden köyhäinhoidon avunsaajain kokonaisluku maassa, on laskettu erikseen, kuinka moni on laitoshoidon ohella ollut yksityishoidossa ja kuinka moni laitos- ja yksityishoidon lisäksi saanut kotiavustusta. Edellisiä oli 245 ja jälkimmäisiä 7 618, joten yksityishoidossa v. 1950 olleiden kokonaisluku oli 2 495 ja kotiavustusta saaneiden 48 810.

Seuraava taulukko osoittaa, kuinka köyhäinhoidon avunsaajat ja lastensuojelulapset jakaantuivat eri lääneissä avustus- ja huoltomuodon mukaan, prosenttein laskettuna.

Den allmännaste understöds- och vårdformen har fortfarande varit anstaltsvård; nära $\frac{3}{5}$ av fattigvårdens understödstagare och drygt $\frac{1}{2}$ av barnskyddsbarnen ha vårdats i anstalter. Antalet utackorderade har från år till år relativt sett allt fortfarande minskats. År 1939 var 3.6 % av fattigvårdens understödstagare och 68.7 % av barnskyddsbarnen vårdade i privata familjer, år 1950 motsvarande endast 2.2 och 47.1 %.

Både vid fattigvården och barnskyddet har utackordering som vårdform använts jämförelsevis oftare i landskommunerna än i städerna. Detta beror till en del på, att det ännu finns några landskommuner, som icke ännu har eget kommunalhem ej heller andel eller någon överenskommelse med andra kommuner. Däremot finns det ett kommunalhem i nästan varje stadskommun och barnskyddsanstalter finns det i städerna jämförelsevis mera än i landskommunerna.

Av fattigvårdens manliga understödstagare har 63.4 % åtnjutit anstaltsvård, då motsvarande relationstal för kvinnorna utgjorde 54.1. Av barnskyddsbarnen har 57.5 % av gossarna vårdats i anstalter, men endast 46.9 % av flickorna.

För att få reda på hela antalet fattigvårdens understödstagare i landet, som erhållit hemunderstöd till ett belopp av minst 2 500 mk och antalet utackorderade, har särskilt uträknats, huru många som jämte erhållen anstaltsvård varit utackorderade, och huru många som utom anstaltsvård och utackordering erhållit hemunderstöd. Antalet av de förra var 245 och av de senare 7 618. Sålunda var hela antalet utackorderade år 1950 2 495 och antalet av dem, som erhöles hemunderstöd, 48 810.

Följande tabell utvisar, huru fattigvårdens understödstagare och barnskyddsbarnen i olika län fördelade sig efter understöds- och vårdformen, uttryckt i procent.

3. Avustus- ja huoltomuoto eri lääneissä. — Understöds- och vårdformen i olika län.

Läni — Län	%:na avunsaajain koko luvusta — I % av hela antalet understödstagare				
	Köyhäinhoito — Fattigvården			Lastensuojelu — Barnskyddet	
	Laitoksissa hoidetut I anstalter vårdade	Yksityishoidossa olleet Utackorderade	Kotiavustusta saaneet I sina hem understödda	Laitoksissa hoidetut I anstalter vårdade	Yksityishoidossa olleet Utackorderade
Uudenmaan — Nylands	58.7	0.9	40.4	72.9	27.1
Turun ja Porin — Åbo o. Björneborgs	55.7	2.3	42.0	49.2	50.8
Ahvenanmaa — Åland	62.9	4.9	32.2	54.3	45.7
Hämeen — Tavastehus	59.5	1.6	38.9	59.6	40.4
Kymen — Kymmene	58.3	1.1	40.6	70.0	30.0
Mikkelin — S:t Michels	59.9	1.2	38.9	41.1	58.9
Kuopion — Kuopio	57.6	1.9	40.5	30.9	69.1
Vaasan — Vasa	57.3	3.2	39.5	40.4	59.6
Oulun — Uleåborgs	59.2	5.0	35.8	35.3	64.7
Lapin — Lapplands	48.2	4.8	47.0	61.5	38.5
Koko maa — Hela landet	57.7	2.2	40.1	52.9	47.1

Laitoksissa olleiden ryhmään on edellä luettu, paitsi kunnalliskodeissa ja niiden osastoissa, kuntien lastenkodeissa ja työlaitoksissa olleita, myös muissa laitoksissa, kuten sairaaloissa, parantoloissa, aistivalliskouluissa, kasvatuslaitoksissa y. m. s. köyhäinhoidon tai lastensuojelun kustannuksella olleet avunsaajat. *Kunnallis- ja lastenkodeissa* oli v. n 1950 kuluessa seuraava määrä hoidokkeja. Lastenkoteihin on tällöin laskettu myös kunnalliset kasvatuslaitokset.

	Kunnalliskodit Kommunalhemmen		Lastenkodit Barnhemmen	
	abs.	%	abs.	%
Miehiä — Män	10 303	37.9	—	—
Naisia — Kvinnor	16 005	58.8	—	—
Poikia — Gossar	499	1.8	2 721	62.1
Tyttöjä — Flickor	415	1.5	1 661	37.9
Yhteensä — Summa	27 222	100.0	4 382	100.0
Niistä kaupungeissa — Därav i städer	6 313	23.2	2 383	54.4
Niistä maalaishunnissa — Därav i landskommuner	20 909	76.8	1 999	45.6

Kunnalliskodeissa oli selontekovuonna 320 lastensuojelulasta ja lastenkodeissa taas 139 köyhäinhoidollista lasta. Kaikista köyhäinhoidon laitoksissa hoidetuista avunsaajista 45.3 % oli sijoitettu kunnalliskoteihin, kaupungeissa vastaavasti 38.0 % ja maalaishunnissa 48.1 %. Kaikista laitoksissa hoidetuista lastensuojelulapsista hoidettiin kunnallisissa lastenkodeissa 52.2 %, kaupungeissa 57.6 % ja maalaishunnissa 46.9 %.

V. 1949 oli kunnalliskotihoidokkien luku 26 905, joten heidän lukumääränsä nousi 1.2 %. Lastenkodeissa hoidettiin vastaavana vuonna 4 485 lasta, joten heidän lukumääränsä aleni v. 1950, 2.3 %.

Kutakin kunnalliskotia kohden tuli v. 1950 koko maassa 78 hoidokkia, kaupungeissa 186 ja maalaishunnissa 67. Lastenkodeissa vastaavat luvut olivat 37, 51 ja 28.

Hoitopäivien luku jakaantui hoidokkeja kohden seuraavasti.

	Kunnalliskodit Kommunalhemmen	Lastenkodit Barnhemmen
Hoitopäiviä kaikkiaan — Vårdagar inalles	6 570 794	977 864
Niistä köyhäinhoidollisten hoidokkien — Därav fattigvårdsinternernas	6 517 790	8 311
Niistä lastensuojelulasten — Därav barnskyddsbarnens	53 004	969 553
Hoitopäiviä keskimäärin hoidokkia kohden — Vårdagar i medeltal per intern	241	223
Niistä kaupunkien kunnallis- ja lastenkodeissa — Därav i städernas kommunal- och barnhem	225	201
Niistä maalaishunnien kunnallis- ja lastenkodeissa — Därav i landskommunernas kommunal- och barnhem	246	249

Erikoishoitoa tarvitsevista avunsaajista on ainoastaan *mielisairaihin* nähden tarkemmin tutkittu, mitä avustumuotoa heihin on sovellettu. Kaikkiaan oli 6 990 miestä, 8 009 naista, 52 poikaa ja 32 tyttöä eli yhteensä 15 083 sellaista köyhäinhoidollista hoidokkia, joille mielisairausten tähden on ilmoitettu avustusta myönnetyn. Lastensuojelussa oli kaikkiaan 32 poikaa ja 29 tyttöä, jotka mielisairausten tähden oli otettu lautakunnan huostaan. Minkä laatuista hoitoa edellä mainitut mielisairaajat ovat saaneet, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Till gruppen „i anstalter vårdade” har i det föregående hänförs, utom personer, som varit intagna i kommunalhem och avdelningar av dem, i kommunala barnhem och arbetsinrättningar, jämväl personer, som på fattigvårdens eller barnskyddets bekostnad vårdats i andra anstalter, såsom i sjukhus, sanatorier, abnormskolor, uppfostringsanstalter m. fl. dyl. I *kommunal- och barnhemmen* funnos under år 1950 följande antal interner. Till barnhemmen har härvid även räknats de kommunala uppfostringsanstalterna.

I kommunalhemmen vårdades under redogörelseåret 320 barnskyddsbarn och i barnhemmen åter 139 fattigvårdsbarn. Av alla fattigvårdens understödstagare, som vårdats i anstalt, var 45.3 % intagna på kommunalhem, i städerna motsvarande 38.0 % och i landskommunerna 48.1 %. Av alla de i anstalter vårdade barnskyddsbarnen vårdades 52.2 % i kommunala barnhem, i städerna 57.6 % och i landskommunerna 46.9 %.

År 1949 var antalet kommunalhemsinterner 26 905, varigenom deras antal steg med 1.2 %. I barnhemmen vårdades motsvarande år 4 485 barn, varigenom deras antal minskades år 1950, med 2.3 %.

I medeltal kom på varje kommunalhem i hela landet år 1950 78 interner, i städerna 186 och i landskommunerna 67. I barnhemmen voro motsvarande tal 37, 51 och 28.

Antalet vårdagar per intern fördelade sig på följande sätt.

Av de understödstagare, som varit i behov av särskild vård, har endast beträffande de *sinnessjuka* närmare granskats, vilken understödsform, som tillämpats på dem. Inalles funnos 6 990 män, 8 009 kvinnor, 52 gossar och 22 flickor eller tillsammans 15 083 sådana fattigvårdsunderstödsstagare, som på grund av sinnessjukdom beviljats understöd. Bland barnskyddsbarnen fanns det 32 gossar och 29 flickor, vilka på grund av sinnessjukdom blivit omhändertagna av nämnderna. Av följande sammanställning framgår arten av det understöd de åtnjutit.

	Köyhäinhoito — Fattigvården		Lastensuojelu — Barnskyddet	
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner
Kunnalliskodeissa hoidettuja — I kommunalhem vårdade	697	4 445	1	9
Muissa laitoksissa hoidettuja — I andra anstalter vårdade	3 721	5 611	18	32
Yksityishoidossa olleita — Utackorderade	4	284	—	1
Kotiaivustusta saaneita — I sina hem understödda	75	246	—	—
Yhteensä — Summa	4 497	10 586	19	42

Mielisairaita on näin ollen pääasiallisesti hoidettu laitoksissa, nim. köyhäinhoidollisista hoidokeista noin 96 %, kun yksityishoidossa on ollut vain lähes 2 % ja kotiaivustusta on saanut myös 2 %. Kaikki mielisairaatt lapset, 1 lastensuojelulasta lukuunottamatta, ovat olleet laitoksissa hoidettavina.

Köyhäinhoidon avunsaajain ja lastensuojelulasten ikä.

Köyhäinhoidon varsinaiset avunsaajat jaetaan ikäänsä nähden kahteen pääryhmään, nim. 16 vuotta nuorempiin ja sitä vanhempiin. Jälkimmäisiä oli v. 1950 97 409 eli 94.7 % ja edellisiä 5 416 eli 5.3 %. Kaupunkien ja maalaiskuntien kesken he jakaantuivat seuraavasti.

De sinnessjuka ha sálunda huvudsakligast vårdats i anstalter, nämligen av fattigvårdens understödstagare omkr. 96 %, under det att de utackorderade utgjort endast nära 2 % och även 2 % har erhållit hemunderstöd. Alla sinnessjuka barn utom 1 barnskyddsbarn ha vårdats i anstalter.

Fattigvårdens understödstagares och barnskyddsbarnens ålder.

Fattigvårdens egentliga understödstagare indelas med hänsyn till åldern i tvenne huvudgrupper, nämligen understödstagare under 16 år och över 16 år. De senare utgjorde under år 1950 97 409 eller 94.7 % och de förra 5 416 eller 5.3 %. Mellan städer och landskommuner fördelade de sig på följande sätt.

	Kaupungit Städer		Maalaiskunnat Landskom- muner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
16 v. nuorempia — Under 16 år	1 124	4.1	4 292	5.7	5 416	5.3
16 v. vanhempia — Över 16 år						
miehiä — män	9 102	33.3	28 139	37.3	37 241	36.2
naisia — kvinnor	17 109	62.6	43 059	57.0	60 168	58.5
Yhteensä — Summa	27 335	100.0	75 490	100.0	102 825	100.0

Seuraava taulukko osoittaa köyhäinhoidon avunsaajain ja lastensuojelulasten ryhmittymistä iän ja huoltomuodon mukaan.

Följande tabell utvisar fattigvårdens understödstagares och barnskyddsbarnens fördelning efter ålder och vårdformen.

4. Köyhäinhoidon avunsaajain ja lastensuojelulasten ikä. — Fattigvårdens understödstagares och barnskyddsbarnens ålder.

Ikä, vuotta — Ålder, år	Laitoksissa hoidetut I anstalter vårdade		Yksityishoidossa olleet Utackorderade		Kotiaivustusta saaneet I sina hem understödda		Yhteensä — Summa	
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%
Köyhäinhoito — Fattigvården								
— 2	1 508	2.5	—	—	19	0.0	1 527	1.5
2—6	1 519	2.6	—	—	37	0.1	1 556	1.5
7—12	1 398	2.4	—	—	71	0.2	1 469	1.4
13—15	778	1.3	—	—	82	0.2	860	0.8
16—19	1 791	3.0	57	2.5	595	1.4	2 443	2.4
20—29	7 557	12.7	130	5.8	3 959	9.6	11 646	11.3
30—39	7 872	13.3	161	7.1	6 153	14.9	14 186	13.8
40—49	8 687	14.6	220	9.8	6 941	16.9	15 848	15.4
50—54	3 909	6.6	135	6.0	2 659	6.5	6 703	6.5
55—64	7 156	12.0	314	14.0	5 083	12.3	12 553	12.2
65—	17 172	28.9	1 232	54.8	15 563	37.8	33 967	33.1
Tuntematon — Okänd	36	0.1	1	0.0	30	0.1	67	0.1
Yhteensä — Summa	59 383	100.0	2 250	100.0	41 192	100.0	102 825	100.0
Lastensuojelu — Barnskyddet								
— 2	1 115	13.7	207	2.8	—	—	1 322	8.6
2—6	2 120	26.1	1 515	21.0	—	—	3 635	23.7
7—12	2 148	26.4	2 752	38.1	—	—	4 900	31.9
13—15	1 539	18.9	2 214	30.6	—	—	3 753	24.4
16—19	1 132	13.9	527	7.3	—	—	1 659	10.8
20—21	71	0.9	5	0.1	—	—	76	0.5
Tuntematon — Okänd	4	0.1	6	0.1	—	—	10	0.1
Yhteensä — Summa	8 129	100.0	7 226	100.0	—	—	15 355	100.0

Köyhäinhoidon avunsaajain ikää tarkastettaessa havaitaan, että suhteellisesti suurimman ryhmän muodostavat 65 vuotta täyttäneet, heitä kun oli selontekovuonna 33.1 % kaikista. Jos tähän ryhmään vielä lisätään 55—64 vuotiaat, oli kaikkiaan sellaisia, jotka eivät enää voi saada köyhäinhoidollista kotipaikkaoikeutta uudessa kunnassa, 45.3 %. Ennen sotia, vv. 1938—39 oli vastaava suhdeluku 40.9—41.7; v. 1944 se oli noussut 51.1:een, minkä jälkeen se on jälleen vuosi vuodelta alentunut. Parhaassa iässä olevia, 20—39 vuotiaita oli 25.1 %.

Lastensuojelulasten ikäryhmityksessä on merkille pantavaa, että laitoksissa olleista oli suhteellisen paljon, 14.8 %, 16—21-vuotiaita, kun vertaa sitä yksityishoidon vastaavaan ryhmään, 7.4 %:iin. Ne olivat enimmäkseen kasvatuslaitoksissa ja tylsämielisten hoitoloissa olevia lapsia. 2 vuotta nuorempia lapsia oli myös laitoksissa sekä absoluuttisesti että suhteellisesti katsoen enemmän kuin yksityishoidossa, edellisissä 1 115 eli 13.7 % ja jälkimmäisissä 207 eli 2.8 % vastaavaa hoitoa saaneiden lasten luvusta.

Syntymäpaikka ja kotipaikkaoikeus.

Syntymäpaikka. Syntymäpaikkaan nähden muodostavat suurimman ryhmän ne, jotka ovat saaneet avustusta tai huoltoa omassa syntymäkunnassaan. Köyhäinhoidon avunsaajista heitä oli 46.8 % ja lastensuojelulapsista 69.4 %. Ulkopuolella avustavan kunnan, mutta kuitenkin kotimaassa syntyneitä oli vastaavasti 51.3 ja 29.5 % sekä ulkomailla syntyneitä 1.7 ja 0.5 %. Sellaisia, joiden syntymäpaikka oli tuntematon, oli vain 0.2 % köyhäinhoidon ja 0.6 % lastensuojelun hoidokeista. Miten kaupunkien ja maalaiskuntien avustettavat ja huollettavat jakautuivat tässä suhteessa, selviää seuraavasta yhdistelmästä.

Syntymäpaikka — Födelseort	Köyhäinhoito — Fattigvården			Lastensuojelu — Barnskyddet		
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	6 135	41 942	48 077	3 882	6 774	10 656
Muussa kunnassa — I annan kommun	20 357	32 364	52 721	1 381	3 151	4 532
Ulkomailla — Utomlands	771	1 002	1 773	49	27	76
Tuntematon — Okänd	72	182	254	71	20	91
Yhteensä — Summa	27 335	75 490	102 825	5 383	9 972	15 355

Kaupungeissa köyhäinhoitoavustusta saaneista vain 22.4 % oli syntyperäistä väestöä, kun muualla syntyneitä oli 77.3 %. Lastensuojelulapsiin nähden suhde oli päinvastainen, huoltavassa kaupunkikunnassa syntyneitä 72.1 % ja muualla syntyneitä 26.6 %. Samoin oli asianlaita myös köyhäinhoidon lapsiin nähden suhdelukujen ollessa 80.3 % ja 19.6 %.

Kotipaikkaoikeus. Suurimmalla osalla avustetuista ja huolletuista oli kotipaikkaoikeus siinä kunnassa, missä he avustusta tai huoltoa nauttivat; köyhäinhoidon avunsaajista heitä oli 79.4 % ja lastensuojelulapsista 76.0 %. Vieraassa kunnassa avustettuja köyhäinhoitolaisia oli vain 11.4 % ja lastensuojelulapsia 16.5 %. Niiden tapausten luku, jolloin valtio korvasi hoitokustannukset, nousi vastaavasti 8.5 ja 5.7 %:iin. Selvittämätön tai riidanalainen oli kotipaikkaoikeus 0.7 ja 1.8 %:ssa tapauksista.

Vid granskning av fattigvårdens understödstagares ålder framgår, att de 65 år fyllda utgöra den relativt taget största gruppen, i det de under redogörelseåret utgjorde 33.1 % av alla. Om till denna grupp ännu lägges åldersgruppen 55—64 år, utgjorde de personer, som icke mera kunna erhålla hemortsrätt för fattigvård i någon ny kommun, 45.3 %. Före krigen, åren 1938—39, var motsvarande relationstal 40.9—41.7; år 1944 hade det stigit till 51.1, varefter det år för år åter nedgått. Understödgarna i den bästa åldern, 20—39 år, utgjorde 25.1 %.

I barnskyddsbarnens åldersgruppering är att märka, att av de i anstalter vårdade barnen voro 16—21 åringarna relativt talrika, 14.8 %, då man jämför dem med motsvarande grupp utackorderade, 7.4 %. De förstnämnda voro för det mesta barn, som intagits i uppfostringsanstalter och vårdanstalter för sinnesslöa. De barn under 2 år, som vårdades i anstalter, voro även såväl absolut som relativt sett talrikare än de utackorderade, de förra utgjorde 1 115 eller 13.7 % och de senare 207 eller 2.8 % av antalet barn, som erhållit motsvarande vård.

Födelseort och hemortsrätt.

Födelseort. Med hänsyn till födelseort bildas största gruppen av de personer, som ha erhållit understöd eller vård i sin egen födelsekommun. Av fattigvårdens understödstagare utgjorde de 46.8 % och av barnskyddsbarnen 69.4 %. De utanför den understödande kommunen men likväl i hemlandet födda personerna utgjorde motsvarande 51.3 och 29.5 % samt de utomlands födda 1.7 och 0.5 %. De, vilkas födelseort var obekant, utgjorde bland fattigvårdens understödstagare endast 0.2 % och bland barnskyddsbarnen 0.6 %. Huru de understödda och vårdade i städerna och landskommunerna fördelade sig i detta hänseende, framgår av följande sammanställning.

Av fattigvårdsunderstödgarna i städerna tillhörde endast 22.4 % ortens infödda befolkning, medan hela 77.3 % voro födda på annan ort. Angående barnskyddsbarnen var förhållandet tvärtom, i den vårdande stadskommunen födda 72.1 % och på annan ort födda 26.6 %. Likaså var förhållandet bland fattigvårdsbarnen med motsvarande relativa tal 80.3 % och 19.6 %.

Hemortsrätt. Största delen av understödstagarna och vårdade hade hemortsrätt i den kommun, där de åtnjöt understöd eller vård; av fattigvårdens understödstagare utgjorde de 79.4 % och av barnskyddsbarnen 76.0 %. De i främmande kommun av fattigvården understödda utgjorde endast 11.4 % och de i främmande kommun av vårdnämnden omhändertagna barnskyddsbarnen 16.5 %. Antalet av de fall, då staten ersatte kostnaderna för vården steg till 8.5 och 5.7 %. Outred-

Kaupungeissa ja maalaiskunnissa avustettujen ja huollettujen kotipaikkaoikeuskunta selviää seuraavasta. Ryhmään ulkomaat on silloin laskettu myös kaikki muutkin tapaukset, jolloin valtio korvaa hoitokustannukset.

eller omtvistad var hemortsätten i 0.7 och 1.8 % av fallen. De i städerna och landskommunerna understödda och vårdade personernas hemortsrättsförhållanden framgå av det följande. Till gruppen utlandet ha då hänförs också alla andra fall, då staten ersätter kostnaderna för vården.

Kotipaikkaoikeus—Hemortsrätt	Köyhäinhuolto — Fattigvården			Lastensuojelu — Barnskyddet		
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Avustavassa kunnassa — I understödande kommun	21 214	60 393	81 607	4 140	7 524	11 664
Muussa kunnassa — I annan kommun	3 177	8 502	11 679	597	1 936	2 533
Ulkomailla — I utlandet	2 504	6 263	8 767	408	475	883
Selvittämätön — Outredd	440	332	772	238	37	275
Yhteensä — Summa	27 335	75 490	102 825	5 383	9 972	15 355

Avunsaaajan siviilisääty ja huollettujen lasten syntyperä.

Siviilisäädyn mukaan varsinaiset 16 vuotta vanhemmat köyhäinhoidon avunsaaajat jakaantuivat seuraavasti.

Understödstagarnas civilstånd och de omhändertagna barnens börd.

Efter *civilstånd* fördelade sig fattigvårdens egentliga understödstagare över 16 år på följande sätt.

	Kau- pungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Naimattomia — Ogifta	10 291	27 550	37 841	15 286	22 555
Naimisissa olevia — Giffta	7 222	21 362	28 584	16 816	11 768
Eronneita — Franskilda	1 930	2 107	4 037	1 139	2 898
Leskiä — Änklingar och änkor	6 731	20 047	26 778	3 903	22 875
Siviilisääty tuntematon — Civilståndet okänt	37	132	169	97	72
Yhteensä — Summa	26 211	71 198	97 409	37 241	60 168

Suurimman ryhmän muodostavat naimattomat avunsaaajat, heitä kun v. 1950 oli 38.8 % kaikista avunsaaajista. Tarkastettaessa erikseen miesten ja naisten siviilisäätystä on merkille pantavaa, että runsaasti 2/5, 45.2 %, miehistä oli naimisissa, kun naisten vastaava suhdeluku oli vain 19.6. Sen sijaan naisista oli leskiä 38.0 % miesten vastaavan luvun ollessa vain 10.5 %. Naimattomista naisista oli lapsensa elättäjiä 2 345 eli 10.4 %.

Syntyperän mukaan varsinaiset 16 vuotta nuoremmat köyhäinhoidon avunsaaajat sekä lastensuojelulapset ryhmittäytyivät seuraavan yhdistelmän osoittamalla tavalla.

Den största gruppen bildas av de ogifta understödstagarna, i det de under år 1950 utgjorde 38.8 % av alla understödstagare. Vid granskningen av civilståndet särskilt för män och kvinnor bör beaktas, att drygt 2/5, 45.2 %, av männen voro gifta, då det motsvarande proportionstalet för kvinnorna var endast 19.6. Däremot voro 38.0 % av kvinnorna änkor, då motsvarande tal för männen var blott 10.5 %. Av de ogifta kvinnorna var 2 345 eller 10.4 % sina barns försörjare.

Efter *börd* grupperade sig fattigvårdens egentliga understödstagare under 16 år samt barnskyddsbarnen såsom följande sammanställning utvisar.

	Köyhäinhuolto — Fattigvården			Lastensuojelu — Barnskyddet		
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
Aviosyntyisiä lapsia — Legitima barn	918	3 703	4 621	3 472	5 471	8 943
Aviottomia lapsia — Illegitima barn	205	586	791	1 907	4 487	6 394
Syntyperä tuntematon — Bördens okänd	1	3	4	4	14	18
Yhteensä — Summa	1 124	4 292	5 416	5 383	9 972	15 355

Kaikista lastensuojelun alaisista lapsista avioliiton ulkopuolella syntyneitä oli v. 1950 41.6 %, kun avioliitossa syntyneiden suhdeluku oli 58.2. Kaupungeissa oli suhteellisesti katsoen hieman vähemmän aviottomia, 35.4 %, kuin maaseudulla, 45.0 %. Kun koko maan syntyneiden luvusta v. 1950 ainoastaan 5.2 % oli syntynyt ulkopuolella avioliiton, osoittavat numerot selvästi, miten aviottomat lapset paljon suuremmassa määrin kuin aviosyntyiset joutuvat yhteiskunnan huollettaviksi.

Av alla barnskyddet underlydande barn utgjorde de, vilka blivit födda utom äktenskapet, under år 1950 41.6 %, då motsvarande proportionstal för de inom äktenskapet födda var 58.2. I städerna voro barnen av cäkta börd proportionsvis något fåtaligare, 35.4 %, medan de på landsbygden utgjorde 45.0 %. Då av alla i landet födda barn under år 1950 endast 5.2 % voro födda utom äktenskapet, visa siffrorna klart, huru de illegitima barnen i mycket större antal än de legitima måste omhändertagas av samhället.

Köyhäinhoidon avustamista lapsista suurin osa, 85.3 %, oli avioliitossa syntyneitä, avioliiton ulkopuolella oli syntynyt vain 14.6 %. Näistä aviottomista lapsista oli 74.1 % maaseudulla ja 25.9 % kaupungeissa.

Missä määrin aviosyntyisten lasten vanhemmat elivät tai olivat kuolleet, selviää seuraavasta taulukosta.

Av fattigvårdens barn var den största delen, 85.3 %, födda inom äktenskapet, de utom äktenskapet födda utgjorde endast 14.6 %. Av dessa illegitima barn funnos 74.1 % på landsbygden och 25.9 % i städerna.

I vilken utsträckning de inom äktenskapet födda barnens föräldrar levde eller voro döda, framgår av följande tabell.

5. Aviosyntyisten lasten vanhemmat. — De legitima barnens föräldrar.

	Köyhäinhoito — Fattigvården						Lastensuojelu — Barnskyddet					
	Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vanhemmat elivät — Föräldrarna levde	806	87.8	3 097	83.7	3 903	84.5	2 216	63.8	2 390	43.7	4 606	51.5
Isä eli, äiti kuollut — Fadern levde, modern död	15	1.6	104	2.8	119	2.6	465	13.4	1 018	18.6	1 483	16.6
Äiti eli, isä kuollut — Modern levde, fadern död	94	10.3	453	12.2	547	11.8	519	15.0	1 202	22.0	1 721	19.2
Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda	3	0.3	49	1.3	52	1.1	272	7.8	861	15.7	1 133	12.7
Yhteensä — Summa	918	100.0	3 703	100.0	4 621	100.0	3 472	100.0	5 471	100.0	8 943	100.0

Aviottomiin lapsiin nähden asiamaita oli seuraava.

Beträffande barn av illegitim börd var förhållandet följande.

6. Aviottomien lasten vanhemmat. — De illegitima barnens föräldrar.

	Köyhäinhoito — Fattigvården						Lastensuojelu — Barnskyddet					
	Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Vanhemmat elivät — Föräldrarna levde	52	25.4	91	15.5	143	18.1	667	35.0	366	8.2	1 033	16.1
Äiti eli, isä kuollut — Modern levde, fadern död	6	2.9	8	1.4	14	1.8	63	3.3	75	1.7	138	2.2
Äiti eli, isä tuntematon — Modern levde, fadern okänd	145	70.7	480	81.9	625	79.0	1 025	53.7	3 462	77.2	4 487	70.2
Isä eli, äiti kuollut — Fadern levde, modern död	1	0.5	—	—	1	0.1	53	2.8	60	1.3	113	1.8
Äiti kuollut, isä tuntematon — Modern död, fadern okänd	—	—	5	0.9	5	0.6	76	4.0	401	8.9	477	7.5
Vanhemmat kuolleet — Föräldrarna döda	1	0.5	2	0.3	3	0.4	16	0.8	77	1.7	93	1.4
Vanhemmat tuntemattomat — Föräldrarna okända	—	—	—	—	—	—	7	0.4	46	1.0	53	0.8
Yhteensä — Summa	205	100.0	586	100.0	791	100.0	1 907	100.0	4 487	100.0	6 394	100.0

Lastensuojelun aviosyntyisistä lapsista oli v. 1950 noin 36 %:lla joko isä tai äiti kuollut ja 13 % oli täysin orpoja. Aviottomista lapsista oli 89 %:lla äiti elossa ja 11 %:lla äiti kuollut tai tuntematon. Isä oli tuntematon 79 %:lla. — Erikoisesti on merkillä pantavaa, että 1/3:lla kaupunkien huostaanotetuista aviottomista lapsista tiedettiin molempien vanhempain olevan elossa, kun maaseudulla tällaisia lapsia oli vain noin 1/12.

Köyhäinhoidon aviosyntyisistä lapsista oli suurimmalla osalla, 84.5 %:lla, sekä isä että äiti elossa. Vain 1.1 % oli orpoja. Useimmat näistä olivat sellaisia, jotka asuivat maksutta sukulaisten tai tuttavien luona, mutta jotka sairauden tai muun erikoissyy tähden saivat köyhäinhoidolta avustusta. Aviottomista lapsista 98.9 % oli sellaisia, joilla oli äiti elossa ja 79.6 % sellaisia, joilla isä oli tuntematon.

Avunsaajain ja lasten vanhempain ammatti.

Varsinaisia 16 vuotta vanhempia avunsaajia ryhmitettyssä ammatin mukaan on naimisissa olevat naiset ja lesket, sikäli kuin heillä ei ole ollut omaa ammattia, ryh-

Av barnskyddets legitima barn voro år 1950 cirka 36 % sådana, vilkas fader eller moder var död, och 13 % föräldralösa. Av de illegitima barnen hade 89 % modern i livet och i fråga om 11 % var modern död eller okänd. För 79 % var fadern okänd. — Särskilt bör märkas, att om 1/3 av de i städerna omhändertagna illegitima barnens föräldrar visste man, att båda föräldrarna levde, då motsvarande tal på landsbygden var endast cirka 1/12.

Av fattigvårdens inom äktenskapet födda barn var den största delen, 84.5 % sådana, vilkas båda föräldrar levde. Endast 1.1 % voro föräldralösa. De flesta av dessa voro sådana, vilka gratis bodde hos släktingar eller bekanta, men vilka på grund av sjukdom eller andra särskilda orsaker erhöles understöd av fattigvården. Av de utom äktenskapet födda barnen hade 98.9 % modern i livet och 79.6 % fadern okänd.

Understödstagarnas och barnens föräldrars yrke.

Vid grupperingen av de egentliga understödstagarna över 16 år enligt yrke ha de gifta kvinnorna och änkorna, såvida de ej haft eget yrke, grupperats enligt mannens

mitetty miehen ammatin nojalla. Koska lapsella yleensä ei ole omaa ammattia, on vaadittu tietoja isän tai, jos hän on kuollut tai tunteeton, äidin ammatista, jotta on voitu selvittää, mihin yhteiskuntaryhmään lapsi on luet-tava. Sekä köyhäinhoidon, aikuisten avunsaajain että las-ten vanhempain samoin kuin lastensuojelulasten vanhem-pain ammatti selviää seuraavasta taulukosta.

yrke. Då ett barn i allmänhet icke utövar något yrke, ha uppgifter infordrats angående faderns eller, om han varit död eller okänd, om moderns yrke, för att avgöra, till vilken samhällsklass barnet skall hänföras. Både fattigvårdens fullvuxna understödstagares och barnens föräldrars samt barnskyddsbarnens föräldrars yrke fram-går av följande tabell.

7. Avunsaajain sekä lasten vanhempain ammatti. — Understödsdagarnas och barnens föräldrars yrke.

Ammatti tai elinkeino Yrke eller näring	Köyhäinhoidon 16 v. täyttäneet avunsaajat Fattigvårdens understöds- tagare över 16 år			Köyhäinhoidon lapset Fattigvårdsbarn			Lastensuojelulapset Barnskyddsbarn		
	Kau- pungit Städer	Maa- lais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	Kau- pungit Städer	Maa- lais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet	Kau- pungit Städer	Maa- lais- kunnat Lands- kom- muner	Koko maa Hela landet
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia — Tjänstemän och idkare av fria yrken	489	379	868	13	6	19	116	25	141
Talonomistajia ja vuokraajia sekä palstatilallisia — Gårdsägare och arrendatorer av lägenheter samt parcellägare	341	7 700	8 041	10	906	916	58	732	790
Torppareita — Torpare	10	156	166	—	2	2	—	2	2
Maataloustyöläisiä — Lantbruksarbetare	353	15 198	15 551	14	830	844	104	2 105	2 209
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia — Självständiga affärsidkare	2 406	2 849	5 255	72	160	232	373	296	669
Liikeapulaisia ja työnjohtajia — Affärsbiträden och arbetsledare	1 390	1 040	2 430	65	63	128	321	119	440
Tehdas- ja ammattityöläisiä — Fabriks- och yrkes- arbetare	7 476	9 785	17 261	495	702	1 197	2 356	1 361	3 717
Muita työläisiä — Övriga arbetare	8 294	21 231	29 525	333	1 203	1 536	1 173	3 022	4 195
Merimiehiä ja kalastajia — Sjömän och fiskare ..	313	662	975	8	36	44	76	61	137
Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	593	732	1 325	38	66	104	193	91	284
Yksityisten palvelijoita — Tjänare hos enskilda ..	2 316	4 580	6 896	48	212	260	422	1 747	2 169
Muun elinkeinon harjoittajia — Idkare av annan näring	498	618	1 116	4	14	18	25	36	61
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammat- tia — Personer utan egentligt eller känt yrke	1 732	6 268	8 000	24	92	116	166	375	541
Yhteensä — Summa	26 211	71 198	97 409	1 124	4 292	5 416	5 383	9 972	15 355
%									
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia — Tjänstemän och idkare av fria yrken	1.9	0.5	0.9	1.2	0.2	0.4	2.1	0.3	0.9
Talonomistajia ja vuokraajia sekä palstatilallisia — Gårdsägare och arrendatorer av lägenheter samt parcellägare	1.3	10.8	8.2	0.9	21.1	16.9	1.1	7.3	5.1
Torppareita — Torpare	0.0	0.2	0.2	—	0.1	0.0	—	0.0	0.0
Maataloustyöläisiä — Lantbruksarbetare	1.4	21.4	16.0	1.2	19.3	15.6	1.9	21.1	14.4
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia — Självständiga affärsidkare	9.2	4.0	5.4	6.4	3.7	4.2	6.9	3.0	4.4
Liikeapulaisia ja työnjohtajia — Affärsbiträden och arbetsledare	5.3	1.5	2.5	5.8	1.5	2.4	6.0	1.2	2.9
Tehdas- ja ammattityöläisiä — Fabriks- och yrkes- arbetare	28.5	13.8	17.7	44.0	16.4	22.1	43.8	13.6	24.2
Muita työläisiä — Övriga arbetare	31.6	29.8	30.3	29.6	28.0	28.4	21.8	30.3	27.3
Merimiehiä ja kalastajia — Sjömän och fiskare ..	1.2	0.9	1.0	0.7	0.8	0.8	1.4	0.6	0.9
Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	2.3	1.0	1.4	3.4	1.5	1.9	3.6	0.9	1.9
Yksityisten palvelijoita — Tjänare hos enskilda ..	8.8	6.4	7.1	4.3	4.9	4.8	7.8	17.5	14.1
Muun elinkeinon harjoittajia — Idkare av annan näring	1.9	0.9	1.1	0.4	0.3	0.3	0.5	0.4	0.4
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammat- tia — Personer utan egentligt eller känt yrke	6.6	8.8	8.2	2.1	2.2	2.2	3.1	3.8	3.5
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Avuntarpeen ja lasten huostaanottamisen syj.

Köyhäinhoidon avuntarpeen syyt voidaan jakaa nel-jään pääryhmään, nimittäin avunsaajasta itsestään, hänen aviopuolisostaan ja perheestään johtuvat sekä muut syyt.

*Orsaken till understödsbehovet och omhändertagandet
av barnen.*

Orsakerna till fattigvårdens understödsbehov kunna indelas i fyra huvudgrupper, nämligen de fall, då under-stödsbehovet förorsakats av understödstagaren själv, av vederbörandes make eller maka, av vederbörandes familj samt andra orsaker.

8. 16 vuotta vanhempien avuntarpeen syy. — Orsaken till understödsbehovet för personer över 16 år.

Avuntarpeen syy Orsaken till understödsbehovet	Kaupungit Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet		Miehiä Män		Naisia Kvinnor	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Avunsaajan — Understödstagarens										
vanhuudenheikkous — ålderdomssvaghet ...	5 698	21.7	18 035	25.3	23 733	24.4	5 918	15.9	17 815	29.6
sairaus — sjukdom	11 320	43.2	27 463	38.6	38 783	39.8	17 625	47.3	21 158	35.2
mielisairaus — sinnessjukdom	4 471	17.1	10 528	14.8	14 999	15.4	6 990	18.8	8 009	13.3
tylsämielisyys — sinnesslöhet	534	2.0	3 133	4.4	3 667	3.8	1 631	4.4	2 036	3.4
sokeus — blindhet	114	0.4	409	0.6	523	0.5	219	0.6	304	0.5
kuurous — dövhet	65	0.3	267	0.4	332	0.3	121	0.3	211	0.3
raajarikkoisuus — vanförhet	204	0.8	1 158	1.6	1 362	1.4	784	2.1	578	1.0
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbets- ovillighet, vårdslöshet	307	1.2	630	0.9	937	1.0	728	2.0	209	0.3
Aviopuolison — Makens (Makens)										
vähentynyt työkyky — minskade arbetsdug- lighet	30	0.1	84	0.1	114	0.1	41	0.1	73	0.1
sairaus — sjukdom	131	0.5	563	0.8	694	0.7	296	0.8	398	0.7
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbets- ovillighet, vårdslöshet	200	0.8	147	0.2	347	0.3	29	0.1	318	0.5
juoppous — dryckenskap	116	0.4	180	0.3	296	0.3	13	0.0	283	0.5
perheensä jättäminen — övergivande av fa- miljen	379	1.5	1 445	2.0	1 824	1.9	15	0.1	1 809	3.0
vapausrangaistus — frihetsstraff	228	0.9	432	0.6	660	0.7	13	0.0	647	1.1
kuolema — död	257	1.0	2 199	3.1	2 456	2.5	80	0.2	2 376	3.9
Perheen suurilukuisuus — Familjens talrikhet	298	1.1	1 712	2.4	2 010	2.1	1 085	2.9	925	1.5
Lasten sairaus — Barnens sjukdom	55	0.2	365	0.5	420	0.4	270	0.7	150	0.3
Huolehtiminen aviottomista lapsista — För- sörjning av oäkta barn	419	1.6	1 520	2.1	1 939	2.0	27	0.1	1 912	3.2
Työn puute — Arbetsbrist	557	2.1	422	0.6	979	1.0	784	2.1	195	0.3
Työriita — Arbetstvist	56	0.2	136	0.2	192	0.2	157	0.4	35	0.1
Muu syy — Annan orsak	772	2.9	370	0.5	1 142	1.2	415	1.1	727	1.2
Yhteensä — Summa	26 211	100.0	71 198	100.0	97 409	100.0	37 241	100.0	60 168	100.0

Avunsaajasta itsestään johtuvien syiden tähden 86.6 % kaikista on v. 1950 joutunut turvautumaan köyhänapuun. Aviopuolisosta johtuvien syiden takia vain 6.5 % on saanut avustusta, mutta jos tähän lisätään vielä muut perhesuhteista riippuvat syyt, kuten perheen suurilukuisuus, lasten sairaus ja aviottomien lasten elättäminen, olivat perheeseikat 11.0 %:ssa. tapauksista pakottaneet asianomaisia anomaan köyhäinhoidolta avustusta. Muiden avunsaajasta itsestään tai hänen perheestään riippumattomien syiden osalle jäi näin ollen vain 2.4 %.

Yleisimmin esiintyviä syitä avustuksen saamiseen olivat avunsaajan oma vanhuudenheikkous, sairaus, mielisairaus ja tylsämielisyys; yksistään näiden syiden tähden on 83.4 % kaikista 16 vuotta vanhemmista avunsaajista nauttanut avustusta kunnalta. 4.5 %:lla lapset ovat olleet pääasiallisena syynä avustuksen saamiseen. Työhaluttomuuden ja huolimattomuuden tähden on 2.0 % miehistä, mutta vain 0.3 % naisista turvautunut köyhäinhoitoon. Kaikista avustustapauksista 4.2 % on johtunut omasta tai aviopuolison työhaluttomuudesta ja huolimattomuudesta tai aviopuolison juoppoudesta, perheensä jättämisestä ja vankeilassaolostasta.

Kaupungeissa ja maaseudulla vallitsevia syitä keskenään verrattaessa havaitaan, että maaseudulla aviopuolison kuolema ja perheen suurilukuisuus olivat suhteellisesti useammin ilmaantuvia syitä kuin kaupungeissa, joissa taas sairaudesta ja työn puutteesta johtuvat köyhäinhoitotapaukset olivat lukuisampia.

Miten köyhäinhoidon 16 vuotta nuoremmat avunsaajat ja lastensuojelulapset ryhmittäivä avuntarpeen ja huostaanottamisen syyn mukaan, osoittaa seuraava taulukko.

För 86.6 % av alla fall har under år 1950 orsaken till understödsbehovet härrört av understödstagaren själv. Endast 6.5 % av understödsbehovet har förorsakats av endera maken, men om man därtill ännu lägger andra orsaker, som bero på familjeförhållanden, såsom familjens talrikhet, barnens sjukdom och försörjning av illegitima barn, hade dessa i 11.0 % av fallen tvungit vederbörande att söka fattigunderstöd. På andra än av understödstagaren själv eller hans familj beroende orsaker kom sålunda endast 2.4 %.

Vänligaste orsaker till erhållandet av understöd voro understödstagarens ålderdomssvaghet, sjukdom, sinnessjukdom, och sinnesslöhet; enbart på grund av dessa orsaker ha 83.4 % av alla understödstagare över 16 år åtnjutit understöd av kommunen. Beträffande 4.5 % ha barnen varit den huvudsakliga orsaken till erhållandet av understöd. På grund av arbetsovillighet och vårdslöshet ha 2.0 % av männen, men endast 0.3 % av kvinnorna tryggt sig till fattigvården. Av alla understödsfall ha 4.2 % berott på understödstagarnas eller makens (makans) arbetsovillighet och vårdslöshet eller på makens (makans) dryckenskap, övergivande av sin familj och fängelsevistelse.

Då de i städerna och på landsbygden dominerande understödsorsakerna jämföras med varandra observeras, att makens död och familjens talrikhet proportionsvis oftare uppträdde som orsak på landsbygden än i städerna, där åter de fall av fattigvård, som bero på sjukdom och arbetsbrist voro talrikare.

Huru fattigvårdens understödstagare under 16 år och barnskyddsbarnen grupperade sig enligt orsaken till understödsbehovet och omhändertagandet av barnet utvisar följande tabell.

9. Köyhäinhoidon 16 vuotta nuorempien avuntarpeen syy sekä lastensuojelulasten huostaanottamisen syy. — Orsaken till understödsbehovet för fattigvårdens barn under 16 år samt orsaken till barnskyddsbarnens omhändertagande.

S y y — O r s a k	Köyhäinhoito—Fattigvården						Lastensuojelu—Barnskyddet					
	Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet		Kaupungit Städer		Maalais- kunnat Lands- kommuner		Koko maa Hela landet	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Lapsen — Barnets												
sairaus — sjukdom	665	59.2	3 313	77.2	3 978	73.4	137	2.5	251	2.5	388	2.5
tylsämielisyyt — sinnesslöhet	22	2.0	88	2.0	110	2.0	232	4.3	290	2.9	522	3.4
mielisairaus — sinnessjukdom	26	2.3	58	1.4	84	1.6	19	0.4	42	0.4	61	0.4
sokeus — blindhet	—	—	15	0.3	15	0.3	2	0.0	5	0.1	7	0.1
kuurous — dövhet	—	—	42	1.0	42	0.8	8	0.1	13	0.1	21	0.1
raajarikkaisuus — vanförhet	2	0.2	35	0.8	37	0.7	10	0.2	31	0.3	41	0.3
sopimaton ansiotoimi — olämpliga förtjänst- arbete	—	—	—	—	—	—	8	0.1	4	0.0	12	0.1
koulunkäynnin laiminlyönti — försummande av skolgång	—	—	—	—	—	—	208	3.9	80	0.8	288	1.9
koulun järjestyksen rikkominen — störande av skolordningen	—	—	—	—	—	—	19	0.4	57	0.6	76	0.5
rangaistava teko — straffbara handling	—	—	—	—	—	—	311	5.8	260	2.6	571	3.7
kerjääminen — tiggeri	—	—	—	—	—	—	3	0.1	2	0.0	5	0.0
irtolaisuus — lösdriveri	—	—	—	—	—	—	166	3.1	36	0.4	202	1.3
tapaaminen juopuneena — anträffande beru- sad	—	—	—	—	—	—	6	0.1	4	0.0	10	0.1
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas												
kuolema — död	4	0.3	60	1.4	64	1.2	741	13.8	2 220	22.3	2 961	19.3
lapsen hylkääminen — övergivande av barnet	10	0.9	46	1.1	56	1.0	444	8.2	2 307	23.1	2 751	17.9
sairaus, vähentynyt työkyky — sjukdom, minskade arbetsduglighet	178	15.8	354	8.2	532	9.8	873	16.2	1 051	10.6	1 924	12.5
työnpuute — arbetsbrist	18	1.6	28	0.7	46	0.8	14	0.3	22	0.2	36	0.2
kasvatusköyvyyn puute — oduglighet som upp- fostrare	—	—	—	—	—	—	1 022	19.0	2 340	23.5	3 362	21.9
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbets- ovillighet, vårdslöshet	46	4.1	62	1.4	108	2.0	125	2.3	352	3.5	477	3.1
juoppous — dryckenskap	11	1.0	30	0.7	41	0.8	230	4.3	126	1.3	356	2.3
irtolaisuus — lösdriveri	2	0.2	9	0.2	11	0.2	64	1.2	66	0.7	130	0.8
vapausrangaistus — frihetsstraff	24	2.1	22	0.5	46	0.8	103	1.9	173	1.7	276	1.8
lapsen pahoinpitely — misshandel av barnet	—	—	—	—	—	—	22	0.4	19	0.2	41	0.3
koulunkäynnin estäminen — förhindrande av skolgång	—	—	—	—	—	—	3	0.1	4	0.0	7	0.1
Lapsen muu vaaranalainen tila — För barnet i övrigt farligt tillstånd	—	—	—	—	—	—	98	1.8	42	0.4	140	0.9
Perheen suurilukaisuus — Familjens talrikhet	51	4.5	71	1.7	122	2.3	—	—	—	—	—	—
Muu syy — Annan orsak	65	5.8	59	1.4	124	2.3	515	9.5	175	1.8	690	4.5
Yhteensä — Summa	1 124	100.0	4 292	100.0	5 416	100.0	5 383	100.0	9 972	100.0	15 355	100.0

Lastensuojelulain mukaan lapsi voidaan ottaa huoltolautakunnan huostaan syistä, jotka johtuvat joko lapsesta itsestään tai hänen vanhemmistaan. Lapsi voi olla henkisesti tai ruumiillisesti niin sairas ja vajaakykyinen, pahantapainen tai rikollinen, ettei häntä voi kotona hoitaa tai kasvattaa. Vanhemmat taas voivat olla sairaita, huolimattomia tai niin vaille kasvatustaitoa, ettei lasta voi jättää heidän huostaansa. Edellä olevan taulukon mukaan suurin osa lastensuojelun alaisista lapsista on joutunut huoltoon sen vuoksi, että he ovat menettäneet luonnollisen huoltajansa, joko isän tai äidin tai molemmat. Tällaisia lapsia oli v. 1950 kaikkiaan 37.2 %. 19.3 %:lla olivat jompikumpi tai molemmat vanhemmat kuolleet sekä 17.9 %, oli isän tai äidin, toisinaan molempien hylkäämä. Lapsen oman sairauden tai muun vajavaisuuden tähden oli vain 6.8 % otettu huoltolautakunnan huostaan. 7.6 %:ssa tapauksista oli lapsi pahantapaisuutensa tai rikollisuutensa tähden erotettu kodistaan ja sijoitettu muualle hoidettavaksi. Näin ollen oli lapsessa itsessään syy ainoastaan 14.4 %:ssa, kun vanhemmista johtuneiden syiden takia 80.2 % oli joutunut yhteiskunnan huollettavaksi. Sairaus tai muuten vähentynyt työkyky ja työnpuute oli 12.7 %:ssa tapauksista estänyt vanhempia hoitamasta itse lapsiaan, mutta 3/10 kaikista lapsista

Enligt barnskyddslagen kan ett barn omhändertagas av vårdnämnden av orsaker, som bero antingen på barnet självt eller av dess föräldrar. Barnet kan vara själsligt eller kroppsligt så sjukt och andersvagt, vanartigt eller brottsligt, att det ej kan vårdas och uppfostras i hemmet. Föräldrarna åter kunna vara sjuka, vårdslösa eller så i avsaknad av uppfostringsförmåga, att barnet icke kan lämnas i deras vård. Enligt föregående tabell har största delen av barnskyddsbarnen omhändertagits, emedan de mistat sin naturliga vårdare, antingen sin fader eller moder eller bägge. Dessa barn utgjorde år 1950 inalles 37.2 %. För 19.3 % voro någondera eller bägge föräldrarna döda och 17.9 % voro övergivna av sin fader eller moder, stundom av bägge. Till följd av barnets egen sjukdom eller bräcklighet hade endast 6.8 % omhändertagits av vårdnämnden. I 7.6 % hade barnen på grund av vanartighet eller brottslighet avlägsnats från sitt hem och internerats annorstädes för att erhålla vård. Sålunda fanns orsaken i endast 14.4 % av fallen hos barnen själva, då däremot 80.2 % genom föräldrarnas förvällande hade råkat i samhällets vård. Sjukdom, minskad arbetsduglighet och arbetsbrist hade i 12.7 % förhindrat föräldrarna att själva vårda barnet, men 3/10 av alla barn hade ej erhållit tillbörlig skötsel därför.

ei saanut asianmukaista hoitoa kotonaan sen vuoksi, että vanhemmat olivat huolimattomia, juoppoja, irtolaisia, pahoinpitelivät lapsiaan tai olivat muuten vailla kasvatuskykyä.

Tarkastettaessa erikseen, mitkä syyt kaupungeissa ja maalaiskunnissa olivat useimmin esiintyviä, havaitaan, että vanhempain kuolema ja lapsen hylkääminen oli maalaiskunnissa paljon useammin, 45.4 %:ssa tapauksista, aiheuttanut lapsen huostaan ottamisen kuin kaupungeissa, joissa vastaava suhdeluku oli 22.0. Lapsesta itsestään johtuvia syitä oli kaupungeissa 21.0 %:ssa, kun maaseudulla oli vain 10.7 %:ssa kaikista. Erikoisesti on merkille pantavaa, että kaupungeissa 5.8 % oli rangaistavan teon tai pahantapaisuuden tähden otettu huoltoon, kun maaseudulla sellaisia lapsia oli vain 2.6 %.

Missä määrin huostaanottamisen syyt vaihtelevat sen mukaan, ovatko lapset syntyneet avioliitossa vai sen ulkopuolella, selvittää alempana oleva taulukko. Tällöin aviottomiin on laskettu myös ne lapset, joiden syntyperä oli tuntematon.

att föräldrarna voro vårdslösa, fyllester, lösdrevare, misshandlade sina barn eller eljest saknade uppföstringsförmåga.

Granskar man särskilt, vilka orsaker som oftast förekomma i städerna och landskommunerna, observeras, att föräldrarnas död och övergivandet av barnet i landskommunerna mycket oftare, 45.4 % fallen, hade förorsakat omhändertagandet av barnet än i städerna, där motsvarande proportionstal var 22.0. De fall, som förorsakats av barnen själva, utgjorde i städerna 21.0 % av barnen, medan de på landsbygden utgjorde endast 10.7 %. Speciellt bör observeras, att i städerna 5.8 % hade omhändertagits på grund av straffbar handling eller vanart, medan dessa barn på landsbygden utgjorde endast 2.6 %.

I vilken mån orsakerna till omhändertagandet växla, beroende på om barnen äro födda inom eller utom äktenskapet, klarlägges i nedanstående tabell. Härvid har till illegitima barn räknats även de, vilkas börd varit okänd.

10. Lastensuojelulasten huostaanottamisen syy lasten syntyperän mukaan. — Orsaken till barnskyddsbarnens omhändertagande efter barnens börd.

S y y — O r s a k	Aviosyntyyiset — Legitima barn								Aviottomat — Illegitima barn							
	Vanhemmat elivät		Isä tai äiti eli		Vanhemmat kuolleet		Yhteensä		Äiti eli		Äiti kuollut		Yhteensä			
	Föräldrarna levde		Fadern ell. modern levde		Föräldrarna döda		Summa		Modern levde		Modern död		Summa			
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		%
Lapsen — Barnets																
sairaus — sjukdom	192	4.2	79	2.5	23	2.0	294	3.3	90	1.6	4	0.5	94	1.5		
tylsämielisyys — sinnesslöhet	236	5.1	98	3.1	16	1.4	350	3.9	159	2.8	13	1.7	172	2.7		
mielisairaus — sinnessjukdom	30	0.7	15	0.5	2	0.2	47	0.5	12	0.2	2	0.3	14	0.2		
sokeus — blindhet	—	—	3	0.1	—	—	3	0.0	3	0.0	1	0.1	4	0.1		
kuurous — dövhet	15	0.3	2	0.1	—	—	17	0.2	3	0.0	1	0.1	4	0.1		
raajarikkaisuus — vanförhet	18	0.4	7	0.2	2	0.2	27	0.3	10	0.3	4	0.5	14	0.2		
sopimaton ansiotoimi — olämpliga förtjänst-arbete	1	0.0	3	0.1	—	—	4	0.0	1	0.0	7	0.9	8	0.1		
koulunkäynnin laiminlyönti — försummande																
av skolgång	146	3.2	86	2.7	3	0.3	235	2.6	51	0.9	2	0.3	53	0.8		
koulun järjestyksen rikkominen — störande																
av skolordningen	21	0.5	30	0.9	2	0.2	53	0.6	20	0.4	3	0.4	23	0.4		
rangaistava teko — straffbara handling	249	5.4	161	5.0	24	2.1	434	4.9	123	2.2	14	1.9	137	2.1		
kerjääminen — tiggeri	3	0.1	—	—	2	0.2	5	0.1	—	—	—	—	—	—		
irtolaisuus — lösdriveri	82	1.8	47	1.5	7	0.6	136	1.5	53	0.9	13	1.7	66	1.0		
tapaaminen juopuneena — anträffande berusad	5	0.1	3	0.1	2	0.2	10	0.1	—	—	—	—	—	—		
Isän, äidin tai molempien — Faderns, moderns eller bådas																
kuolema — död	—	—	1 321	41.2	1 019	89.9	2 340	26.2	22	0.4	599	79.5	621	9.7		
lapsen hylkääminen — övergivande av barnet	641	13.9	330	10.3	—	—	971	10.9	1 780	31.5	—	—	1 780	27.8		
sairaus, vähentynyt työkyky — sjukdom, minskade arbetsduglighet	1 096	23.8	240	7.5	—	—	1 336	14.9	588	10.4	—	—	588	9.2		
työn puute — arbetsbrist	11	0.2	6	0.2	—	—	17	0.2	19	0.3	—	—	19	0.3		
kasvatuskyvyn puute — oduglighet som uppföstrare	867	18.8	501	15.6	—	—	1 368	15.3	1 994	35.2	—	—	1 994	31.1		
työhaluttomuus, huolimattomuus — arbetsovillighet, vårdslöshet	182	4.0	68	2.1	—	—	250	2.8	227	4.0	—	—	227	3.5		
juoppous — dryckenskap	249	5.4	68	2.1	—	—	317	3.5	39	0.7	—	—	39	0.6		
irtolaisuus — lösdriveri	24	0.5	20	0.6	—	—	44	0.5	86	1.5	—	—	86	1.3		
vapausrangaistus — frihetsstraff	165	3.6	55	1.7	—	—	220	2.5	56	1.0	—	—	56	0.9		
lapsen pahoinpitely — misshandel av barnet	15	0.3	5	0.2	—	—	20	0.2	21	0.4	—	—	21	0.3		
koulunkäynnin estäminen — förhindrande																
av skolgång	5	0.1	1	0.0	—	—	6	0.1	1	0.0	—	—	1	0.0		
Lapsen muu vaaranalainen tila — För barnet i övrigt farligt tillstånd	52	1.1	17	0.5	—	—	69	0.8	71	1.3	—	—	71	1.1		
Muu syy — Annan orsak	301	6.5	38	1.2	31	2.7	370	4.1	229	4.0	91	12.1	320	5.0		
Yhteensä — Summa	4 606	100.0	3 204	100.0	1 133	100.0	8 943	100.0	5 658	100.0	754	100.0	6 412	100.0		

Lasten syntyperä näyttää suuresti vaikuttavan huollon syyn erilaisuuteen. Kun aviosyntyisistä lapsista v. 1950 kokonaista 26.2 % oli joutunut yhteiskunnan huostaan vanhempain kuoleman takia, oli vain 9.7 % aviottomista lapsista saman syyn tähden huollettu. Sen sijaan 27.8 % aviottomista oli vanhempainsa hylkäämiä, kun taas vain 10.9 % aviosyntyisistä oli samassa asemassa. Vielä on huomattava, että 37.7 % aviottomista lapsista oli vanhempain huolimattomuuden, juoppouden, irtolaisuuden, vankilassaolon tai yleensä kasvatuskyvyn puutteen ja lapsen pahoinpitelyn takia huollettuja, kun aviosyntyisten lasten vastaava suhdeluku oli vain 24.8.

Barnets börd synes i hög grad inverka på orsaken till vården. Medan av de legitima barnen år 1950 hela 26.2 % hade fallit samhället till last på grund av föräldrarnas död, hade blott 9.7 % av de illegitima vårdats av samma orsak. Däremot voro 27.8 % av de illegitima barnen övergivna av sina föräldrar, medan åter endast 10.9 % av de legitima voro i samma belägenhet. Ännu bör observeras, att 37.4 % av de illegitima barnen hade omhändertagits till följd av föräldrarnas vårdslöshet, dryckenskap, lösdriveri, fängelsevistelse eller oduglighet som uppföstrare och misshandel av barnet, då motsvarande proportionstal för de legitima var blott 24.8.

III. Irtolais- ja alkoholisti- sekä raittius- huolto.

Huollon alaisten henkilöiden luku.

Irtolais- ja alkoholistolakien 1 luvun 1 §:n edellyttämiä huoltoon joutuneita henkilöitä oli v. 1950: irtolaisia 29 kaupungissa ja 118 maalaiskunnassa yhteensä 1731 sekä alkoholisteja 32 kaupungissa ja 255 maalaiskunnassa yhteensä 8 233. Raittiushuoltoa koskevan lain nojalla huollettiin kaikkiaan 2 638 henkilöä 25 kaupungissa ja 125 maalaiskunnassa. Erikseen kaupungeissa ja maalaiskunnissa edellämainittuja huollettuja henkilöitä oli seuraavasti.

Irtolaisia — Lösdrivare	1 485	85.8	246	14.2	1 731	100.0
Alkoholisteja — Alkoholister	6 077	73.8	2 156	26.2	8 233	100.0
Raittiushuollon alaisia — Personer underkastade nykterhetsvård	1 765	66.9	873	33.1	2 638	100.0
Yhteensä — Summa	9 327	74.0	3 275	26.0	12 602	100.0

Sotavuosina sekä irtolaisten että alkoholistien luku aleni, mutta on v:sta 1945 lähtien vuosi vuodelta nousut. V:sta 1949 v:een 1950 on irtolaisten luku tosin alenut hieman, 3.3 %, mutta alkoholistien jatkuvasti nousut, 19.3 %, ja raittiushuollon alaisten henkilöiden luku 41.8 %. Verrattuna v:n 1950 alussa henkikirjoitettuun väkilukuun oli irtolaishuollon alaisia henkilöitä koko maassa 0.43 0/00, alkoholistihuollon alaisia 2.05 sekä raittiushuollon alaisia henkilöitä 0.66 0/00. Eri läänien kesken he jakaantuivat seuraavan taulukon osoittamalla tavalla.

III. Lösdrivar- alkoholisti- och nykterhetsvård.

Antalet personer, som underkastats vård.

De enligt lösdrivar- och alkoholistlagarnas 1 kap. 1 § omhändertagna personernas antal utgjorde under år 1950: lösdrivarnas 1 731 i 29 städer och 118 landskommuner samt alkoholisternas 8 233 i 32 städer och 255 landskommuner. Enligt lagen om nykterhetsvård vårdades inalles 2 638 personer i 25 städer och 125 landskommuner. Särskilt i städerna och landskommunerna var antalet ifrågasvarande vårdade personer följande.

Kaupungit Städer	abs.	%	Maalaiskunnat Landskommuner	abs.	%	Koko maa Hela landet	abs.	%
	1 485	85.8		246	14.2		1 731	100.0
	6 077	73.8		2 156	26.2		8 233	100.0
	1 765	66.9		873	33.1		2 638	100.0
	9 327	74.0		3 275	26.0		12 602	100.0

Under krigsåren nedgick antalet lösdrivare och alkoholister, men fr. o. m. år 1945 har det varje år stigit. Från 1949 till 1950 har antalet lösdrivare något minskats, med 3.3 %, men antalet alkoholister fortfarande stigit, med 19.3 %, och antalet personer underkastade nykterhetsvård med 41.8 %. I jämförelse med den i början av året 1950 mantalsskrivna folkmängden utgjorde de personer, som underkastats lösdrivarvård, i hela landet 0.43 0/00, de, som underkastats alkoholistvård, 2.05 samt nykterhetsvård underkastade personer 0.66 0/00 av befolkningen. Mellan de olika länen fördelade sig dessa, som följande tabell utvisar.

11. Irtolaisten, alkoholistien ja raittiushuollon alaisten henkilöiden luku. — Antal lösdrivare, alkoholister och personer under nykterhetsvård.

Lääni — Län	Irtolaisia — Lösdrivare			Alkoholisteja — Alkoholister			Raittiushuollon alaisia Personer under nykterhetsvård		
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	767	28	795	3 441	281	3 722	802	115	917
Turun ja Porin — Åbo o. Björneborgs	126	33	159	788	123	911	460	87	547
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen — Tavastehus	274	33	307	758	245	1 003	110	55	165
Kymen — Kymmene	131	46	177	174	244	418	83	181	264
Mikkelin — S:t Michels	9	11	20	118	219	337	81	139	220
Kuopion — Kuopio	25	26	51	182	463	645	48	148	196
Vaasan — Vasa	69	35	104	389	350	739	138	92	230
Oulun — Uleåborgs	71	10	81	138	162	300	21	25	46
Lapin — Lapplands	13	24	37	89	69	158	22	31	53
Koko maa — Hela landet	1 485	246	1 731	6 077	2 156	8 233	1 765	873	2 638
% v:stä v:stä — % av befolkningen									
Uudenmaan — Nylands	1.95	0.11	1.21	8.76	1.06	5.66	2.04	0.44	1.40
Turun ja Porin — Åbo o. Björneborgs	0.77	0.07	0.25	4.79	0.27	1.45	2.80	0.19	0.87
Ahvenanmaa — Åland	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen — Tavastehus	1.66	0.09	0.56	4.60	0.64	1.83	0.67	0.14	0.30
Kymen — Kymmene	2.74	0.18	0.57	3.64	0.93	1.35	1.74	0.69	0.85
Mikkelin — S:t Michels	0.28	0.05	0.08	3.71	1.05	1.40	2.55	0.67	0.91
Kuopion — Kuopio	0.56	0.06	0.11	4.08	1.09	1.37	1.08	0.35	0.42
Vaasan — Vasa	0.72	0.07	0.17	4.08	0.68	1.21	1.45	0.18	0.38
Oulun — Uleåborgs	1.36	0.03	0.23	2.64	0.53	0.84	0.40	0.08	0.13
Lapin — Lapplands	0.48	0.17	0.22	3.30	0.50	0.95	0.81	0.22	0.32
Koko maa — Hela landet	1.45	0.08	0.43	5.93	0.72	2.05	1.72	0.29	0.66

Huolletuista irtolaisista 73.9 % oli Uudenmaan, Hämeen ja Kymen lääneissä. Yksistään Helsingissä oli 765 eli 44.2 % koko maan irtolaisluvusta ja Tampereella 203, joten näissä kahdessa kaupungissa oli jo 55.9 % kaikista. — Alkoholisti- samoin kuin raittiushuollon alaisia henkilöitä oli eniten Uudenmaan, Turun ja Porin sekä Hämeen lääneissä, edellisiä yhteensä 5 636 eli 68.5 % koko maan alkoholisteista ja jälkimmäisiä 1 629 eli 61.8 % kaikista raittiushuollon alaisista henkilöistä. Yksistään Helsingissä oli alkoholisteja 3 414 eli 41.5 % kaikista. Raittiushuollon alaisia oli Helsingissä 798 ja Turussa 352.

Naispuolisia irtolaisia oli 1 249 eli 72.2 % ja miespuolisia 482 eli 27.8 %. Alkoholisteihin nähden suhde oli päinvastainen, naisia oli 635 eli 7.7 % ja miehiä 7 598 eli 92.3 %. Raittiushuollossa oli varsin vähän naispuolisia, vain 2.0 % eli 52 ja miespuolisia 2 586 eli 98.0 %. — Suurin osa näistä huollon alaisista henkilöistä oli kaupungeissa, irtolaisnaisista 84.1 %, alkoholistinaisista 87.2 % ja raittiushuollon alaisista naisista 78.8 % miesten vastaavien lukujen ollessa 90.2, 72.7 ja 66.7 %.

Huollon alaisten henkilöiden ikä.

Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuollon alaiset henkilöt jakaantuivat ikänsä perusteella seuraavalla tavalla.

Av de omhändertagna lösdrivarna kommo 73.9 % på Nylands, Tavastehus och Kymmene län. Enbart i Helsingfors funnos 765 eller 44.2 % av hela landets lösdrivare och i Tammerfors 203, alltså i dessa bägge städer redan 55.9 % av alla. — Största antalet alkoholister såväl som personer under nykterhetsvård fanns i Nylands, Åbo och Björneborgs samt Tavastehus län, de förstnämnda till ett antal av 5 636 eller 68.5 % av landets alkoholister och de sistnämnda till ett antal av 1 629 eller 61.8 % av alla. Enbart i Helsingfors fanns 3 414 alkoholister eller 41.5 % av alla. Nykterhetsvård underkastade fanns i Helsingfors 798 och i Åbo 352 personer.

De kvinnliga lösdrivarna utgjorde 1 249 eller 72.2 % och de manliga 482 eller 27.8 %. Angående alkoholisterna var förhållandet tvärtom, de kvinnliga utgjorde 635 eller 7.7 % och de manliga 7 598 eller 92.3 %. Antalet kvinnor under nykterhetsvård var ganska ringa, endast 2.0 % eller 52 och män 2 586 eller 98.0 %. — Största delen av dessa vårdade personer koncentrerade sig i städerna, av lösdrivarkvinnorna 84.1 %, av alkoholistkvinnorna 87.2 % och av kvinnorna under nykterhetsvård 78.8 %, då motsvarande tal för männen voro 90.2, 72.7 och 66.7 %.

Vård underkastade personers ålder.

De personer, som åtnjoto lösdrivar-, alkoholist- och nykterhetsvård, fördelade sig enligt ålder på följande sätt.

12. Huollon alaisten henkilöiden ikä. — Vård underkastade personers ålder.

Ikä, vuotta — Ålder, år	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittiushuollon alaiset Personer under nykterhetsvård		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Alle 20 — Under 20	9	51	60	17	—	17	644	11	655
20—24	35	282	317	424	17	441	1 942	41	1 983
25—29	79	259	338	1 095	48	1 143	—	—	—
30—39	148	384	532	2 458	215	2 673	—	—	—
40—49	140	205	345	2 544	234	2 778	—	—	—
50—	69	65	134	1 045	118	1 163	—	—	—
Tuntematon — Okänd	2	3	5	15	3	18	—	—	—
Yhteensä — Summa	482	1 249	1 731	7 598	635	8 233	2 586	52	2 638
%									
Alle 20 — Under 20	1.9	4.1	3.5	0.2	—	0.2	24.9	21.2	24.8
20—24	7.3	22.6	18.3	5.6	2.7	5.4	75.1	78.8	75.2
25—29	16.4	20.7	19.5	14.4	7.6	13.9	—	—	—
30—39	30.7	30.8	30.7	32.3	33.8	32.5	—	—	—
40—49	29.0	16.4	19.9	33.5	36.8	33.7	—	—	—
50—	14.3	5.2	7.8	13.8	18.6	14.1	—	—	—
Tuntematon — Okänd	0.4	0.2	0.3	0.2	0.5	0.2	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Alkoholistihuollon alaiset henkilöt näyttävät yleensä edustavan vanhempia ikäluokkia kuin irtolaihuollon alaiset. 40 vuotta täyttäneitä oli alkoholisteista 47.8 %, mutta irtolaisista vain 27.7 %. Yli puolet, 55.4 % naisalkoholisteista oli 40 vuotta vanhempia, jota vastoin irtolaisnaisista 47.4 % oli 18—29 vuotiaita. Edelliseen vuoteen verrattuna on nuorten, alle 25 vuotiaitten irtolaisten luku huomattavasti vähentynyt, kokonaista 17.1 %.

Nuorimmat ikäluokat, jotka eivät vielä ole täyttäneet 25 vuotta, jakaantuivat seuraavasti.

De personer, som åtnjoto alkoholistvård, synas i allmänhet företräda äldre årsklasser än de, som underkastats lösdrivarvård. Av alkoholisterna hade 47.8 % fyllt 40 år, men av lösdrivarna endast 27.7 %. Över hälften, 55.4 %, av de kvinnliga alkoholisterna, var 40 år fyllda, då däremot 47.4 % av de kvinnliga lösdrivarna var mellan 18—29 år. I jämförelse med föregående år har antalet yngre lösdrivare under 25 år, avsevärd nedgått, med hela 17.1 %.

De yngre åldersklasserna, vilka ännu ej fyllt 25 år, fördelade sig på följande sätt.

Ikä — Ålder	Irtolaiset Lösdrivare		Alkoholistit Alkoholister		Raittiushuollon alaiset Nyktterhetsvård underkastade	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
18 vuotta — år	1	15	3	—	242	4
19 ” ”	8	36	14	—	402	7
20 ” ”	8	44	20	1	347	9
21 ” ”	6	44	29	—	360	1
22 ” ”	5	67	109	4	388	8
23 ” ”	6	76	118	3	358	10
24 ” ”	10	51	148	9	489	13
Yhteensä — Summa	44	333	441	17	2 586	52

Sivilisääty.

Irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuollon alaisten henkilöiden siviilisääty selviää seuraavasta taulukosta.

Civilstånd.

De personer, som voro underkastade lösdrivar-, alkoholist- och nyktterhetsvård, fördelade sig enligt civilstånd på följande sätt.

13. Huollon alaisten henkilöiden siviilisääty. — Vård underkastade personers civilstånd.

Sivilisääty — Civilstånd	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit — Alkoholister			Raittiushuollon alaiset Nyktterhetsvård underkastade		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Naimattomia — Ogifta	285	692	977	2 499	149	2 648	2 317	42	2 359
Naimisissa olevia — Gifter ...	125	278	403	4 266	274	4 540	269	10	279
Eronneita — Fränskilda	58	221	279	612	114	726	—	—	—
Leskiä — Änklingar och änkor	10	57	67	171	90	261	—	—	—
Tuntematon — Okänt	4	1	5	50	8	58	—	—	—
Yhteensä — Summa	482	1 249	1 731	7 598	635	8 233	2 586	52	2 638
	%								
Naimattomia — Ogifta	59.1	55.4	56.4	32.9	23.5	32.2	89.6	80.8	89.4
Naimisissa olevia — Gifter ...	26.0	22.2	23.3	56.1	43.1	55.1	10.4	19.2	10.6
Eronneita — Fränskilda	12.0	17.7	16.1	8.1	17.9	8.8	—	—	—
Leskiä — Änklingar och änkor	2.1	4.6	3.9	2.2	14.2	3.2	—	—	—
Tuntematon — Okänt	0.8	0.1	0.3	0.7	1.3	0.7	—	—	—
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Suurin osa irtolaisista, 56.4 %, oli naimattomia, jota-vastoin alkoholisteista vain 32.2 %. Naispuolisista alkoholisteista oli melko paljon, 32.1 %, leskiä ja eronneita, miesten vastaavan suhdeluvun ollessa vain 10.3 %.

Största delen av lösdrivarna, 56.4 %, var ogifta, då däremot motsvarande tal för alkoholisterna var endast 32.2 %. Bland de kvinnliga alkoholisterna fanns det rätt mycket änkor och fränskilda, 32.1 %, medan motsvarande proportionstal för männen var 10.3.

Ammatti.

Ryhmittämällä irtolais-, alkoholisti- ja raittiushuollon alaiset henkilöt samoihin 12 ammattiryhmään kuin köyhäinhoitotilastossa on käytetty, saadaan seuraavalla sivulla oleva taulukko. Jos naimisissa olevilla naisilla tai leskivaimoilla ei ole ollut omaa ammattia, on heidät tässäkin ryhmitetty miehen ammatin mukaan.

Samoin kuin muistakin yhteiskunnan huollon alaisista henkilöistä oli irtolaisista ja alkoholisteista sekä raittiushuollon alaisista suuri osa ammattitaidottomia, n. s. muita työläisiä. Heitä oli vast. 29.6, 34.7 ja 38.3 %. Paitsi tehdas- ja ammattityöläisiä, joita oli 34.2, 40.9 ja 36.2 %, oli melko paljon myös itsenäisiä liikkeenharjoittajia samoin kuin liikeapulaisia ja työnjohtajia, yhteensä 10.8, 12.8 ja 7.4 %.

Yrke.

Genom att gruppera de personer, som underkastats lösdrivar-, alkoholist- och nyktterhetsvård, i samma 12 yrkesgrupper som använts i fattigvårdsstatistiken, erhålles tabellen på följande sida. I fall gifta kvinnor eller änkor icke haft eget yrke, äro de även här grupperade enligt mannens yrke.

I likhet med övriga personer, som erhållit samhällsvård, var en stor del av lösdrivarna och alkoholisterna samt av nyktterhetsvård underkastade icke yrkeskunniga s. k. övriga arbetare. Dessa utgjorde 29.6, 34.7 och 38.3 % av motsvarande grupper. Utom fabriks- och yrkesarbetare, vilka utgjorde 34.2, 40.9 och 36.2 %, fanns det rätt mycket även självständiga affärsidkare samt affärsbiträden och arbetsledare, tillsammans 10.8, 12.8 och 7.4 %.

14. Huollon alaisten henkilöiden ammatti. — Vård underkastade personers yrke.

Ammatti — Yrke	Irtolaiset — Lösdrivare			Alkoholistit Alkoholister			Raittiushuollon alaiset Nykterhetsvård underkastade		
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia — Tjänstemän och idkare av fria yrken	9	2	11	136	5	141	14	1	15
Talonomistajia, vuokraajia ja palstatilallisia — Gälds- ägare, arrendatorer av lägenheter och parcellägare ...	3	6	9	254	6	260	80	—	80
Maataloustyöläisiä — Lantbruksarbetare	11	39	50	165	8	173	49	—	49
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia — Självständiga affärsidkare	21	69	90	511	60	571	53	4	57
Liikeapulaisia ja työnohtajia — Affärsbiträden och ar- betsledare	17	81	98	436	50	486	125	12	137
Tehdas- ja ammattityöläisiä — Fabriks- och yrkesarbetare	139	453	592	3 099	269	3 368	943	12	955
Muita työläisiä — Övriga arbetare	247	265	512	2 700	160	2 860	998	12	1 010
Merimiehiä ja kalastajia — Sjömän och fiskare	9	5	14	105	—	105	111	—	111
Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	5	7	12	140	6	146	98	1	99
Yksityisten palvelijoita — Tjänare hos enskilda	—	214	214	—	41	41	—	6	6
Muun elinkeinon harjoittajia — Idkare av annan näring	4	13	17	17	6	23	4	—	4
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia — Personer utan egentligt eller känt yrke	17	95	112	35	24	59	111	4	115
Yhteensä — Summa	482	1 249	1 731	7 598	635	8 233	2 586	52	2 638
%									
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia — Tjänstemän och idkare av fria yrken	1.9	0.2	0.6	1.8	0.8	1.7	0.5	1.9	0.6
Talonomistajia, vuokraajia ja palstatilallisia — Gälds- ägare, arrendatorer av lägenheter och parcellägare ...	0.6	0.5	0.5	3.4	0.9	3.2	3.1	—	3.0
Maataloustyöläisiä — Lantbruksarbetare	2.3	3.1	2.9	2.2	1.3	2.1	1.9	—	1.9
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia — Självständiga affärsidkare	4.4	5.5	5.2	6.7	9.4	6.9	2.0	7.7	2.2
Liikeapulaisia ja työnohtajia — Affärsbiträden och ar- betsledare	3.5	6.5	5.6	5.7	7.9	5.9	4.8	23.1	5.2
Tehdas- ja ammattityöläisiä — Fabriks- och yrkesarbetare	28.8	36.3	34.2	40.8	42.4	40.9	36.5	23.1	36.2
Muita työläisiä — Övriga arbetare	51.3	21.2	29.6	35.5	25.2	34.7	38.6	23.1	38.3
Merimiehiä ja kalastajia — Sjömän och fiskare	1.9	0.4	0.8	1.4	—	1.3	4.3	—	4.2
Palveluskuntaa — Tjänstepersonal	1.0	0.6	0.7	1.8	0.9	1.8	3.8	1.9	3.7
Yksityisten palvelijoita — Tjänare hos enskilda	—	17.1	12.4	—	6.5	0.5	—	11.5	0.2
Muun elinkeinon harjoittajia — Idkare av annan näring	0.8	1.0	1.0	0.2	0.9	0.3	0.2	—	0.1
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia — Personer utan egentligt eller känt yrke	3.5	7.6	6.5	0.5	3.8	0.7	4.3	7.7	4.4
Yhteensä — Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Irtolaishuollon perusteet ja huoltotoimenpiteet.

Irtolaislain 1 luvun 1 § määrittelee irtolaiseksi sellaisen henkilön, joka työkykyisenä, mutta silti toimitomana kuljeksi paikkakunnalta toiselle ilman riittäviä elatusvaroja; lisäksi sellaisen työkykyisen henkilön, jolla on tapana vieroksua työtä ja sen vuoksi joutuu köyhäinhoidon tarpeeseen tai tulee ylivoimaiseksi rasitukseksi toiselle henkilölle; samoin myös henkilön, jolla on tapana kerjätä tai käyttää toista kerjuuseen tai sallii hoidossaan olevan kahdeksaatoista vuotta nuoremman henkilön kerjätä sekä vielä henkilön, jolla on tapana hankkia tuloja hyvien tapojen vastaisilla ja siveellisesti hylättävillä keinoilla ja siten tai muulla elämäntavallaan tuottaa ilmeistä vaaraa yleiselle järjestykselle, turvallisuudelle tai siveellisyydelle.

Tämän nojalla irtolaishuollon perusteet on tilastossa jaettu neljään ryhmään, nimittäin: kuljeksiva elämä, työn vieroksuminen, kerjuu ja ammattihaureus. Koska huoltoviranomaiset eivät aina ole voineet määritellä irtolaisuusperustetta näiden mukaan, on lisäksi käytetty ryhmää „muu peruste”. Kuinka paljon henkilöitä oli kunkin perusteen nojalla v. 1950 otettu huoltoon, valaisee seuraava taulukko. Tällöin on huomattava, että jos henkilölle on ilmoitettu useita huoltoperusteita, on tilastossa otettu vain tärkein peruste huomioon.

Grunderna för lösdrivarvården samt vårdåtgärder.

Lösdrivarlagens 1 kap. 1 § karakteriserar som lösdrivare en arbetsför person, som sysslolös, utan tillräckliga medel till sitt uppehälle stryker omkring från ort till ort; ytterligare en sådan arbetsför person, som har för vana att sky arbete och fördensskull blir i behov av fattigvård eller blir en övermäktig börda för annan person; likaså även person, som har för vana att tigga eller använda annan till tiggeri eller som tillåter, att i hans vård befintlig person under aderton år tigger samt vidare person, som genom att vanemässigt förskaffa sig inkomst på ett mot god sed stridande sätt och genom sedligt förkastliga medel sålunda eller genom sitt levnadssätt i övrigt medför uppenbar våda för allmän ordning, säkerhet eller sedlighet.

Med stöd härav ha grunderna till lösdrivarvården i statistiken indelats i fyra grupper, nämligen: kringstrykande liv, arbetsskygghet, tiggeri och prostitution. Då vederbörande vårdmyndigheter icke alltid kunnat precisera orsaken till lösdrivariet på dessa grunder, har ytterligare använts gruppen „annan orsak”. Huru många personer, som med stöd av varje orsak omhändertagits under år 1950, belyses av följande tabell. Härvid bör observeras, att ifall beträffande en person uppgivits flere vårdorsaker, har blott den viktigaste grunden beaktats i statistiken.

15. Irtolaishuollon perusteet. — Grunden för lösdrivarvården.

	Kuljeksiva elämä Kringstrykande liv		Työn vieroksuminen Arbetskygghet		Kerjuu Tiggeri		Ammatti- vieraureus Prostitution		Muu peruste Annan grund		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kaupungit — Städer	110	76	202	115	18	6	6	821	99	32	435	1 050
Maalaiskunnat — Landskommun.	16	49	29	27	—	—	—	107	2	16	47	199
Yhteensä — Summa	126	125	231	142	18	6	6	928	101	48	482	1 249
%												
Kaupungit — Städer	25.3	7.2	46.4	11.0	4.1	0.6	1.4	78.2	22.8	3.0	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommun.	34.0	24.6	61.7	13.6	—	—	—	53.8	4.3	8.0	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	26.1	10.0	47.9	11.4	3.7	0.5	1.3	74.3	21.0	3.8	100.0	100.0

Irtolaishuollon perusteet näyttävät miehillä ja naisilla olevan varsin erilaiset. Kun naisista lähes $\frac{3}{4}$ oli joutunut irtolaisten kirjoihin ammattihaureuden vuoksi, olivat miehet pääasiassa vieroksuneet työtä tai viettäneet kuljeksivaa elämää, 74.0 %, kaikista miesirtolaisista. Valitettavasti kunnat eivät ole ilmoittaneet, mitä „muut perusteet” olivat, joiden nojalla kokonaista 21.0 % miehistä oli pidätetty irtolaisina.

Kaupungeissa ja maalaiskunnissa irtolaishuollon perusteet eroavat jossain määrin toisistaan. Kaupungeissa naisista lähes $\frac{4}{5}$ harjoitti ammattihaureutta, maaseudulla vain 54 %; sen sijaan kuljeksiva elämä oli maalaiskunnissa varsin yleinen peruste, 24.6 %, vastaten vain 7.2 % kaupungeissa.

Irtolaisperusteen yhteyteen kuuluu läheisesti kysymys, missä määrin irtolaisiksi havaitut henkilöt on aikaisemmin tuomittu rangaistukseen ja missä määrin he ovat aikaisemmin olleet irtolaishuollon alaisia. Näitä seikkoja valaisee seuraava yhdistelmä.

Irtolaisia, jotka aikaisemmin — Lösdrivare, som tidigare

ovat olleet irtolaishuollon alaisina — varit under lösdrivarvård .....
on tuomittu rangaistukseen — dömts till straff .....

Kaikista v:n 1950 irtolaisista 53.7 % on aikaisemmin ollut irtolaishuollon alaisena, 31.3 % miehistä ja 62.4 % naisista. Aikaisemmin rangaistukseen tuomittuja oli 37.0 % kaikista, miehistä 51.0 % ja naisista 31.6 %.

220 irtolaista eli 12.7 % oli selontekovuonna nauttinut köyhäinhoitoa. Näistä oli miehiä 89 ja naisia 131.

Irtolaislain 1 luvun 2 ja 5 §:ien mukaan on irtolaisiksi havaittuihin henkilöihin mähden sovellettava seuraavia toimenpiteitä: varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi ja, ellei tämä riitä, määrättävä irtolaisvalvonnan alaiseksi; ellei heitä senkään avulla saada palautetuiksi säännölliseen ja kunnialliseen elämäntapaan tai jos he ovat vaaraksi itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai ilmeiseksi häiriöksi yleiselle järjestykselle tai siveellisyydelle, on heidät määrättävä työlaitokseen tai pakkotyöhön.

Jos irtolaiseksi havaittu henkilö on toispaikkakuntalainen, ovat muutamit kunnat ilmoittaneet lähettäneensä tällaiset henkilöt kotikuntaansa siellä käsiteltäviksi antamatta heille sitä ennen varoitusta. Tilastossa tällaiset tapaukset on yhdistetty ryhmäksi „muu toimempide”.

Orsakerna till lösdrivarvården synas vara mycket olika bland män och kvinnor. Medan nära $\frac{3}{4}$ av kvinnorna hade antecknats som lösdrivare på grund av prostitution, hade männen för det mesta skytt arbete eller fört ett kringstrykande liv, 74.0 % av alla manliga lösdrivare. Tyvärr ha kommunerna icke uppgivit, vilka de „andra orsaker” voro, på grund av vilka hela 21.0 % av männen blivit anhållna som lösdrivare.

I städerna och i landskommunerna avvika orsakerna till lösdrivarvården i någon mån från varandra. I städerna utövade nära $\frac{4}{5}$ av kvinnorna prostitution, på landsorten blott 54 %; däremot var ett kringstrykande liv en allmän orsak på landsbygden, 24.6 %, motsvarande endast 7.2 % i städerna.

I nära samband med orsaken till lösdriveriet står frågan, i vilken män personer, som befunnits vara lösdrivare, tidigare blivit dömda till straff och i vilken män de tidigare varit under lösdrivarvård. Följande sammanställning belyser dessa frågor.

Kaupungit Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
133	667	18	112	151	779
240	368	6	27	246	395

Av hela antalet lösdrivare under år 1950 hade 53.7 % varit tidigare under lösdrivarvård, 31.3 % av männen och 62.4 % av kvinnorna. 37.0 % hade tidigare blivit dömda till straff, av männen 51.0 % och av kvinnorna 31.6 %.

220 lösdrivare eller 12.7 % hade under redogörelseåret åtnjutit fattigvårdsunderstöd. Av dessa voro 89 manliga och 131 kvinnliga lösdrivare.

Enligt lösdrivarlagens 1 kap. 2 och 5 § bör ifråga om personer, som befunnits vara lösdrivare, tillämpas följande åtgärder: varning, då sådan anses nödvändig och om detta ej är tillräckligt, ställande under lösdriveriövervakning; om de icke ens med denna åtgärd kunna återföras till ett ordentligt och hederligt levnadssätt eller om de äro till fara för sig själva eller för andras personliga säkerhet eller till uppenbar våda för allmän ordning och sedlighet, böra de förordnas till intagning i arbetsanstalt eller hållande i tvångsarbete.

I fall en person, som befunnits vara lösdrivare, är från annan ort, ha somliga kommuner uppgivit, att de sändt sådana personer till sin hemkommun för behandling utan att dessförinnan tilldela dem varning. I statistiken har dylika fall sammanförts till gruppen „annan åtgärd”.

Tähän ryhmään on laskettu myös ne tapaukset, jolloin irtolaiset laitoksesta päästyään on asetettu jälkivalvontaan. Missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty kaupungeissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta.

Till denna grupp har även hänförts de fall, då lösdri-
varna efter anstaltsvård ställts under efteruppsikt. I
vilken utsträckning de olika vårdåtgärderna vidtagits i
städerna och i landskommunerna, framgår av följande
tabell.

16. Huoltotoimenpiteet. — Vårdåtgärder.

	Varoitus Varning		Irtolaisvalvonta Lösdriveri- övervakning		Työlaitoshuolto Intagning i arbetsanstalt		Pakkotyö Tvångsarbete		Muu tai ei toimenpidettä Annan eller ingen åtgärd		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kaupungit — Städer	130	174	135	298	108	390	12	31	50	157	435	1 050
Maalaiskunnat — Landskommun.	18	35	11	57	17	97	1	7	—	3	47	199
Yhteensä — Summa	148	209	146	355	125	487	13	38	50	160	482	1 249
%												
Kaupungit — Städer	29.9	16.6	31.0	28.4	24.8	37.1	2.8	3.0	11.5	14.9	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommun.	38.3	17.6	23.4	28.6	36.2	48.8	2.1	3.5	—	1.5	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	30.7	16.7	30.3	28.4	25.9	39.0	2.7	3.1	10.4	12.8	100.0	100.0

Niiden irtolaisten luku, jotka ovat saaneet varoituksen tai joutuneet valvontaan, on puolet kaikista; selontekovuonna sai varoituksen 20.6 % ja valvonnan alaisia oli 28.9 %. Työlaitoshuoltoa on käytetty melko runsaasti, 35.4 % määrättiin työlaitoksiin. Pakkotyötä huoltomuotona on sovellettu varsin vähän, vain 2.9 %:iin irtolaisista. *Miehiin* nähden on yleensä sovellettu suhteellisesti katsoen lievempiä huoltomuotoja kuin *naisiin*. Varoituksen saaneita ja valvonnassa olevia miehiä oli 61.0 % kaikista miesirtolaisista naisten vastaavan luvun ollessa 45.1 %.

Alkoholistihuollon perusteet ja huoltotoimenpiteet.

Alkoholistolain 1 luvun 1 §:n mukaan on juopottelevaa elämää viettävä henkilö alkoholisti ja häneen nähden on ryhdyttävä määrättyihin toimenpiteisiin, jos hän on vaarallinen itselleen tai muiden henkilökohtaiselle turvallisuudelle tai almeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Sama on asianlaita, jos henkilö laiminlyö niiden elatuksen ja hoidon, joista hän lain mukaan on velvollinen pitämään huolta, tahi joutuu hänelle läheisen henkilön rasitukseksi taikka köyhähoidon tarpeeseen. Jos juopottelevaa elämää viettävä henkilö on päihtymyksen takia kolmasti tai useammin viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana joutunut pidätetyksi, on häneen nähden alkoholistina myös ryhdyttävä lain edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn nojalla on alkoholistihuollon perusteet tilastossa jaettu 6 ryhmään ja niistä käytetty seuraavia nimityksiä: 1. vaarallisuus, 2. häiriö tai pahennus, 3. elatusvelvollisuuden laiminlyönti, 4. joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi, 5. köyhähoidon tarve sekä 6. juopumuspidätykset. Lisäksi on vielä käytetty ryhmää „muu” niitä harvoja tapauksia varten, jolloin on ollut vaikeata ratkaista, mihin ryhmään heidät olisi ollut luettava. Jos henkilö on joutunut alkoholistihuoltoon usean edellä mainitun perusteen nojalla, on hänet seuraavassa taulukossa, jossa alkoholistit on ryhmitetty huoltoperusteen mukaan, sijoitettu siihen perusryhmään, mikä on osoittautunut tärkeimmäksi.

Antalet lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning var hälften av alla; under redogörelseåret erhöill varning 20.6 % och under övervakning var 28.9 %. Arbetsinrättningsvård har begagnats ganska ofta, 35.4 % förordnades till intagning i arbetsinrättning. Tvångsarbete som vårdåtgärd har använts ganska sällan, endast i fråga om 2.9 % av lösdri-
varna. I fråga om *män* ha relativt taget tillämpats mildare åtgärder än i fråga om *kvinnor*. Antalet manliga lösdrivare, som erhållit varning och sådana som ställts under övervakning, utgjorde 61.0 % av samtliga manliga lösdrivare, då motsvarande antal kvinnor var 45.1 %.

Grunderna för alkoholistvården och vårdåtgärder.

Alkoholist är enligt alkoholistlagens 1 kap. § 1 en person, som för ett onyktert liv, och bör med avseende å honom vidtagas bestämda åtgärder, ifall han är farlig för sig själv eller annans personliga säkerhet eller uppträder på ett för omgivningen uppenbart störande eller förargelseväckande sätt. Detsamma är förhållandet, ifall en person uraktläter att underhålla och vårda de personer, om vilka han enligt lag är skyldig att draga försorg, eller faller honom närstående till last eller blir i behov av fattigvård. I fall en person, som för ett onyktert liv, tre eller flere gånger blivit anhållen på grund av fylleri under de senaste 12 månaderna, bör med avseende å honom som alkoholist även vidtagas de åtgärder, som förutsätts i lagen.

På grund av det ovan anförda äro *orsakerna till alkoholistvården* i statistiken indelade i 6 grupper, om vilka använts följande benämningar: 1. farlighet, 2. störande eller förargelseväckande uppträdande, 3. försummande av underhållningsplikt, 4. fallit närstående till last, 5. behov av fattigvård samt 6. anhållen för fylleri. Därutöver har ännu använts gruppen „annan” för de fåtaliga fall, då det varit svårt att avgöra, till vilken grupp de bort hänföras. Om en person erhållit alkoholistvård till följd av flere av ovannämnda orsaker, har han i följande tabell, där alkoholisterna äro grupperade efter orsaken, hänförts till den grupp, vilken visat sig vara viktigast.

17. Alkoholistihuollon perusteet. — Grunder för alkoholistvården.

	Vaarallisuus Farlighet		Häiriö tai pahennus Störande eller förargelseväckande		Elatusvelvollisuuden laiminlyönti Försummande av underhållningsskyldighet		Joutuminen läheisen henkilön rasitukseksi Fallit närstående till last		Köyhäinhoidon tarve Behov av fattigvård		Juopumuspidätykset Anhållen för fylleri		Muu Annan		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kaupungit — Städer	155	4	1 465	259	417	16	470	17	59	7	2 927	250	30	1	5 523	554
Maalaiskunnat — Landskommun.	115	3	620	37	342	13	121	1	86	5	775	22	16	—	2 075	81
Yhteensä — Summa	270	7	2 085	296	759	29	591	18	145	12	3 702	272	46	1	7 598	635
%																
Kaupungit — Städer	2.8	0.7	26.5	46.7	7.8	2.9	8.5	3.1	1.1	1.3	53.0	45.1	0.5	0.2	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommun.	5.5	3.7	29.9	45.7	16.5	16.0	5.8	1.2	4.1	6.2	37.4	27.2	0.8	—	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	3.6	1.1	27.4	46.6	10.0	4.6	7.8	2.8	1.9	1.9	48.7	42.8	0.6	0.2	100.0	100.0

Juopottelevaa elämää viettävät henkilöt ovat joutuneet alkoholistihuoltoon suurimmalta osalta sen vuoksi, että heidät vuoden kuluessa oli pidätetty kolmasti tai useammin tai sen vuoksi, että he olivat ilmeiseksi häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen. Edellisiä oli v. 1950 48.3 sekä jälkimmäisiä 28.9 % kaikista. Sellaisia alkoholisteja, jotka olivat laiminlyöneet oman tai läheistensä elatuksen, oli 18.9 %: Naispuoliset alkoholistit olivat enimmäkseen, 46.6 % kaikista naispuolisista, olleet häiriöksi tai pahennukseksi ympäristölleen, kun miespuolisista 27.4 % oli sen vuoksi joutunut huollon alaiseksi.

Alkoholistilain 1 luvun 2 §:n mukaan ovat ne toimenpiteet, joihin alkoholistiksi havaittuun henkilöön nähden on ryhdyttävä, raittiusvalvonta ja hoito yleisessä alkoholistihuoltolassa. 3 §:n mukaan on kuitenkin ennen näitä huoltotoimenpiteitä henkilöä varoitettava, milloin se katsotaan tarpeelliseksi. Tämän nojalla on huoltotoimenpiteet tilastossa jaettu kolmeen ryhmään: varoitus, raittiusvalvonta ja alkoholistihuoltolaahoito. Jos toimenpiteeksi on merkitty jokin muu kuin edellä mainitut, on sellaiset tapaukset viety ryhmään „muu”.

Seuraava taulukko osoittaa, missä laajuudessa erilaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty erikseen kaupungeissa ja maalaiskunnissa.

Personer, vilka föra ett onyktert liv, ha oftast omhändertagits som alkoholister, emedan de under årets lopp blivit anhållna tre eller flere gånger eller därför, att de varit uppenbart störande eller förargelseväckande för sin omgivning. De förra utgjorde år 1950 48.3 % och de senare 28.9 % av alla. Sådana alkoholister, vilka hade försummat sin underhållningsplikt mot sig själv eller närstående, utgjorde 18.9 %. De kvinnliga alkoholisterna voro till största delen, 46.6 % av alla kvinnliga, sådana, vilka uppträtt störande eller förargelseväckande för sin omgivning, då 27.4 % av de manliga av samma orsak blivit föremål för vård.

Enligt alkoholistlagens 1 kap. § 2 äro de åtgärder, vilka skola vidtagas beträffande person som befunnits vara alkoholist, nykterhetsuppsikt och vård i allmän alkoholistanstalt. Förrän dessa vårdåtgärder tillämpas, bör enligt § 3 personen likväl varnas, då sådant befinnes nödigt. På denna grund äro vårdåtgärderna i statistiken uppdelade i tre grupper: varning, nykterhetsuppsikt och vård i alkoholistanstalt. I fall någon annan än de tidigare nämnda åtgärderna antecknats, har dessa fall hänförs till gruppen „annan”.

Följande tabell utvisar, i vilken utsträckning de olika åtgärderna tillämpats särskilt i städerna och i landskommunerna.

18. Huoltotoimenpiteet. — Vårdåtgärder.

	Varoitus — Varning		Raittiusvalvonta — Nykterhetsuppsikt		Alkoholistihuoltola- hoito — Vård i alko- holistanstalt		Muu — Annan		Yhteensä — Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Kaupungit — Städer	2 420	196	1 778	230	1 024	86	301	42	5 523	554
Maalaiskunnat — Landskommun.	1 412	58	399	7	242	13	22	3	2 075	81
Yhteensä — Summa	3 832	254	2 177	237	1 266	99	323	45	7 598	635
%										
Kaupungit — Städer	43.8	35.4	32.2	41.5	18.5	15.5	5.5	7.6	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommun.	68.0	71.6	19.2	8.6	11.7	16.1	1.1	3.7	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	50.4	40.0	28.7	37.3	16.7	15.6	4.2	7.1	100.0	100.0

Yleisimmin käytettyjä toimenpiteitä oli v. 1950 varoituksen antaminen; sellaisen oli saanut 49.6 % alkoholisteista. Alkoholistiparantoloissa hoidettujen luku on sodan jälkeen sekä absoluuttisesti että suhteellisesti katsoen noussut melko paljon; v. 1945 heitä oli vain 341, mutta v. 1950 jo 1 365 eli 10.0 ja 16.6 % vastaavien vuosien alkoholisteista.

En av de mest tillämpade vårdåtgärderna är 1950 var varning; 49.6 % av alkoholisterna hade erhållit sådan. Antalet i alkoholistanstalt vårdade har efter kriget både absolut och relativt taget stigit rätt mycket; år 1945 var deras antal endast 341, men år 1950 redan 1 365 eller 10.0 och 16.6 % av motsvarande års alkoholister.

Raittiushuollon huoltotoimenpiteet.

Lain mukaan on raittiushuollon alaista henkilöä sopivalla tavalla varoitettava tai jos henkilö 12 viimeksi kuluneen kuukauden aikana on tavattu ilmeisesti juopuneena julkisella paikalla tai julkisessa tilaisuudessa tai tullut juopumuksesta pidätetyksi kahdesti taikka useammin, on hänet, mikäli laissa mainitut muut toimenpiteet katsotaan riittämättömiksi, määrättävä raittiussuojeluun enintään yhdeksi vuodeksi.

Missä määrin raittiushuollon alaiset henkilöt ovat saaneet varoituksen tai heidät on määrätty raittiussuojeluun, selviää seuraavasta taulukosta.

Nykterhetsvårdens vårdåtgärder.

Enligt lagen skall den, som är underställd nykterhetsvård, på lämpligt sätt varnas eller om personen i fråga under de senast förflutna 12 månaderna anträffats uppenbart drucken på offentlig plats eller vid offentligt tillfälle eller har blivit anhållen för fylleri två gånger eller oftare, skall, för såvitt de i lagen nämnda andra åtgärderna anses otillräckliga, förordnande ges om hans ställande under nykterhetsskydd för högst ett års tid.

I vilken utsträckning personer under nykterhetsvård erhållit varning eller ställts under nykterhetsskydd, framgår av följande tabell.

19. Huoltotoimenpiteet. — Vårdåtgärder.

	Varoitus Varning		Raittiussuojelu Nykterhets- skydd		Yhteensä Summa		Varoitus Varning		Raittiussuojelu Nykterhets- skydd		Yhteensä Summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor	Miehiä Män	Naisia Kvin- nor
	abs.						%					
Kaupungit — Städer	1 430	40	294	1	1 724	41	82.9	97.6	17.1	2.4	100.0	100.0
Maalaiskunnat — Landskommun.	804	11	58	—	862	11	93.3	100.0	6.7	—	100.0	100.0
Yhteensä — Summa	2 234	51	352	1	2 586	52	86.4	98.1	13.6	1.9	100.0	100.0

IV. Huollon alaiset henkilöt yhteensä.

Köyhäinhoito ja lastensuojelu. V. 1950 oli köyhäinhoidon varsinaisia avunsaajia, kuten edellä on mainittu, koko maassa 102 825 sekä lastensuojelulapsia 15 355, joten siis selontekovuonna oli kaikkiaan 118 180 huollettua henkilöä. Viimeksi kuluneina kymmenenä vuonna on vastavantaanlaatuista avustusta tai hoitoa saaneiden henkilöiden luku ollut seuraava.

Vuosi — År	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Koko maa Hela landet
1941	37 084	90 665	127 749
1942	29 963	80 591	110 554
1943	26 325	73 160	99 485
1944	24 588	68 378	92 966
1945	26 201	67 905	94 106
1946	28 316	70 304	98 620
1947	26 521	64 197	90 718
1948	27 502	67 177	94 679
1949	31 489	76 270	107 759
1950	32 718	85 462	118 180

V. 1944 tiedot puuttuvat Lapin läänin 7 kunnasta, mikä on otettava huomioon verrattaessa keskenään avustettujen lukumääriä eri vuosina. — V:sta 1937 lähtien avustettujen luku väheni aina v:een 1940, jolloin se hie-man nousi v:een 1939 verraten, vain 0.4 %. Mutta siitä lähtien se koko sota-ajan on alentunut melko huomatta-vasti, tosin v. 1941 vain 1.3 %, mutta v. 1942 13.5, v. 1943 10.0 ja v. 1944 5.8 % lähinnä edellisestä vuo-desta. Kaupungeissa vähennys oli vielä voimakkaampi, v. 1942 19.2 %, v. 1943 12.1 % ja v. 1944 6.6 % maa-seudun vastaavien lukujen ollessa 11.1, 9.2 ja 5.5 %. Sodan päätyttyä avustettujen luku alkoi vähitellen kasvaa, v. 1945 0.8 ja v. 1946 4.8 % lähinnä edellisestä vuodesta. V. 1947 avustusta saaneiden lukuun, 90 718, on vaikut-tanut se seikka, että varsinaisen ja tilapäisen kotiavus-tuksen välinen raja, joka aikaisemmin oli 500 mk, on v:n 1947 alusta korotettu 2 500 mk:aan. Näin ollen on varsinaisten avunsaajain luku jossain määrin alentunut. V. 1948 se jälleen nousi, 4.4 %. V. 1949 nousu oli melko voimakas, 13.8 % lähinnä edellisestä vuodesta ja v. 1950 9.7 %.

Seuraavasta taulukosta, joka osoittaa avustettujen lukua prosentteina eri läänien henkikirjoitetusta väki-luvusta vuosittain ajanjaksona 1941—1950, ilmenee kehi-tyksen suunta näiden vuosien kuluessa.

Vv. 1941—1942 on avustettujen luku väkilukuun ver-rattuna ollut suurin Uudenmaan läänissä ja sen jälkeen vv. 1943—1950 Mikkelin läänissä. Pienin on avustettu-jen luku väkilukuun verrattuna ollut koko ajan Ahvenan-maalla ja Vaasan läänissä vv. 1941 ja 1950 sekä vv. 1942—

IV. Samtliga vårdtagare.

Fattigvården och barnskyddet. Under år 1950 utgjorde antalet egentliga understödstagare vid fattigvården i hela landet sammanlagt 102 825 och vid barnskyddet 15 355; således funnos under redogörelseåren inalles 118 180 vårdtagare. Under de senast förflutna tio åren har antalet personer, som erhållit understöd eller vård av motsvarande slag, varit följande.

År 1944 saknas uppgifter från 7 kommuner i Lapp-lands län, vilken omständighet bör tagas i betraktande vid jämförelser mellan antalet understödstagare under olika år. — Från och med 1937 minskades antalet understödsta-gare ända fram till år 1940, då en liten ökning, med 0.4 %, förelåg gentemot år 1939. Men därefter har antalet vårdtagare under hela krigstiden rätt avsevärt nedgått, år 1941 visserligen blott med 1.3 %, men år 1942 med 13.5, år 1943 med 10.0 och år 1944 med 5.8 % från resp. föregående år. I städerna var minskningen ännu kraf-tigare, år 1942 19.2 %, år 1943 12.1 % och år 1944 6.6 %, medan motsvarande siffror för landsbygden voro 11.1, 9.2 och 5.5 %. Efter kriget har antalet understödstagare småningom vuxit, år 1945 med 0.8 och år 1946 med 4.8 % från resp. föregående år. Antalet understödsta-gare år 1947, 90 718, har påverkats av den omständighe-ten att gränsen mellan det egentliga och tillfälliga hem-understödet, som tidigare var 500 mk, från början av år 1947 höjts till 2 500 mk. Sålunda har antalet egentliga understödstagare i någon mån minskats. År 1948 steg det åter, med 4.4 %. År 1949 ökades antalet rätt mycket, med 13.8 % av närmast föregående år, och år 1950 med 9.7 %.

Av följande tabell, som utvisar de understöddas an-tal i procent av de olika länens mantalsskrivna folk-mängd årligen under tidsperioden 1941—1950, framgår utvecklingens riktning under dessa år.

Åren 1941—1942 har de understöddas antal i jäm-förelse med folkmängden varit störst i Nylands län och därefter åren 1943—1950 i S:t Michels län. Minst har de understöddas antal i jämförelse med folkmäng-den hela tiden varit på Åland och i Vasa län åren 1941

20. Avunsaajain luku %:ina väkiluvusta vuosina 1941—1950. — Antal understödstagare i % av folkmängden åren 1941—1950.

Lääni — Län	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950
Uudenmaan — Nylands	5.0	4.0	3.5	3.2	3.1	3.4	3.0	3.0	3.4	3.1
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	4.2	3.7	3.4	3.2	3.1	3.2	2.8	2.8	3.0	2.9
Ahvenanmaa — Åland	1.6	1.6	1.4	1.3	1.3	1.2	1.1	1.2	1.3	1.4
Hämeen — Tavastehus	4.4	3.7	3.3	3.2	3.0	3.2	2.8	2.9	3.3	3.0
Kymen — Kymmene	3.5	2.9	2.7	2.6	2.7	2.8	2.5	2.6	2.9	2.8
Mikkelin — S:t Michels	4.6	4.0	3.6	3.5	3.3	3.5	3.1	3.1	3.6	3.6
Kuopion — Kuopio	4.1	3.6	3.2	2.9	3.1	3.4	3.0	3.0	3.4	3.4
Vaasan — Vasa	3.1	2.7	2.4	2.3	2.3	2.5	2.2	2.2	2.4	2.5
Oulun — Uleåborgs	3.4	2.9	2.6	2.3	2.3	2.4	2.1	2.2	2.6	2.8
Lapin — Lapplands	3.4	2.5	2.3	1.8	1.3	1.6	1.5	1.8	2.4	2.6
Koko maa — Hela landet	4.0	3.4	3.1	2.9	2.8	3.0	2.6	2.7	3.0	2.9
Kaupungit — Städer	5.4	4.2	3.7	3.3	3.3	3.4	3.0	3.1	3.5	3.2
Maalaiskunnat — Landskommuner	3.7	3.2	2.9	2.7	2.6	2.8	2.5	2.6	2.9	2.9

1949 Lapin läänissä, joskin viimeksi mainitun läänin alhaiseen lukuun on vv. 1944—1946 vaikuttanut sodan aiheuttamat poikkeukselliset olot. — Jos v. 1947 vakinaisiin avunsaajiin olisi vielä laskettu kaikki ne, joiden kotiavustus oli 500 mk suurempi, olisi avunsaajain luku väkiluvusta ollut 2.9 %.

Köyhäinhoidon varsinaisista avunsaajista hoidettiin v. 1950 laitoksissa 59 383 sekä yksityishoidossa 2 250 henkilöä. Lastensuojelulapsista sai vastaavanlaatuista hoitoa 8 129 sekä 7 226 lasta. Näin ollen oli laitoksissa hoidettuja kaikkiaan 67 512 sekä yksityishoidossa olleita 9 476 henkilöä. Köyhäinhoidon avunsaajista oli lisäksi 41 192 henkilöä saanut 2 500 markkaa suurempaa kotiavustusta. Missä määrin näitä kolmea eri avustusmuotoa oli avustettaviin nähden sovellettu viimeksi kuluneina viitteenä vuonna, selviää seuraavasta taulukosta.

och 1950 samt åren 1942—1949 i Lapplands län om och den låga siffran för sistnämnda län åren 1944—1946 har betingats av undantagsförhållandena under krigstiden. — Om år 1947 alla de personer, som erhållit hemunderstöd över 500 mk, ännu tillhört de egentliga understödstagarna, skulle antalet understödstagare varit 2.9 % av folkmängden.

Av fattigvårdens egentliga understödstagare vårdades år 1950 i anstalter 59 383 och utackorderade voro 2 250 personer. Av barnskyddsbarnen fingo respektive 8 129 samt 7 226 motsvarande vård. Sålunda hade i anstalter vårdats sammanlagt 67 512 och utackorderats 9 476 personer. Av fattigvårdens understödstagare hade dessutom 41 192 personer erhållit hemunderstöd på över 2 500 mark. I vilken mån dessa tre olika understödsformer tillämpats på de understödda under de senaste fem åren, framgår av följande tabell.

21. Avustusmuodot vuosina 1946—1950. — Understödsformerna åren 1946—1950.

Avustusmuoto Understödsform	Avunsaajia — Understödsstagare					%:ina avunsaajien luvusta I % av antalet understödstagare				
	1946	1947	1948	1949	1950	1946	1947	1948	1949	1950
Laitoshoito — Anstaltsvård	53 815	54 907	55 991	64 096	67 512	54.6	60.5	59.1	59.5	57.1
Yksityishoito — Utackordering	10 799	10 057	9 376	8 956	9 476	10.9	11.1	9.9	8.3	8.0
Kotiaavustus — Hemunderstöd	34 006	25 754	29 312	34 707	41 192	34.5	28.4	31.0	32.2	34.9
Yhteensä — Summa	98 620	90 718	94 679	107 759	118 180	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Vertailu eri vuosien kesken osoittaa, että eri avustusmuotojen käyttäminen on suhteellisesti katsoen hieman vaihdellut vuodesta vuoteen. Laitoshoito on vuosien kuluessa tullut yhä yleisemmäksi; v. 1933 sitä sai vain 38.1 % avunsaajista ja v. 1950 57.1 %. Sen sijaan yksityishoidossa olleiden luku on v:sta 1938 lähtien sekä absoluuttisesti että suhteellisesti katsoen alentunut viimeistä vuotta lukuunottamatta. V. 1938 oli yksityishoidossa 18.0 % kaikista avunsaajista, mutta v. 1950 vain 8.0 %. V:ien 1947 ja 1948 suhdelukuihin on, kuten jo on mainittu, vaikuttanut se seikka, että kotiaavustusten kohdalla on vain 2 500 mk suuremman avustuksen saaneet laskettu vakinaisiin avunsaajiin. Jos rajana olisi ollut 500 mk, kuten edellisinä vuosina, olisi laitoshoito ollut v. 1947 54.8 % avunsaajista, yksityishoidossa 10.0 % sekä kotiaavustusta saaneita 35.2 %.

En jämförelse mellan de olika åren utvisar, att användandet av de olika vårdformerna har relativt sett något varierat från år till år. Anstaltsvård har under åren blivit allt allmänare; år 1933 erhöi endast 38.1 % av understödstagarna anstaltsvård och år 1950 57.1 %. Däremot har antalet utackorderade från och med år 1938, undantagande det sista året, nedgått både absolut och relativt taget. År 1938 var 18.0 % av alla understödstagare utackorderade, men år 1950 endast 8.0 %. De relativa talen för 1947—1948 ha påverkats, såsom tidigare nämnts, därav, att inom gruppen hemunderstöd de som erhållit 2 500 mk eller mera räknats till egentliga understödstagare. Ifall gränsen varit 500 mk, såsom föregående år, hade 54.8 % av understödstagarna år 1947 åtnjutit anstaltsvård, medan 10.0 % varit utackorderade samt 35.2 % erhållit hemunderstöd.

Köyhäinhoito, lastensuojelu, irtolais- ja alkoholisti-huolto. Köyhäinhoidon varsinaisia ja tilapäisiä avunsaajia oli v. 1950 yhteensä 118 651, lastensuojelun lapsia 15 355, irtolaishuollon alaisia 1 731 sekä alkoholisti- ja raittiushuollon alaisia 10 871. Koko maassa oli siis huoltolakien nojalla huollettuja henkilöitä selontekovuonna kaikkiaan 146 608 eli 3.7 % maan koko väestöstä. Näistä oli kaupungeissa 45 720 eli 4.5 % kaupunkien asukkaista ja maalaiskunnissa 100 888 eli 3.4 % västävasta väestöstä. — Edellisestä vuodesta oli huollettujen luku noussut 8.4 %.

Kun edellä esitettiin huollettujen kokonaislukuihin sisältyy myös sellaisia irtolaisia ja alkoholisteja, jotka ovat saaneet vain varoituksen tai olleet valvonnan alaisia, niin vähentämällä nämä tulee niiden henkilöiden luvuksi, jotka ovat saaneet laitoshoidtoa, olleet yksityishoidossa tai nauttineet kotiaavustusta enemmän tai vähemmän kuin 2 500 markkaa, 136 034. Miten nämä huollettut jakaantuvat eri läänien kaupunkien ja maalaiskuntien kesken, selviää alempana olevasta taulukosta. Samalla on taulukoon laskettu huollettujen henkilöiden lukumäärä kutakin v:n 1950 alussa henkikirjoihin merkittyä 100 asukasta kohden.

Väkilukuun verrattuna oli laitos- ja yksityishoitoa tai kotiaavustusta saaneiden luku suurin Mikkelin ja Kuopion lääneissä, joissa kutakin 100 asukasta kohden oli v. 1950 noin 4 huollettua. Vähimmin heitä oli, Ahvenanmaan 1.4 % lukuunottamatta, Vaasan läänissä, vain 2.9 %. Koko maan väestöstä 3.4 % eli joka 29:s asukas oli huollettua.

Fattigvård, barnskydd, lösdriivar- och alkoholistvård. Fattigvårdens egentliga och tillfälliga understödstagare utgjorde år 1950 sammanlagt 118 651, barnskyddsbarnen 15 355, de lösdriivarvård underkastade 1 731 och de alkoholist- och nykterhetsvård underkastade 10 871 personer. I hela landet var totalantalet personer, som vårdats med stöd av vårdlagarna, således 146 608 eller 3.7 % av landets hela befolkning. Av dessa funnos i städerna 45 720 eller 4.5 % av städernas invånare och i landskommunerna 100 888 eller 3.4 % av motsvarande befolkning. — Från föregående år hade antalet vårdade personer stigit med 8.4 %.

Emedan i det ovan angivna totalantalet vårdade ingår även sådana lösdriivare och alkoholister, som endast ha erhållit varning eller varit under uppsikt, blir efter subtraktion antalet personer, som åtnjutit anstaltsvård, utackorderats eller erhållit hemunderstöd på över eller under 2 500 mark, 136 034. Huru dessa omhändertagna fördelade sig på de olika länens städer och landskommuner, framgår av nedanstående tabell. Samtidigt har i tabellen beräknats antalet vårdade personer per varje 100-tal vid ingången av år 1950 mantals-skrivna invånare.

I jämförelse med folkmängden var antalet av de personer, som åtnjutit anstaltsvård, utackorderats eller erhållit hemunderstöd, störst i St. Michels och Kuopio län, där de vårdade år 1950 utgjorde cirka 4 per 100 invånare. Fätaligast voro de, med undantag av Ålands 1.4 %, i Vasa län, endast 2.9 %. Av hela landets befolkning hade 3.4 % eller var 29:de invånare vårdats.

22. Huollon alaisten henkilöiden kokonaisluku. — Totalantalet vårdade personer.

Lääni — Län	Huollon alaisia henkilöitä Antalet vårdade personer			% väestöstä — % av befolkningen		
	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa	Kaupungit Städer	Maalais- kunnat Lands- kommuner	Yhteensä Summa
Uudenmaan — Nylands	13 878	9 109	22 987	3.5	3.4	3.5
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	6 244	13 858	20 102	3.8	3.0	3.2
Ahvenanmaa — Åland	45	286	331	1.3	1.5	1.4
Hämeen — Tavastehus	6 121	12 705	18 826	3.7	3.3	3.4
Kymen — Kymmene	1 810	7 907	9 717	3.8	3.0	3.1
Mikkelin — St Michels	1 345	8 494	9 839	4.2	4.1	4.1
Kuopion — Kuopio	1 769	17 124	18 893	4.0	4.0	4.0
Vaasan — Vasa	3 720	14 178	17 898	3.9	2.8	2.9
Oulun — Uleåborgs	2 011	10 188	12 199	3.9	3.3	3.4
Lapin — Lapplands	1 101	4 141	5 242	4.1	3.0	3.2
Koko maa — Hela landet	38 044	97 990	136 034	3.7	3.3	3.4

V. Huoltotoiminnan kustannukset.

Huoltotoiminnan tulot samoin kuin menotkin on ilmoitettu siten, ettei tuloista ole vähennetty mitään kustannuksia, joita kunnilla on ollut niitä hankkiessaan, yhtä vähän kuin suoritetuista menoista on vähennetty niitä erää, jotka mahdollisesti ovat tulleet korvatuiksi tuloilla. Sekä tulo- että menopuolella on otettu huomioon luontois- ja työsuoritukset. Niiden arvo on ilmoitettu eri paikkakunnilla vallinneiden hintojen mukaan. Tuloina on otettu huomioon kaikki, mitä vuoden kuluessa huoltotoimintaa varten on kannettu tai saatu, ja menoina kaikki, mitä huoltotarkoituksiin on maksettu tai käytetty, katsomatta siihen, onko osa tuloista ja menoista aiheutunut jonkin muun vuoden huoltotoiminnasta.

Huoltotoiminnan tuloja ja menoja selvitettäessä on pidetty erillään eri huoltolakien soveltamisesta aiheutuneet kustannukset. Näin ollen tehdään seuraavassa tarkemmin selkoa erikseen köyhäinhoidon, lastensuojelun, irtolais- ja alkoholistihuollon tuloista ja menoista. Koska monet kunnat eivät ole voineet eritellä hallintokustannuksia sen mukaan, minkä huoltoalan aiheuttamia ne ovat, on kaikki hallintomenot ja -tulot yhdistetty yhdeksi ryhmäksi nimikkeellä „hallinto”. Näin ollen eri huoltoalojen kustannuksiin eivät sisälly niiden hallintomenot. — Huoltomenojen ja -tulojen suuruteen on selontekovuosina vaikuttanut huomattavasti rahanarvon alentuminen, mikä on otettava huomioon lukuja edellisiin vuosiin verrattaessa.

Huoltotoiminnan kokonaismenot ja -tulot. V. 1950 nousivat huoltomenot koko maassa 5 083 milj. mk:aan ja tulot 1 347 milj. mk:aan, joten kunnat joutuivat huoltotoimintaan käyttämään 3 736 milj. mk. Kun sellaiset menoerät kuin korvaukset muille kunnille ja hoitomaksut vieraan kunnan kunnalliskodeissa tai lastenkodeissa olleista jo sisältyvät avustusta antaneiden kuntien avustuksiin, joskaan eivät aina saman tilikauden aikana, niin huollon kokonaiskustannukset, jos nämä menoerät vähennetään, olisivat selontekovuonna 4 811 milj. mk.

Miten menot ja tulot jakaantuivat eri huoltoalojen osalle erikseen kaupungeissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavalla sivulla olevasta taulukosta.

Huoltomenoista suurimman osan, $\frac{7}{10}$ eli 70.1 %, muodostivat luonnollisesti köyhäinhoidon menot. Sen piiriin kuului myös noin 81 % kaikista huolletuista. Lastensuojelumenot nousivat $\frac{1}{5}$:aan eli 21.9 %:iin kokonaismenoista. Huollon hallintoon meni myös varsin suuri määrä, 385 milj. eli noin $\frac{1}{13}$. Sen sijaan irtolais- ja alkoholistihuolto ei muihin huoltoaloihin verrattuna tuottanut kunnille suuriakaan kustannuksia, vain 21.2 milj. mk.

V. Kostnaderna för vårdverksamheten.

Inkomsterna likasom även utgifterna för vårdverksamheten ha uppgivits så, att från inkomsterna icke subtraherats de kostnader, som kommunerna haft vid anskaffandet av dem, lika litet som från de erlagda utgifterna avdragits de summor, som eventuellt blivit ersatta genom inkomster. Såväl på inkomst- som utgiftssidan ha natura- och arbetsprestationer beaktats. Deras värde ha uppgivits i enlighet med de på de olika orterna gällande prisen. Som inkomster har upptagits allt, som under årets lopp uppburits eller erhållits för vårdverksamheten och som utgifter allt, som erlagts för eller använts till vårdändamål oberoende däraf, om en del av inkomsterna eller utgifterna förorsakats av vårdverksamheten under något annat år.

Vid klarläggandet av inkomsterna och utgifterna för vårdverksamheten ha de kostnader, som förorsakats av de olika vårdslagarnas tillämpning, avskiljts från varandra. Sålunda redogöres i det följande närmare särskilt för inkomsterna och utgifterna för fattigvården, barnskyddet, lösdriivar- och alkoholistvården. Emedan många kommuner icke kunnat särskilja förvaltningskostnaderna enligt det vårdområde, som förorsakat dem, ha alla förvaltningsutgifter och inkomster förenats till en grupp under rubriken „förvaltning”. Sålunda ingå förvaltningsutgifterna icke i kostnaderna för de olika vårdområdena. — Vårdutgifternas och inkomsternas storlek ha under redogörelseåret i betydande grad påverkats av penningvärdets nedgång, vilket bör beaktas, då siffrorna jämföras med de föregående åren.

Vårdverksamhetens totalutgifter och -inkomster. Under år 1950 stego vårdutgifterna i hela landet till 5 083 milj. mk och inkomsterna till 1 347 milj. mk, varigenom kommunerna kommo att till vårdverksamheten använda 3 736 milj. mk. Emedan sådana utgiftsposter som ersättningar till andra kommuner och vårdavgifter för personer, som vårdats i en främmande kommuns kommunalhem eller barnhem, redan ingå i de kommuners understödsutgifter, som beviljat understöden ehuru icke alltid under samma räkenskapsperiod, utgjorde totalkostnaderna för vården, om dessa utgiftsposter skulle avdragas, 4 811 milj. mk.

Huru utgifterna och inkomsterna fördelade sig på de olika vårdområdena särskilt i städerna och i landskommunerna, framgår av tabellen på följande sida.

Fattigvårdsutgifterna bildade naturligtvis den största delen av vårdutgifterna, $\frac{7}{10}$ eller 70.1 %. Till dess krets hörde även cirka 81 % av alla vårdade. Barnskyddsutgifterna stego till $\frac{1}{5}$ eller 21.9 % av totalutgifterna. Till vårdverksamhetens förvaltning åtgick även ett mycket stort belopp, 385 milj. eller cirka $\frac{1}{13}$. Däremot åsamkade icke lösdriivar- och alkoholistvården jämfört med kostnaderna för de övriga vårdgrenarna kommunerna stora kostnader, endast 21.2 milj. mk.

23. Huoltotoiminnan menot ja tulot. — Vårdverksamhetens utgifter och inkomster.

Huoltoala — Vårdområde	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
<i>Menot — Utgifter</i>						
Hallinto — Förvaltning	195 898	9.4	189 497	6.3	385 395	7.6
Köyhäinhuolto — Fattigvård	1 113 730	53.7	2 449 271	81.4	3 563 001	70.1
Lastensuojelu — Barnskydd	749 294	36.1	364 453	12.1	1 113 747	21.9
Irtolaishuolto — Lösdriivärd	7 315	0.4	1 725	0.1	9 040	0.2
Alkoholihuolto — Alkoholistvård	8 270	0.4	3 886	0.1	12 156	0.2
Yhteensä menoja — Summa utgifter	2 074 507	100.0	3 008 832	100.0	5 083 339	100.0
<i>Tulot — Inkomster</i>						
Hallinto — Förvaltning	58	0.0	843	0.0	901	0.0
Köyhäinhuolto — Fattigvård	302 435	14.6	666 602	22.2	969 037	19.1
Lastensuojelu — Barnskydd	257 509	12.4	116 694	3.9	374 203	7.4
Irtolaishuolto — Lösdriivärd	1 221	0.0	230	0.0	1 451	0.0
Alkoholihuolto — Alkoholistvård	1 357	0.1	303	0.0	1 660	0.0
Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Av kommuner använda medel till vårdverksamheten	1 511 927	72.9	2 224 160	73.9	3 736 087	73.5
Yhteensä tuloja — Summa inkomster	2 074 507	100.0	3 008 832	100.0	5 083 339	100.0

Kun huoltotoiminta yleensä oli tehokkaammin järjestetty kaupungeissa kuin maaseudulla ja kun kaupungit olivat huoltomenonsa jakaneet enemmän huoltoalojen mukaan kuin maalaiskunnat, muodostui erilaatuisten huoltomenojen osuus kokonaismenoista jossakin määrin erilaiseksi näissä kunnissa. Kaupungeissa köyhäinhuoltoon meni vähän yli $\frac{1}{2}$ eli 53.7 % sekä maalaiskunnissa $\frac{4}{5}$ eli 81.4 % huoltomenoista. Lastensuojelu maksoi 35 kaupungissa v. 1950 749 milj. mk eli 36.1 %, mutta 511 maalaiskunnassa vain 364 milj. eli 12.1 %. Hallintokustannusten kokonaismäärässä ei ollut suurtakaan eroa kaupunkien ja maalaiskuntain välillä, edellisissä 196 milj. ja jälkimmäisissä 189 milj. mk eli vast. 9.4 ja 6.3 %. Maan kaikkia irtolais- ja alkoholihuoltomenoista tuli kaupunkien osalle 73.5 %, mutta vastaavien huollettujen luvuista myöskin noin 74 %.

Huoltotoiminnan kustannukset peitettiin suurimmalta osalta kuntien tarkoitukseen myöntämällä varoilla. Köyhäinhuollon ja lastensuojelun omat tulot muodostivat vain $\frac{1}{4}$ eli 26.5 % kokonaismenoista. Kaupungeissa ja maalaiskunnissa vastaavat tulot olivat suhteellisesti katsoen melkein saman suuruiset.

V. 1949 huoltomenot olivat koko maassa 3 968 milj. mk. Näin ollen oli huoltotoimintaan v. 1950 käytetty 1 115 milj. mk eli 28.1 % enemmän kuin lähinnä edellisenä vuonna.

Suurimmat absoluuttiset huoltomenot olivat v. 1950 seuraavissa kaupungeissa: Helsingissä 865.2 milj. mk, Turussa 214.8, Tampereella 190.8, Porissa 92.8, Lahdessa 70.9, Vaasassa 70.2, Kuopiossa 62.0 sekä Oulussa 52.2 milj. mk. Pienimmät ne olivat Uudessakaarlepyyssä, 1.7 milj. mk ja Kaskisissa 2.0 milj. mk.

Maaseudulla huoltomenot kohosivat yli 10 milj. mk:n v. 1950 88 maalaiskunnassa. 10 ja 5 milj. mk:n välillä ne vaihtelivat 146 kunnassa sekä 5 ja 1 milj. mk:n välillä 225 kunnassa. 1 milj. mk pienemmät menot olivat 52 kunnassa.

Jos huoltotoiminnan kokonaiskustannukset, siis bruttokustannukset ja toiselta puolen ne kustannukset, jotka saadaan, jos menoista vähennetään huoltotoiminnan tuottamat tulot, t. s. nettokustannukset, jaetaan henkikirjoihin merkityllä asukasluvulla sekä koko maassa että erik-

Emedan vårdverksamheten i allmänhet är effektivare organiserad i städerna än på landsbygden och då städerna mer än landsbygden fördelat sina vårdutgifter enligt vårdområden, blevo de olikartade vårdutgifternas andelar av totalutgifterna något olika i städerna och på landsbygden. I de förra åtgick till fattigvården drygt $\frac{1}{2}$ eller 53.7 % och i de senare omkring $\frac{4}{5}$ eller 81.4 % av vårdutgifterna. Barnskyddet kostade under år 1950 i 35 städer 749 milj. mk eller 36.1 %, men i 511 landskommuner endast 364 milj. mk eller 12.1 %. Angående förvaltningskostnaderna var skillnaden mellan städerna och landskommunerna ej särdeles stor, i de förra 196 milj. mk och i de senare 189 milj. mk eller resp. 9.4 och 6.3 %. Av landets alla utgifter för lösdriivärd och alkoholistvård kom 73.5 % på städernas andel men även omkring 74 % av motsvarande antal vårdade.

I vårdverksamheten täcktes utgifterna till största delen med de medel kommunerna för ändamålet beviljat. Fattigvårdens och barnskyddets egna inkomster bildade blott $\frac{1}{4}$ eller 26.5 % av totalutgifterna. I städerna och i landskommunerna voro motsvarande inkomster proportionsvis taget nästan lika stora.

År 1949 utgjorde vårdutgifterna i hela landet 3 968 milj. mk. Sälunda hade år 1950 för vårdverksamheten använts 1 115 milj. mk eller 28.1 % mer än närmast föregående år.

De absoluta vårdutgifterna voro under år 1950 störst i följande städer: i Helsingfors 865.2 milj. mk, i Åbo 214.8, i Tammerfors 190.8, i Björneborg 92.8, i Lahti 70.9, i Vasa 70.2, i Kuopio 62.0 samt i Uleåborg 52.2 milj. mk. Minst voro de i Nykarleby, 1.7 milj. och Kaskö 2.0 milj. mk.

På landsbygden åter överstego vårdutgifterna år 1950 i 88 kommuner 10 milj. mk. Mellan 10—5 milj. växlade de i 146 kommuner och mellan 5 och 1 milj. mk i 225 kommuner. I 52 kommuner voro utgifterna under 1 milj. mk.

Om de totala kostnaderna för vårdverksamheten, således bruttokostnaderna och å andra sidan de kostnader, som erhållas, om från utgifterna subtraheras de inkomster, som vårdverksamheten inbringat, m. a. o. netto-kostnaderna, divideras med den mantalsskrivna folk-

seen kaupungeissa ja maalaiskunnissa, tulee kustannuksia keskimäärin asukasta kohden seuraavat määrät.

mängden både i hela landet och särskilt i städerna och landskommunerna, erhållas som genomsnittliga kostnader per invånare följande belopp.

Vuosi — År	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko maa Hela landet	
	Brutto- menoja	Netto- menoja	Brutto- menoja	Netto- menoja	Brutto- menoja	Netto- menoja
	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk
1941	286	206	115	84	152	111
1942	282	195	118	85	154	109
1943	301	208	134	97	171	122
1944	304	209	141	98	178	124
1945	457	334	197	141	258	186
1946	698	531	331	249	422	319
1947	949	713	458	344	583	438
1948	1 436	1 077	708	540	893	677
1949	1 752	1 280	892	668	1 111	824
1950	2 025	1 475	1 009	746	1 269	932

Laskemalla huoltotoiminnan brutto- ja nettomenot v. 1950 asukasta kohden eri lääneissä sekä erikseen kaupungeissa ja maalaiskunnissa saadaan seuraava yhdistelmä.

Genom att beräkna vårdverksamhetens brutto- och nettoutgifter år 1950 per invånare i de olika länen samt särskilt i städerna och landskommunerna erhålles följande sammanställning.

Lääni — Län	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Koko lääni Hela länet	
	Brutto- menoja	Netto- menoja	Brutto- menoja	Netto- menoja	Brutto- menoja	Netto- menoja
	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk	Brutto- utgifter Mk	Netto- utgifter Mk
Uudenmaan — Nylands	2 327	1 621	1 316	914	1 921	1 337
Turun ja Porin — Åbo och Björneborgs	2 092	1 572	990	719	1 279	943
Ahvenanmaa — Åland	981	817	569	441	633	500
Hämeen — Tavastehus	1 810	1 339	1 128	804	1 334	965
Kymen — Kymmene	1 793	1 362	1 139	741	1 240	837
Mikkelin — S:t Michels	1 799	1 356	1 143	859	1 229	925
Kuopion — Kuopio	1 898	1 373	1 031	803	1 114	857
Vaasan — Vasa	1 835	1 414	783	596	948	724
Oulun — Uleåborgs	1 345	1 055	807	657	886	715
Lapin — Lapplands	1 518	1 231	980	808	1 068	876

Väkilukuun verrattuna huoltokustannukset olivat suurimmat Uudenmaan, Hämeen sekä Turun ja Porin lääneissä, pienimmät taas Ahvenanmaata lukuunottamatta, Vaasan ja Oulun lääneissä.

Kuten edellä jo on mainittu, olivat hallintomenot v. 1950 yhteensä koko maassa 385.4 milj. mk, köyhäinhoitomenot 3 563.0 milj., lastensuojelumenot 1 113.7 milj. sekä irtolais- ja alkoholistihuoltomenot yhteensä 21.2 milj. mk. Minkä laatuista köyhäinhoidon ja lastensuojelun menot olivat, selviää seuraavasta taulukosta.

I jämförelse med folkmängden voro vårdkostnaderna störst i Nylands, Tavastehus samt Åbo och Björneborgs län, minst åter, med undantag av Åland, i Vasa och Uleåborgs län.

Såsom redan nämdes, utgjorde förvaltningsutgifterna år 1950 i hela landet sammanlagt 385.4 milj. mk, fattigvårdsutgifterna 3 563.0 milj., barnskyddsutgifterna 1 113.7 milj. samt utgifterna för lösdrivare och alkoholister sammanlagt 21.2 milj. mk. Av följande tabell framgår arten av fattigvårdens och barnskyddets utgifter.

24. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun menot. — Utgifterna för fattigvården och barnskyddet.

Menojen laatu — Utgifternas art	Köyhäinhoito Fattigvård		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Huoltolautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande vårdnämnden	1 546 696	43.4	721 031	64.7	2 267 727	48.5
Muu laitoshoito — Övrig anstaltsvård	812 243	22.8	127 056	11.4	939 299	20.1
Kotiyustus — Hemunderstöd	842 452	23.7	—	—	842 452	18.0
Yksityishoito — Utackordering	46 677	1.3	109 259	9.8	155 936	3.3
Korvaukset muille kunnille — Ersättningar till andra kommuner	172 144	4.8	35 290	3.2	207 434	4.4
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbetsinrättning	32 175	0.9	—	—	32 175	0.7
Aviottomien lasten valvonta — Uppsikt över illegitima barn	—	—	22 576	2.0	22 576	0.5
Avustukset yhdistyksille — Understöd åt föreningar	10 299	0.3	66 861	6.0	77 160	1.7
Muut menot — Övriga utgifter	100 315	2.8	31 674	2.9	131 989	2.8
Yhteensä — Summa	3 563 001	100.0	1 113 747	100.0	4 676 748	100.0

Suurimman menoerän, 2 267.7 milj. mk, muodostivat huoltolautakuntien alaisten laitosten kustannukset; niiden osuus kokonaismenoista oli melkein $\frac{1}{2}$ eli 48.5 %. Ennen sotia, v. 1939, niiden osuus kokonaismenoista oli vain 34.4 %. Suuri oli myös kotiaivustuksina jaettu erä, 842.5 milj. eli 18.0 %. Sairaaloissa, parantoloissa y. m. s. laitoksissa hoidettujen hoitomaksut nousivat 939.3 milj. mk:aan eli 20.1 %:iin kaikista menoista. Yksityishoitomaksut, jotka lastensuojelumenoista muodostivat 9.8 %, olivat köyhäinhoidon kokonaismenoista varsin vaatimaton erä, 1.3 %.

Köyhäinhoidon ja lastensuojelun menoeriä keskenään verrattaessa on huomioon otettava, että sellaiset menoerät kuin muu laitoshoidon ja korvaukset muille kunnille eivät ole ehdottoman tarkkoja, sillä nimenomaan näissä kohdissa monet kunnat eivät ole voineet erottaa lastensuojelun menoja köyhäinhoidon menoista. Näin ollen nämä köyhäinhoidon menoerät ovat hieman liian suuret ja lastensuojelun vastaavasti liian pienet.

Jos eri menoerien suuruutta verrataan keskenään v. 1949 ja 1950, havaitaan esim., että huoltolautakuntien alaisten laitosten menot ovat nousseet 26.0 % lähinnä edellisestä vuodesta. Muun laitoshoidon menot nousivat hieman vähemmän 22.8 %. Kotiaivustuksina jaettu rahamäärä nousi myös melko paljon, 36.2 %, ja yksityishoitomenot 30.3 %.

Mitä huoltotoiminnan tuloihin tulee, oli yleistuloja v. 1950 0.9 milj. mk, köyhäinhoidon tuottamia tuloja 969 milj. mk, lastensuojelun 374 milj. sekä irtolais- ja alkoholistihuollon 3 milj. mk. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun tulot jakaantuivat seuraavan taulukon mukaisesti.

25. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun tulot. — Fattigvårdens och barnskyddets inkomster.

Tulojen laatu — Inkomsternas art	Köyhäinhoidon Fattigvård		Lastensuojelu Barnskydd		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Perunkirjoitusmaksut — Bouppteckningsprocenter	10 227	1.1	—	—	10 227	0.8
Korvaukset valtiolta — Ersättningar av staten						
köyhäinhoidon perusteella — med stöd av fattigvårdslagen	82 151	8.5	21 456	5.7	103 607	7.7
sotasiirtolaisten huoltoa kosk. lain perusteella — med stöd av lagen ang. de krigsförflyttades vård	205 631	21.2	18 014	4.8	223 645	16.6
Korvaukset muilta kunnilta — Ersättningar av andra kommuner	221 328	22.8	49 427	13.2	270 755	20.2
yksityisiltä — av enskilda personer	257 717	26.6	67 147	18.0	324 864	24.2
Huoltolautakuntien alaiset laitokset — Anstalter underlydande vårdnämnder	139 253	14.4	205 190	54.9	344 443	25.6
Lahjoitukset ja rahastojen korot — Donationer och räntor av donationsfonder	494	0.0	507	0.1	1 001	0.1
Muut tulot — Andra inkomster	52 236	5.4	12 462	3.3	64 698	4.8
Yhteensä — Summa	969 037	100.0	374 203	100.0	1 343 240	100.0

Verrattaessa keskenään köyhäinhoidon ja lastensuojelun menojen ja tulojen nousua v:sta 1949 v:een 1950 havaitaan menojen kasvaneen 28.3 %, mutta tulojen 31.5 % lähinnä edellisestä vuodesta. Tulopuolella ovat eniten nousseet korvaukset yksityisiltä, 36.4 %, sekä muilta kunnilta, 33.4 %. Huoltolautakuntien alaisten laitosten tulot ovat nousseet 25.6 %. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun menoista tuli lähes 29 % korvatuksi vastaavien huoltomuotojen tuloilla, siis hieman enemmän kuin ennen sotia, jolloin vastaava suhdeluku oli noin 25.

Det största utgiftsbeloppet, 2 267.7 milj. mk, bildade utgifterna för de anstalter, som underlydde vårdnämnderna; deras andel av totalkostnaderna var nästan $\frac{1}{2}$ eller 48.5 %. Före kriget, år 1939, deras antal av totalkostnaderna var endast 34.4 %. Stort var även det belopp, som utdelats i form av hemunderstöd, 842.5 milj. eller 18.0 %. Vårdavgifterna för personer, som vårdats på sjukhus, sanatorier o. dyl. anstalter, stego till 939.3 milj. mk eller 20.1 % av alla utgifter. Utackorderingsavgifterna, som bildade 9.8 % av barnskyddets utgifter, utgjorde en mycket anspråkslös del av fattigvårdens totalutgifter, 1.3 %.

Då fattigvårdens och barnskyddets utgiftsbelopp jämföras sinsemellan bör beaktas, att sådana utgiftsposter som annan anstaltsvård och ersättningar till andra kommuner icke äro absolut noggranna, ty speciellt på dessa punkter ha många kommuner icke kunnat särskilja utgifterna för barnskyddet och fattigvården. Sålunda äro dessa utgiftsposter för fattigvården något för stora och för barnskyddet i motsvarande grad för små.

Om under 1949 och 1950 de olika utgiftsposterna jämföras med varandra, observeras, att utgifterna i anstalterna underlydande vårdnämnderna ha stigit med 26.0 % från närmast föregående år. Kostnaderna för annan anstaltsvård stego något mindre, med 22.8 %. Det penningsbelopp, som utdelats i form av hemunderstöd, steg också rätt mycket, med 36.2 %, och utackorderingskostnaderna med 30.3 %.

Vad vårdverksamhetens inkomster beträffar, utgjorde de allmänna inkomsterna under år 1950 0.9 milj. mk, inkomsterna genom fattigvården 969 milj. mk, inkomsterna genom barnskyddet 374 milj. samt inkomsterna genom lösdruvar- och alkoholistvården 3 milj. mk. Fattigvårdens och barnskyddets inkomster fördelade sig enligt följande tabell.

Då man jämför stegringen av utgifterna och inkomsterna för fattigvården och barnskyddet från år 1949 till år 1950 finner man, att utgifterna stigit med 28.3 % men inkomsterna med 31.5 % från närmast föregående år. På inkomstsidan har mest stigit ersättningar av enskilda personer, med 36.4 %, samt av andra kommuner, med 33.4 %. Inkomsterna av vårdnämnder underlydande anstalter ha stigit med 25.6 %. Av fattigvårdens och barnskyddets utgifter täcktes nära 29 % med inkomsterna av motsvarande vårdformer, alltså litet mera än före kriget, då motsvarande proportionstal var c:a 25.

26. Köyhäinhuitoimenot kaupungeissa ja maalaiskunnissa. — Fattigvårdens utgifter i städer och landskommuner.

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1000 mk	%	1 000 mk	%
Kunnalliskodit y. m. huoltolautakuntien alaiset köyhäinhuito- laitokset — Kommunalhem o. a. vårdnämnder under- lydande fattigvårdsanstalter	451 905	40.6	1 094 791	44.7	1 546 696	43.4
Muu laitoshuolto — Övrig anstaltsvård						
aistivalliskouluissa y. m. s. laitoksissa — i abnormskolor o. a. dyl. anstalter	5 194	0.5	6 390	0.3	11 584	0.3
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	171 543	15.4	315 454	12.9	486 997	13.7
keuhkotautiparantoloissa — i lungotssanatorier	25 958	2.3	88 130	3.6	114 088	3.2
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	34 739	3.1	93 297	3.8	128 036	3.6
työlaitoksissa — i arbetsinrättningar	1 978	0.2	2 614	0.1	4 592	0.1
vieraan kunnan kunnalliskodeissa — i andra kommuners kommunalhem	3 026	0.3	47 450	1.9	50 476	1.4
muissa huoltolaitoksissa — i övriga vårdanstalter	10 567	0.9	5 903	0.2	16 470	0.4
Yksityishuolto — Utackordering	874	0.1	45 803	1.9	46 677	1.3
Kotiavustus — Hemunderstöd						
vakinaisille avunsaajille — till egentliga understödstagare	222 797	20.0	497 878	20.3	720 675	20.2
tilapäisille avunsaajille — till tillfälliga understödstagare	45 276	4.1	23 850	1.0	69 126	1.9
avoimen köyhäinhuoidon sairaanhoito — den öppna fattig- vårdens sjukvård	13 493	1.2	39 158	1.6	52 651	1.7
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	48 444	4.3	123 700	5.1	172 144	4.8
Kannatusmaksu työlaitokseen — Understödsavgift till arbets- inrättning	7 181	0.6	24 994	1.0	32 175	0.9
Avustukset köyhäinhuotoa harjoittaville yhdistyksille — Understöd åt fattigvård utövande föreningar	9 542	0.9	757	0.0	10 299	0.3
Muut köyhäinhuitoimenot — Övriga fattigvårdsutgifter ...	61 213	5.5	39 102	1.6	100 315	2.8
Yhteensä — Summa	1 113 730	100.0	2 449 271	100.0	3 563 001	100.0

Köyhäinhuitoimenot. Köyhäinhuoidon eri menoryhmät jakaantuivat kaupunkien ja maalaiskuntien kesken edellä olevan taulukon osoittamalla tavalla.

Menojen jakaantumisessa on havaittavana pieniä eroavaisuuksia kaupunkien ja maalaiskuntiin nähden. Niinpä kaupunkien köyhäinhuitoimenosta kunnalliskotien menot muodostivat 40.6 %, mutta maaseudulla vastavasti 44.7 %. Korvaukset muille kunnille olivat kaupunkien menoista 4.3, maalaiskuntien taas 5.1 %. Yksityishuitemaksut nousivat 1.9 %:iin maalaiskuntien menoista, mutta kaupunkikuntien vain 0.1 %:iin.

Huoltolautakuntien alaisten köyhäinhuitolaitosten menot olivat v. 1950 1 546.7 milj. mk. Tähän summaan sisältyvien kunnalliskotien menoihin nähden on otettava huomioon, että yhden kunnan omistamien kunnalliskotien menot on otettu bruttomenoina, jota vastoin yhteisten kunnalliskotien kohdalta siihen sisältyvät vain ne menot, mitkä osakaskunnat ovat joutuneet yhteiselle kunnalliskodille maksamaan. Kunnalliskotien kokonaismenot olivat 1 546.1 milj. mk, ja jakaantuivat ne eri menoeriin seuraavalla sivulla olevan taulukon osoittamalla tavalla.

Verrattaessa keskenään kunnalliskotien menoja kaupungeissa ja maalaiskunnissa havaitaan, että palkkaukset kaupungeissa muodostivat v. 1950 42.1 %, mutta maalaiskunnissa vain 32.5 % kokonaismenoista. Verrattuna kunnalliskotien ja hoidokkien lukumäärään oli palkkauksiin mennyt rahaerä maalaiskunnissa suhteellisesti paljon pienempi kuin kaupungeissa. Sen sijaan ravintomenot olivat maalaiskunnissa 32.9 % kokonaismenoista, mutta kaupungeissa vain 26.2 %. Edelliseen vuoteen verrattuna palkkausten menot ovat nousseet 35.7 %, ravintomenot vain 18.9 %.

Jotta saataisiin selville hoidokkien kustannukset hoitopäivää kohden, on kunnalliskotien kokonaismenot jaettu hoitopäivien luvulla. Täten hoitopäiväkustannukset olivat kaupungeissa keskimäärin 308 mk, maalaiskunnissa 215 mk

Fattigvårdsutgifterna. Fattigvårdens olika utgiftsgrupper fördelade sig mellan städerna och landskommunerna såsom ovanstående tabell utvisar.

Beträffande utgifternas fördelning kunna mindre skiljaktigheter mellan städerna och landskommunerna iakttagas. Sålunda bildade utgifterna för kommunalhemmen 40.6 % av städernas fattigvårdsutgifter, men på landsbygden 44.7 %. Ersättningarna till andra kommuner utgjorde 4.3 % av städernas och 5.1 % av landskommunernas utgifter. Utackorderingsavgifterna stego till 1.9 % av landskommunernas men till endast 0.1 % av stadskommunernas utgifter.

Utgifterna för de fattigvården underlydande fattigvårdsanstalterna stego under år 1950 till 1 546.7 milj. mk. Beträffande utgifterna för kommunalhemmen, som ingå i denna summa, bör beaktas, att utgifterna för de kommunalhem, som ägas av en kommun, ha tagits som brutto-utgifter, varemot i fråga om de gemensamma kommunalhemmen däri ingå blott de utgifter, som de delägande kommunerna erlagt till det gemensamma kommunalhemmet. Kommunalhennens totalutgifter voro 1 546.1 milj. mk och de fördelade sig på olika utgiftsposter på det sätt, som tabellen på följande sida utvisar.

Då kommunalhennens utgifter i städerna och landskommunerna jämföras sinsemellan observeras, att avlöningarna i städerna år 1950 bildade 42.1 %, men i landskommunerna endast 32.5 % av totalutgifterna. I jämförelse med kommunalhennens och internernas antal var det penningbelopp, som åtgått till avlöningar, proportionsvis mycket mindre i landskommunerna än i städerna. Däremot voro utgifterna för kosthållning i landskommunerna 32.9 % av totalutgifterna, men i städerna endast 26.2 %. Från föregående år ha utgifterna för avlöningar stigit med 35.7, för kosthållning endast med 18.9 %.

För att få reda på kostnaderna per intern och dag i kommunalhemmen ha kommunalhennens totalkostnader dividerats med vårddagarnas antal. Sålunda erhöles som genomsnittliga kostnader per vård dag i städerna

27. Kunnalliskotien menot. — Kommunalhemmens utgifter.

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	184 441	42.1	359 980	32.5	544 421	35.2
Ravinto — Kosthållning	114 567	26.2	364 756	32.9	479 323	31.0
Vaatus — Beklädnad	17 609	4.0	51 340	4.6	68 949	4.5
Sairaanhoido ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	16 081	3.7	20 119	1.8	36 200	2.3
Muut vuotuis-kustannukset hoidokeista — Övriga årsutgifter för internerna	12 081	2.8	19 882	1.8	31 963	2.1
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	19 784	4.5	89 894	8.1	109 678	7.1
Kaluston ja irtaimiston lisäbankinta ja korjaus — Anskaff- ning och reparation av inventarier och lösöre	13 425	3.1	38 269	3.5	51 694	3.4
Lämpö ja valo — Värme och lyse	48 252	11.0	120 168	10.8	168 420	10.9
Palovakuutus — Brandförsäkring	1 256	0.3	8 476	0.8	9 732	0.6
Kasvi- ja puutarha — Trädgård	1 329	0.3	3 842	0.3	5 171	0.3
Sekalaismenot — Diverse utgifter	8 885	2.0	31 653	2.9	40 538	2.6
Yhteensä — Summa	437 710	100.0	1 108 379	100.0	1 546 089	100.0

sekä koko maassa 235 mk. Suurimmat nämä kustannukset olivat Uudenmaan ja Lapin lääneissä, keskimäärin 299 ja 282 mk, sekä pienimmät Ahvenanmaalla ja Mikkelin läänissä 190 ja 193 mk.

Lastensuojelumenot. Seuraava taulukko osoittaa, miten lastensuojelun menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja maalaiskunnissa.

Suurimman menorän, 74.9 %, kaupunkien lastensuojelumenosta muodostivat lastenkodit y. m. huoltolautakunnan alaiset laitokset. Yksityishoitomaksut olivat vain 3.9 %. Maalaiskunnissa yksityishoidon kustannukset olivat huomattavasti suuremmat, ne nousivat 21.9 %:iin ja lastenkotien vain 43.9 %:iin lastensuojelun kokonaismenoista. Tämä johtui siitä, että lähes $\frac{3}{5}$ maaseudun lastensuojelulapsista oli sijoitettu yksityisiin perheisiin ja vain noin $\frac{1}{5}$ kuntien omiin lastenkoteihin. Sen sijaan kaupungeissa runsaasti $\frac{2}{5}$ eli 43.3 % oli lastenkodeissa ja vajaat $\frac{1}{4}$ eli 24.8 % yksityiskodeissa.

Huoltolautakuntien alaisista lastensuojelulaitoksista lastenkotien menot nousivat v. 1950 309.4 milj. mk:aan, koulu- ja ammattioppilaskotien menot 74.9 milj. mk:aan sekä lastentarhojen menot 255.5 milj. mk:aan. Miten las-

308 mk, i landskommunerna 215 mk och i hela landet 235 mk. Störst voro dessa kostnader i Nylands och Lapp-lands län, i medeltal 299 och 282 mk, och minst på Åland och i S:t Michels län 190 och 193 mk.

Barnskyddsutgifterna. Följande tabell utvisar, huru barnskyddets utgifter fördelade sig på olika utgiftsgrupper i städerna och landskommunerna.

Den största utgiftsposten, 74.9 %, av städernas barnskyddsutgifter bildade barnhemmen o. a. vårdnämnderna underlydande anstalter. Utackorderingsavgifterna voro endast 3.9 %. I landskommunerna voro kostnaderna för utackorderingen märkbart större, de stego till 21.9 % och utgifterna för barnhemmen till 43.9 % av barnskyddets totalutgifter. Detta berodde därpå, att nära $\frac{3}{5}$ av landsbygdens barnskyddsbarn ha placerats i privata familjer och endast ca $\frac{1}{5}$ i kommunernas egna barnhem. Däremot vårdades i städerna drygt $\frac{2}{5}$ eller 43.3 % i barnhemmen och nära $\frac{1}{4}$ eller 24.8 % i privata hem.

Bland de vårdnämnderna underlydande barnskyddsanstalterna stego utgifterna för barnhemmen under år 1950 till 309.4 milj. mk, utgifterna för skol- och yrkesselevhem till 74.9 milj. mk och utgifterna för barn-

28. Lastensuojelumenot kaupungeissa ja maalaiskunnissa. — Barnskyddets utgifter i städer och landskommuner.

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Lastenkodit y. m. huoltolautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset — Barnhem o. a. vårdnämnder underlydande barnskyddsanstalter	561 127	74.9	159 904	43.9	721 031	64.7
Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård						
aistivallis- y. m. s. kouluissa ja laitoksissa — i abnorm- o. a. dyl. skolor och -anstalter	5 708	0.8	6 782	1.9	12 490	1.1
mielisairaaloissa — i sinnessjukhus	1 177	0.2	2 636	0.7	3 813	0.4
keuhkotautiparantoloissa — i lungsotssanatorier	6 852	0.9	4 578	1.3	11 430	1.0
muissa sairaaloissa — i övriga sjukhus	1 637	0.2	3 188	0.9	4 825	0.4
vieraan kunnan lastenkodeissa — i främmande kommuners barnhem	3 190	0.4	10 768	2.9	13 958	1.3
kasvatustilaisissa ja muissa huoltolaitoksissa — i upp- fostringsanstalter och andra vårdanstalter	39 513	5.3	41 027	11.3	80 540	7.2
Yksityishoido — Utackordering	29 336	3.9	79 923	21.9	109 259	9.8
Lasten kesävirikistys — Barnens sommarrekreation	15 053	2.0	1 534	0.4	16 587	1.5
Korvaukset muille kunnille — Ersättning till andra kommuner	11 451	1.5	23 839	6.5	35 290	3.2
Aviottomien lasten valvonta — Uppsikt över illegitima barn	6 185	0.8	16 391	4.5	22 576	2.0
Avustukset lastensuojelua harjoittaville yhdistyksille — Understöd åt barnskydd utövande föreningar	61 186	8.2	5 675	1.6	66 861	6.0
Muut menot — Övriga utgifter	6 879	0.9	8 208	2.2	15 087	1.4
Yhteensä — Summa	749 294	100.0	364 453	100.0	1 113 747	100.0

tenkotien menot jakaantuivat eri menoryhmiin kaupungeissa ja maalaiskunnissa, selviää seuraavasta taulukosta. Lastenkotien lukumäärä oli v. 1950 109.

trädgårdarna till 255.5 milj. mk. Huru barnhemmens utgifter fördelade sig på olika utgiftsposter i städerna och landskommunerna framgår av följande tabell. Antalet barnhem var år 1950 109.

29. Lastenkotien menot. — Barnhemmens utgifter.

Menojen laatu — Utgifternas art	Kaupungit — Städer		Maalaiskunnat Landskommuner		Yhteensä — Summa	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	86 768	53.4	56 511	38.5	143 279	46.3
Ravinto — Kosthållning	32 900	20.2	39 415	26.8	72 315	23.4
Vaatetus — Beklädnad	6 097	3.8	12 189	8.3	18 286	5.9
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	1 265	0.8	1 062	0.7	2 327	0.7
Muut vuotuiskestannukset hoidoista — Övriga årsutgifter för internerna	2 559	1.6	1 949	1.3	4 508	1.5
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	10 372	6.4	12 105	8.2	22 477	7.3
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Anskaffning och reparation av inventarier och lösöre	6 224	3.8	5 995	4.1	12 219	3.9
Lämpö ja valo — Värme och lyse	12 731	7.8	12 263	8.4	24 994	8.1
Palovakuutus — Brandförsäkring	166	0.1	655	0.4	821	0.3
Kasvi- ja puutarhamenot — Trädgård	184	0.1	806	0.6	990	0.3
Sekalaismenot — Diverse utgifter	3 267	2.0	3 898	2.7	7 165	2.3
Yhteensä — Summa	162 533	100.0	146 848	100.0	309 381	100.0

Samoin kuin kunnalliskotien kohdalla olivat lastenkotien palkkausmenot maalaiskunnissa pienemmät kuin kaupungeissa. Maaseudun lastenkodeissa palkat nousivat v. 1950 38.5 %:iin kokonaismenoista, kun kaupunkien lastenkodeissa vastaava suhdeluku oli 53.4.

Koulu- ja ammattioppilaskotien samoin kuin lastentarhojen menot selviävät seuraavasta taulukosta. Tässä yhteydessä on samalla huomautettava, että vaikka lastentarhat eivät muutamissa kaupungeissa olekaan huoltolautakuntien alaisia, on niiden menot kuitenkin yhdenmukaisuuden vuoksi huoltotilastossa laskettu lastensuojelumenojen joukkoon. Seuraavassa esitetyt luvut koskevat 4 kaupungin koulu- ja ammattioppilaskotien menoja sekä 18 kaupungin, 2 kauppalan ja 1 maalaiskunnan lastentarhojen menoja ja tuloja.

Likasom beträffande kommunalhemmen voro barnhemmens utgifter för avlöningar mindre i landskommunerna än i städerna. I barnhemmen på landsbygden stego lönerna år 1950 till 38.5 % av totalutgifterna, medan motsvarande proportionstal i städernas barnhem var 53.4.

Skol- och yrkeselevhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter framgår av följande tabell. I detta sammanhang bör vidare observeras, att ehuru barnträdgårdarna i några städer icke underlyda vårdnämnderna, ha de likväl för enhetlighetens skull hänförs till barnskyddsutgifterna. Följande siffror innefatta skol- och yrkeselevhemmens utgifter och inkomster i 4 städer samt barnträdgårdarnas utgifter och inkomster i 13 städer, 2 köping och 1 landskommun.

30. Koulu- ja ammattioppilaskotien sekä lastentarhojen menot. — Skol- och yrkeselevhemmens samt barnträdgårdarnas utgifter.

Menot — Utgifter	Koulu- ja ammatti- oppilaskodit Skol- och yrkeselev- hemmen		Lastentarhat Barnträdgårdarna	
	1 000 mk	%	1 000 mk	%
Palkkaukset — Avlöningar	28 774	38.4	174 856	68.4
Ravinto — Kosthållning	8 972	12.0	27 827	10.9
Vaatetus — Beklädnad	1 428	1.9	343	0.1
Sairaanhoito ja lääkkeet — Sjukvård och läkemedel	228	0.3	667	0.3
Muut vuotuiskestannukset hoidoista — Övriga årsutgifter för internerna	561	0.7	1 914	0.8
Rakennusten kunnossapito — Underhåll av byggnader	5 969	8.0	18 252	7.1
Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Komplettering och reparation av inventarier och lösöre	3 983	5.3	14 023	5.5
Lämpö ja valo — Värme och lyse	5 149	6.9	9 696	3.8
Palovakuutus — Brandförsäkring	219	0.3	205	0.1
Maanviljelys- ja puutarhamenot — Jordbruks- och trädgårdsutgifter	17 121	22.9	58	0.0
Sekalaismenot — Diverse utgifter	2 448	3.3	7 674	3.0
Yhteensä menoja — Summa utgifter	74 852	100.0	255 515	100.0

VI. Työlaitokset.

Kuten aikaisemmin on mainittu, oli v. 1950 toiminnassa 9 työlaitosta, joista 7 oli kuntayhtymien omistamia, 1 Helsingin kaupungin ja 1 valtion.

Kuntayhtymien omistamissa työlaitoksissa oli osallisina 484 kuntaa eli 88.6 % maan kaikista kunnista. Hoitopaikkojen luku työlaitoksissa oli selontekovuonna 543. Helsingin kaupungin omistamassa työlaitoksessa Tervalamella oli hoitopaikkoja 75 sekä valtion omistamassa työlaitoksessa Ilmajoella 125.

Hoidokkeja oli työlaitoksissa kaikkiaan 2 196, joista kuntayhtymien työlaitoksissa 1 577, Helsingin kaupungin 371 ja valtion Ilmajoen työlaitoksessa 248. Nämä hoidot on ryhmitetty kuten edellisenä vuonna köyhäinhoidoliisiin, alkoholisteihin ja irtolaisiin sekä n. s. perhepinnareihin, joilla tarkoitetaan lasten elatusavun turvaamista koskevan lain nojalla työlaitoksiin määrättyjä. Seuraava taulukko osoittaa, minkä lain nojalla nämä hoidot ovat joutuneet työlaitokseen samalla, kun siitä selviää hoitopäivien lukumäärä eri työlaitoksissa.

VI. Arbetsinrättningarna.

Såsom tidigare nämnts, voro under år 1950 9 arbetsinrättningar i verksamhet, av vilka 7 ägdes av kommun-sammanslutningar, 1 av Helsingfors stad och 1 av staten.

I de arbetsinrättningar, som ägdes av kommunsammanslutningar, voro år 1950 484 kommuner delaktiga eller 88.6 % av alla kommuner i landet. Antalet vårdplatser i nämnda arbetsinrättningar var under redogörelseåret 543. I Helsingfors stads arbetsinrättning i Tervalampi var antalet vårdplatser 75 och i statens arbetsinrättning i Ilmajoki 125.

Totalantalet interner i arbetsinrättningarna var 2 196, av vilka 1 577 i arbetsinrättningarna tillhörande kommunsammanslutningar, 371 i Helsingfors stads och 248 i statens arbetsinrättning i Ilmajoki. Ifrågavarande interner ha såsom föregående år indelats i tre grupper, interner under fattigvårdslagen, lösdrivare och alkoholister samt s. k. tredskande underhållspliktiga, varmed avses sådana interner, som enligt lagen om tryggnad av underhållsbidrag åt barn blivit befordrade till arbetsinrättning. Följande tabell visar, med stöd av vilka lagar intagningen på arbetsinrättning skett och samtidigt antalet vård dagar i de olika arbetsinrättningarna.

31. Hoidokkien ja hoitopäivien luku. — Antal interner och vård dagar.

Työlaitos Arbetsinrättning	Hoidokkeja, jotka on määrätty työlaitokseen seuraavien lakien nojalla — Interner, som förordnats till arbetsinrättning med stöd av													
	laki avioliiton ulkop. syntyneistä lapsista		köyhäinhoitolaki — lagen om fattigvården				laki lasten elatusavun turvaamisesta		alkoholistilaki		irtolaislaki		yhteensä	
	lagen om barn utom äktenskap						lagen om tryggnad av underhållsbidrag åt barn		lagen om alkoholister		lagen om lösdrivare		summa	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Uudenmaan läänin kuntain työlaitos	3	1	11	1	17	4	24	—	—	—	69	57	124	63
Länsi-Suomen työlaitos	—	—	50	—	15	2	102	—	—	—	1	97	168	99
Hämeen työlaitos	—	—	91	2	19	8	84	—	137	22	2	94	333	126
Itä-Suomen työlaitos	—	—	53	3	43	12	97	—	—	—	—	56	193	71
Keuruun työlaitos	13	1	14	—	15	6	53	—	—	—	98	—	193	7
Arbetsinrättningen i Kronoby	—	—	10	2	12	8	16	—	—	—	—	—	38	10
Pohjolan työlaitos	—	—	21	2	19	7	46	—	—	—	2	55	88	64
Tervalammen työlaitos	—	—	23	—	28	—	132	—	188	—	—	—	371	—
Ilmajoen työlaitos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	248	—	248
Yhteensä — Summa	16	2	273	10	168	47	554	—	325	22	172	607	1 508	688
	Hoitopäiviä — Vård dagar för													
	köyhäinhoito-laisten fattigvårds-interner		n. s. perhepinnarien tredskande underhålls-pliktiga		alkoholistien alkoholister		irtolaisten lösdrivare		yhteensä summa		Jäsenkuntia Antal med- lemskommuner		Hoitopaikkoja Antal vård- platser	
Uudenmaan läänin kuntain työlaitos	4 448	1 887	—	—	—	—	15 702	22 037	—	—	27	—	44	—
Länsi-Suomen työlaitos	5 614	7 440	—	—	—	—	15 107	28 161	—	—	103	—	72	—
Hämeen työlaitos	12 362	7 064	—	—	14 670	—	11 732	45 828	—	—	64	—	112	—
Itä-Suomen työlaitos	15 915	8 069	—	—	—	—	8 922	32 906	—	—	104	—	95	—
Keuruun työlaitos	7 858	3 513	—	—	—	—	8 016	19 387	—	—	65	—	90	—
Arbetsinrättningen i Kronoby	4 331	1 893	—	—	—	—	—	6 224	—	—	56	—	40	—
Pohjolan työlaitos	5 954	5 007	—	—	—	—	9 033	19 994	—	—	65	—	90	—
Tervalammen työlaitos	3 175	10 469	—	—	21 651	—	—	35 295	—	—	1	—	75	—
Ilmajoen työlaitos	—	—	—	—	—	—	34 124	34 124	—	—	—	—	125	—
Yhteensä — Summa	59 657	45 342	—	—	36 321	—	102 636	243 956	—	—	485	—	743	—

Eri hoidokkiryhmiä vaihtumista selontekovuoden kuluessa valaisee seuraava taulukko. Yhdessä kuntayhtymien työlaitoksessa ilmoitettiin v:n 1950 alussa olleen muutamia hoidokkeja enemmän kuin mitä oli v:n 1949 lopussa. Seuraavassa taulukossa nämä hoidokit on sen vuoksi laskettu ryhmään „uusia v:n 1950 kuluessa”.

Omsättningen av interner i de olika grupperna belyses av följande tabell. I en samfällad arbetsinrättning uppgavs i början av året 1950 några interner mera än vad som redovisats som kvarstående i slutet av år 1949. Dessa interner ha i följande tabell hänförs till gruppen „nyintagna under år 1950”.

32. Hoidokkien vaihtuminen vuoden 1950 aikana. — Omsättningen av interner under år 1950.

	Köyhäinhoidollisia hoidokkeja Fattigvårdsinterner		N. s. perhepinnareita Tredskande underhållspliktiga		Irtolaisia Lösdrivare		Alkoholisteja Alkoholister	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Miehiä Män	Naisia Kvinnor
Vuoden alussa — I början av året	170	28	108	—	45	283	85	—
Uusia vuoden kuluessa — Nyintagna under året	287	31	446	—	127	324	240	22
Poistettuja vuoden kuluessa — Utskrivna under året	293	31	310	—	108	372	244	9
Vuoden lopussa — I slutet av året	164	28	244	—	64	235	81	13

Mitä työlaitosten kustannuksiin tulee, on tietoja pyydetty vain muutamista tärkeimmistä meno- ja tuloeristä. Huomioon ei ole otettu uutisrakenneksista ja perusparannuksista johtuvia menoja eikä myöskään lainoja ja niiden lyhennyksiä. Samoin ei myöskään ole pyydetty tietoja laitosten mahdollisesti tuottamasta voitosta tai tappiosta. Näin ollen alempana esitetyt luvut eivät esitä laitosten kokonaismenoja eikä -tuloja.

Vad arbetsinrättningarnas kostnader angår, har man anhallit om utgifter endast om några av de viktigaste utgifts- och inkomstposterna. Utgifter, som förorsakats av nybyggnader och grundförbättringar ha icke beaktats samt icke heller lån och amorteringar av dem. Likaså har ej heller anhallits om utgifter om den eventuella vinsten eller förlusten på inrättningarna. Sålunda ange de nedan specificerade siffrorna icke anstalternas totalutgifter och -inkomster.

	Kuntayhtymien työlaitokset Arbetsinrätt- ningar tillh. kommunsam- manslutningar	Helsingin työlaite Helsingfors arbetsinrätt- ning	Valtion työlaite Statens arbetsinrätt- ning
Menot — Utgifter		1 000 markkaa — mark	
Palkat ja palkkiot — Avlöningar och arvoden	23 945	6 209	6 591
Muut hoitokustannukset — Övriga vårdkostnader	34 119	7 661	6 421
Maatilan ja työliikkeen menot — Utgifter för lantbruk och arbetsrörelse	28 690	13 919	1 607
Työvelvollisten velkasuoritukset jäsenkunnille — Arbets- pliktigas skuldbetalningar till medlemskommuner	8 049	108	—
Tulot — Inkomster			
Jäsenkuntien kannatus- ja liittymismaksut — Medlems- kommunernas understöds- och anslutningsavgifter	41 289	—	—
Jäsenkuntien ylimäär. hoitomaksut köyh. hoidokeista — Medlemskommunernas extra vårdavgifter för fattig- vårdsinterner	1 396	—	—
Valtiolta irtolaisten ja alkoholistien hoitokustannuksiin — Av staten för vården av lösdrivare och alkoholister ..	11 428	5 764	—
Kunnilta irtolaisten ja alkoholistien hoitokustannuksiin — Av kommunerna för vården av lösdrivare och alkoholister	5 359	—	2 597
Maatilan ja työliikkeen tulot — Inkomster av lantbruk och arbetsrörelse	31 357	19 755	3 432

Résumé.

L'organisation de l'assistance sociale et les établissements d'assistance (tableau I). En vue de l'assistance fixée par voie législative le pays était divisé en 1950 en 546 districts d'assistance. Une commission d'assistance existait dans 471 districts, le conseil communal s'occupant des tâches de la commission dans 75 districts. Les commissions d'assistance dans 37 communes avaient une section spéciale pour la protection de l'enfance et dans 7 villes il existait des commissions spéciales pour la protection de l'enfance.

Le nombre des hospices d'indigents était en 1950 347, dont 28 servaient aux besoins de deux ou plusieurs communes. Dans 10 hospices il y avait une section pour enfants, dans 145 une section pour aliénés et dans 194 une section pour autres malades. 92 communes avaient des asiles pour enfants, au nombre de 109, 1 ville avait des internats pour élèves d'écoles professionnelles et des asiles de réception et 4 villes avaient des maisons de correction ou internats.

L'assistance publique. En 1950 il y avait en tout 102 825 assistés proprement dits, c. à d. des personnes qui étaient entretenues dans des établissements ou dans des familles privées ou qui recevaient un secours à domicile de 2 500 mks au moins. De ces personnes 26.6 % se trouvaient dans les villes et 73.4 % à la campagne; 58.5 % étaient des femmes, 36.2 % des hommes et 5.3 % des enfants de moins de 16 ans. Le nombre des assistés proprement dits représentait 2.6 % de la population recensée du pays. Si l'on considère aussi ceux qui avaient reçu un secours à domicile de moins de 2 500 mks, c. à d. les personnes assistées temporairement qui étaient au nombre de 15 826, le total des personnes secourues par l'assistance publique en Finlande constituait 3.0 % de la population. Le nombre des personnes, époux et enfants, assistées indirectement était 51 505.

Quant aux assistés proprement dits 57.7 % d'étaient entretenus dans des établissements, 2.2 % chez des particuliers et 40.1 % recevaient du secours à domicile (tableau III). Pendant l'année en question les hospices d'indigent ont eu en tout 26 902 internes ainsi que 320 enfants soumis à la législation sur la protection de l'enfance, ou un total de 27 222 personnes (tableau II). 26 308 étaient des adultes et 914 des enfants. Le nombre des jours d'assistance était de 6 570 794 ou 241 par interne.

Des assistés proprement dits 3.0 % étaient âgés moins de 7 ans, 2.2 % de 7 à 15 ans, 2.4 % de 16 à 19 ans. 25.1 % de 20 à 39 ans, 21.9 % de 40 à 54 ans et 45.3 % de plus de 55 ans.

La plupart, ou 46.8 %, des assistés étaient nés dans la commune d'assistance, 51.3 % dans une autre commune du pays et 1.7 % à l'étranger. La grande majorité des assistés, ou 79.4 %, avaient leur domicile de secours dans la commune d'assistance et 11.4 % dans d'autres communes. L'Etat payait seulement pour 8.5 % des assistés, et le domicile de secours était incertain ou contesté pour 0.7 %.

Parmi les 97 409 assistés âgés de plus de 16 ans, 38.8 % étaient célibataires, 29.4 % mariés, 4.1 % divorcés et

27.5 % veufs ou veuves. Parmi les enfants au dessous de 16 ans, au nombre de 5 416, 85.3 % étaient légitimes et 14.6 % illégitimes. 84.5 % des enfants légitimes avaient les deux parents en vie, 14.4 % seulement l'un des parents et 1.1 % étaient orphelins; 98.9 % des enfants illégitimes avaient la mère en vie et 79.6 % n'avaient pas de père connu.

Par profession les assistés âgés de plus de 16 ans et les parents des enfants assistés se répartissaient de la manière suivante:

	Les assistés au-dessus de 16 ans	Les parents des enfants assistés
Ouvriers d'usine et autres		
ouvriers industriels	17.7	22.1
Ouvriers agricoles	16.2	15.6
Autres ouvriers	30.3	28.4
Domestiques	7.1	4.8
Commerçants	5.4	4.2
Autres	23.3	24.9
En tout	100.0	100.0

Les causes les plus ordinaires du besoin d'assistance étaient sénilité, maladie, aliénation et faiblesse d'esprit chez l'assisté: 83.4 % des assistés au-dessus de 16 ans avaient reçu du secours pour ces raisons et 1.0 % étaient tombés à la charge de l'assistance publique à cause de l'incurie et de la paresse. La proportion de ceux qui furent assistés pour des causes se rapportant à l'époux, était de 6.5 % et, en y ajoutant les cas de famille nombreuse, de la maladie d'un ou plusieurs enfants et les cas d'entretien d'un enfant illégitime, on arrive à ce que les conditions de famille avaient occasionné l'assistance dans 11.0 % des cas. La plupart des enfants, 78.8 %, furent assistés à cause de leur morbidité ou infirmité. La morbidité ou l'incapacité de travail des parents était la cause de l'assistance dans 9.8 % des cas.

La protection de l'enfance. Le nombre des enfants à la charge des commissions d'assistance sociale en vertu de la loi sur la protection de l'enfance était comme suit.

	Abs.	%
Villes	5 388	35.1
Campagne	9 972	64.9
Tout le pays	15 355	100.0

Par rapport à la population tout entière le nombre des enfants sous la protection d'enfance était de 0.4 %. La proportion des garçons était env. 57 % et celle des filles env. 43 %.

47.1 % des enfants étaient placés dans des familles privées, le nombre de ceux soignés dans les établissements était 52.9 % (tableau III). La proportion des enfants soignés dans des établissements était plus grande dans les villes (75.2 %) qu'à la campagne (40.9 %). La plupart des enfants hospitalisés dans des établissements recevaient des soins dans les asiles communaux, 4 243, dont 54.9 % dans les villes et 45.1 % dans les communes rurales (tableau II). En plus, il y avait dans ces asiles 139 en-

fants ressortissant à l'assistance publique. Le nombre des jours d'assistance de ces 4 382 enfants était de 977 864 ou 223 par enfant.

Selon l'âge, les enfants se répartissaient comme suit:

	Moins de 2 ans	2 à 6 ans	7 à 12 ans	13 à 15 ans	16 ans ou plus
1950	8.6	23.7	31.9	24.4	11.3

La plupart ou 69.4 % des enfants étaient nés dans la commune qui les avait pris à charge, 29.5 % étaient nés dans une autre commune du pays et 0.5 % à l'étranger. 76.0 % des enfants avaient leur domicile de secours dans la commune d'assistance, 16.5 % dans une autre commune et 5.7 % étaient soignés aux frais de l'Etat.

Du total des enfants assistés 41.6 % étaient nés hors du mariage et 58.2 % étaient légitimes. De ces derniers 51.5 % avaient les deux parents en vie, 35.8 % ou père ou mère et 12.7 % étaient orphelins de père et de mère. Des enfants illégitimes 88.5 % avaient la mère en vie et 11.5 % la mère morte ou inconnue. Dans 78.5 % des cas le père était inconnu.

Selon la profession des parents les enfants se répartissaient de la manière suivante: enfants d'ouvriers agricoles 14.4 %, enfant d'ouvriers industriels et d'usine 24.2 %, enfants d'"autres ouvriers" 27.3 % et enfants de domestiques 14.1 %.

La plupart des enfants avaient été mis sous la protection de l'enfance parce qu'ils avaient perdu leur soutien naturel, le père ou la mère, ou tous deux. Le nombre de ces enfants représentaient 37.2 % du total. Leur père, leur mère ou leur deux parents étaient morts dans 19.3 % des cas et 17.9 % avaient été abandonnés par l'un des parents ou par les deux. La morbidité ou l'infirmité de l'enfant était cause du secours dans seulement 6.3 % du total des cas. Dans 7.6 % des cas la cause de la mise en soin de l'enfant était une vie licencieuse ou la criminalité, l'enfant ayant été tombé lui-même dans seulement 14.4 % des cas et les parents dans 80.2 %.

Le traitement des vagabonds. Le nombre des personnes assujetties à la loi sur le vagabondage était comme suit.

	Abs.	%
Villes	1 485	85.3
Campagne	246	14.7
Tout le pays	1 731	100.0

La plupart des vagabonds ou 72.2 % étaient des femmes et 27.8 % des hommes. Environ la moitié, 41.3 % étaient âgés de moins de 30 ans, 30.7 % de 30 à 39 ans et 27.7 % seulement de plus de 40 ans.

Parmi les hommes, 26.1 % avaient été soumis à la loi à cause de vie errante, 47.9 % à cause de paresse ou incurie, 3.7 % à cause de mendicité et 22.3 % pour d'autres causes. Quant aux femmes, la cause la plus ordinaire était prostitution, pour 74.3 %, 10.0 % avaient mené une vie errante, 11.4 % avaient fuyé le travail et 0.5 % mendié.

En ce qui concerne le traitement des vagabonds une admonition avait été donnée à 30.7 % des hommes et à 16.7 % des femmes; 30.3 % des hommes et 28.4 % des femmes furent mis sous surveillance de vagabondage, 25.9 % des hommes et 39.0 % des femmes ordonnés dans des ateliers, 2.7 % des hommes et 3.1 % des femmes aux travaux forcés.

Le traitement des alcooliques. En 1950 5 233 personnes furent assujetties aux mesures prévues dans la loi sur l'alcoolisme. De ces personnes 73.3 % se trouvaient dans les villes et 26.2 % à la campagne. La grande majorité ou 92.3 % étaient des hommes et seulement 7.7 % des femmes. D'après l'âge ils se répartissaient comme suit: 19.5 % étaient âgés de moins de 30 ans, 32.5 % de 30 à 39 ans et 47.8 % de 40 ans et d'avantage.

Comme cause de la mise en traitement il a été indiqué arrestations pour ivrognerie dans 43.3 % des cas. 28.9 % des alcooliques avaient dérangé leur entourage ou enfreint aux bonnes moeurs, 7.4 % étaient tombés à la charge de leurs proches, 9.6 % avaient omis de payer une pension alimentaire et 1.9 % étaient tombés à la charge de l'assistance publique; 3.4 % seulement avaient été dangereux pour eux-mêmes ou pour la sécurité d'autrui. Les mesures de traitement étaient les suivantes: une admonition fut donnée à 49.6 % des alcooliques, 29.3 % furent mis sous surveillance d'alcooliques et 16.6 % ordonnés dans des maisons d'alcooliques.

L'assistance de tempérance. Au 1 juillet 1947 entra en vigueur la loi concernant l'assistance de tempérance aux personnes âgées de 18—24 ans ayant été trouvées état d'ivresse. Le nombre des personnes ayant reçu une admonition selon cette loi était de 2 586 hommes et de 52 femmes; sous surveillance de tempérance étaient condamnés 352 hommes et 1 femmes.

Les dépenses de l'assistance sociale. En 1950 les dépenses totales à titre de l'assistance sociale étaient en 1 000 mks de 5 083 339 (tableau IV), dont 2 074 507 dans les villes et 3 008 832 dans les communes rurales. Des dépenses totales 70.1 % se rapportaient aux secours de l'assistance publique, 21.9 % aux secours de la protection de l'enfance, 7.6 % à l'administration et 0.4 % au traitement des vagabonds et des alcooliques.

Les dépenses de l'assistance publique et de la protection de l'enfance se répartissaient de la manière suivante:

Titre de dépense	Assistance publique 1 000 mk	%	Protection de l'enfance 1 000 mk	%	Total	%
Etablissements relevant des Commissions d'assistance sociale	1 546 696	43.4	721 031	64.7	2 267 727	48.5
Autres établissements	312 243	22.8	127 056	11.4	939 299	20.1
Secours à domicile	842 452	23.7	—	—	842 452	18.0
Pension chez des particuliers	46 677	1.3	109 259	9.8	155 936	3.3
Remboursements à d'autres communes	172 144	4.8	35 290	3.2	207 434	4.4
Participation aux frais d'un ouvrier	32 175	0.9	—	—	32 175	0.7
Surveillance des enfants illégitimes	—	—	22 576	2.0	22 576	0.5
Subsides aux sociétés d'assistance	10 299	0.3	66 861	6.0	77 160	1.7
Autres dépenses	100 315	2.8	31 674	2.9	131 989	2.8
En tout	3 563 001	100.0	1 113 747	100.0	4 676 748	100.0

Ouvroirs. Pendant 1950 il y avait 9 ouvroirs dont 7 appartenait aux associations des communes, 1 à la ville d'Helsinki et 1 à l'Etat. Le nombre des internes s'élevait à 2 196, dont 68.7 % étaient des hommes et 31.3 % des femmes. En vertu des lois sur les vagabonds et les alcooliques les nombres suivants des hommes et des femmes avaient été ordonné dans les ouvroirs.

	Hommes	Femmes
La loi sur les vagabonds	172	607
La loi sur les alcooliques	325	22

Les nombres des personnes assistées en vertu de la loi sur l'assistance publique étaient 1 011 hommes et 59 femmes.

Le nombre de journées d'assistance faisait en 1950 au total 243 956, dont 104 999 pour les bénéficiaires de l'assistance publique et 138 957 pour les vagabonds et les alcooliques.

Taulukkoja—Tableaux

I. Huoltotoiminnan järjestys on huoltolautakuntien alaiset laitokset — L'organisation de l'Assistance sociale et les établissements subordonnés aux Commissions de l'Assistance sociale.

Lääni — Départements

Kaupungit — Villes

Maalaiskunnat — Communes rurales

Huoltoyhdykskuntia — Districts d'Assistance sociale

Huoltoyhdykskuntia, joissa oli — Districts d'Assistance sociale ayant

erityinen huoltolautakunta — une Commission spéciale de l'Assistance sociale

osasto lastensuojelua varten — une section spéciale pour la protection de l'enfance

kunnalliskoteja — hospices d'indigents

kaikkiaan — total

niissä erityinen osasto — pourvus d'une section spéciale pour

mielisairaille — aliénés

muille sairaille — autres malades

osuus yhteiseen kunnalliskotiin — participation à l'hospice d'indigents commun

sopimuksenmukainen oikeus sijoittaa hoidokkeja toisen kunnan kunnalliskotiin — droit convenu de placer des internes dans des hospices appartenant à d'autres communes

osuus työlaitokseen — participation à l'ouvrage commun

osuus piiri mielisairaalaan — participation à la maison d'aliénés du district

lastenkoteja — asiles pour enfants

II. Huoltolautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan — Internes entretenus dans les établissements relevant des Commissions d'Assistance sociale, par établissements

Kunnalliskodit — Hospices d'indigents

Köyhäinhoito — Assistance publique

Miehiä — Hommes

Naisia — Femmes

Lapsia — Enfants

Yhteensä — Total

Hoidokkeja — Internes

Hoitopäiviä — Nombre de jours d'assistance

Lastensuojelu — Protection de l'enfance

Lastenkodit — Asiles pour enfants

III. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun eri huoltomuodot — Les diverses formes de l'Assistance publique et de la Protection de l'enfance

Köyhäinhoito — Assistance publique

Suoranaisesti avustetut — Assistés directement

Laitoksissa olleet — Assistés dans des établissements

Yksityishoidossa olleet — Mis en pension chez des particuliers

Kotiaavustusta saaneet — Assistés à domicile

Avustuksen arvo vähintään 2 500 mk — Valeur de l'assistance au moins 2 500 mk

Avustuksen arvo vähemmän kuin 2 500 mk — Valeur de l'assistance moins de 2 500 mk

Välillisesti vähintään 2 500 mk:n suuruudesta kotiaavustuksesta osalliseksi tulleet — Assistance indirecte à domicile de 2 500 mk au moins

Lastensuojelu — Protection de l'enfance

Poikia — Garçons

Tytöjä — Filles

IV. Huoltotoiminnan menot — Dépenses de l'Assistance sociale

Köyhäinhoito — Assistance publique — Hallinto — Administration

Kunnalliskodit ja muut huoltolautakuntien alaiset köyhäinhoitolaitokset — Hospices d'indigents et autres établissements relevant des Commissions d'Assistance

Muu laitoshoido — Autres établissements

aistivallist- y. m. s: kouluissa ja laitoksissa — écoles et établissements pour anormaux et autres mielisairaaloissa — maisons d'aliénés

keuhkotautiparantoloissa — sanatoriums pour poitrinaires

muissa sairaaloissa — autres hôpitaux

työlaitoksissa — ateliers

vieraan kunnan kunnalliskodissa — hospices d'autres communes
 muissa huoltolaitoksissa — autres établissements
 Muu köyhäinhoito ja huolto — Dépenses pour d'autres formes d'assistance
 Yksityishoito — Pension chez des particuliers
 Kotiavustus — Secours à domicile
 Korvaukset muille kunnille — Remboursements à d'autres communes
 Kannatusmaksut yhteiseen työlaitokseen — Participation aux frais pour un ouvroir commun
 Muut köyhäinhoitomenot — Autres dépenses pour l'Assistance publique
 Avustukset köyhäinhoitoa harjoittaville yhdistyksille — Subsidés aux sociétés d'assistance
 Yhteensä köyhäinhoitomenoja — Total des dépenses de l'Assistance publique
 Lastensuojelu — Protection de l'enfance
 Aviottomien lasten valvonta — Surveillance d'enfants illégitimes
 Lastenkodit ja muut huoltolautakuntien alaiset lastensuojelulaitokset — Asiles d'enfants et autres établissements pour enfants relevant des Commissions d'Assistance sociale
 Kasvatus- ja muissa huoltolaitoksissa — Maisons de correction etc.
 Muu lastensuojelu — Autres mesures de soins
 Lasten kesävirkestys — Récréation d'été
 Muut lastensuojelumenot — Autres dépenses pour la Protection de l'enfance
 Avustukset lastensuojelua harjoittaville yhdistyksille — Subsidés aux sociétés de Protection de l'enfance
 Yhteensä lastensuojelumenoja — Total des dépenses de la Protection de l'enfance
 Irtolaishuolto — Traitement des vagabonds
 Alkoholistihuolto — Traitement des alcooliques
 Kaikkiaan huoltomenoja — Total des dépenses de l'Assistance sociale

V. *Huoltotoiminnan tulot — Recettes de l'Assistance sociale*

Huoltotoiminnan yleistulot — Recettes générales
 Köyhäinhoito — Assistance publique
 Perunkirjoitusmaksut — Droits sur l'inventaire des successions
 Korvaukset — Remboursements
     valtiolta — par l'Etat
     muilta kunnilta — par d'autres communes
     yksityisiltä — par des personnes privées
 Lahjoitukset ja rahastojen korot — Dons et intérêts des fonds
 Työlaitoksissa olleiden työvelvollisten työ — Le travail des internes des ouvroirs
 Muut tulot — Autres recettes
 Sotasiirtolaisista saatu korvaus — Remboursements par l'Etat pour les évacués de guerre
 Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat — Sommes disposées par les communes pour l'Assistance sociale

VI. *Kunnalliskotien menot ja tulot — Recettes et dépenses des hospices d'indigents*

Menot — Dépenses
 Palkkaukset — Salaires
 Ravinto — Vivres
 Vaatetus — Vêtements
 Sairaanhoido ja lääkkeet — Soins médicaux et médicaments
 Muut vuotuiskestannukset hoidokeista — Autres frais annuels pour les internes
 Rakennusten kunnossapito — Entretien des immeubles
 Kaluston ja irtaimiston lisähankinta ja korjaus — Achat et réparation d'inventaires et de mobilier
 Lämpö ja valo — Chauffage et éclairage
 Palovakuutus — Assurances contre l'incendie
 Kasvi- ja puutarha — Jardinage
 Sekalaiset — Frais divers
 Tulot — Recettes
 Hoidokkien valmisteet — Vente des produits fabriqués par les internes
 Hoidokkien muu työ — Autres travaux des internes
 Yhteisten kunnalliskotien kannatus- ja hoitomaksut — Contributions des hospices d'indigents communs
 Henkilökunnan luontoisedut — Avantages en nature du personnel

VII. *Lastenkotien menot ja tulot — Recettes et dépenses des asiles d'enfants*

TAULUKOITA
TABELLER

1950

I. Huoltotoiminnan järjestys ja huoltolautakuntien alaiset laitokset vuonna 1950.
Vårdverksamhetens organisation och vårdnämnder underlydande anstalter år 1950.

Lääni — Län	Huoltolautakuntia Vårdsamhället	Huoltolautakuntia, joissa oli — Vårdsamhället med									
		erityisen huoltolautakunta särskild vårdnämnd	huoltolautakunnan osasto lastensuojelua varten avdelning i vårdnämnden för barnskydd	kunnalliskoteja kommunalhem			osaus yhteiseen kunnalliskotiin andel i gemensamt kommunalhem	osaus sijoitettua toiseen kunnalliskotiin rätt att placera i annan kommunalhem	osaus työväelkseen andel i arbetsutrustning	osaus pitämälaitoslaian andel i distriktsinnesstugus	lastenkoteja — barnhem
				kaikkiaan inalles	niissä osasto med avdelning för						
					siinestijaka	miel- sairalle	muille sairalle andera sjuka				
Uudenmaan lääni — Nylands län	45	42	6	35	4	21	1	7	45	45	11
Kaupungit — Städer	5	5	3	5	—	3	—	—	5	5	1
Maalaiskunnat — Landskommuner	40	37	3	30	4	18	1	7	40	40	10
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	117	97	7	70	13	41	21	16	110	114	11
Kaupungit — Städer	5	5	3	5	2	4	—	—	5	5	4
Maalaiskunnat — Landskommuner	112	92	4	65	11	37	21	16	105	109	7
Åhvenanmaan maakunta — Landskapet Åland	16	3	—	1	—	—	15	—	3	14	—
Kaupunki — Stad	1	1	—	—	—	—	1	—	1	1	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	15	2	—	1	—	—	14	—	2	13	—
Hämeen lääni — Tavastehus län	65	63	6	49	23	28	4	6	62	59	23
Kaupungit — Städer	3	3	3	3	1	3	—	—	3	3	3
Maalaiskunnat — Landskommuner	62	60	3	46	22	25	4	6	59	56	20
Kymen lääni — Kymmene län	34	31	7	25	11	14	4	4	32	33	18
Kaupungit — Städer	3	3	3	3	2	3	—	—	3	3	3
Maalaiskunnat — Landskommuner	31	28	4	22	9	11	4	4	29	30	15
Mikkelin lääni — S:t Michels län	33	33	4	28	17	20	—	2	33	33	7
Kaupungit — Städer	3	3	2	3	1	2	—	—	3	3	2
Maalaiskunnat — Landskommuner	30	30	2	25	16	18	—	2	30	30	5
Kuopion lääni — Kuopio län	53	51	6	49	34	31	—	1	43	53	7
Kaupungit — Städer	3	3	2	3	3	2	—	—	3	3	2
Maalaiskunnat — Landskommuner	50	48	4	46	31	29	—	1	40	50	5
Vaasan lääni — Vasa län	102	86	3	51	26	26	9	9	91	99	8
Kaupungit — Städer	7	7	2	7	2	5	—	—	6	7	3
Maalaiskunnat — Landskommuner	95	79	1	44	24	21	9	9	85	92	5
Oulun lääni — Uleåborgs län	57	47	3	29	15	10	2	4	46	51	4
Kaupungit — Städer	3	3	2	3	3	1	—	—	3	3	2
Maalaiskunnat — Landskommuner	54	44	1	26	12	9	2	4	43	48	2
Lapin lääni — Lapplands län	24	18	2	10	2	3	—	5	18	23	3
Kaupungit — Städer	2	2	1	2	—	1	—	1	2	2	1
Maalaiskunnat — Landskommuner	22	16	1	8	2	2	—	4	16	21	2
Koko maa — Hela landet	546	471	¹⁾ 44	347	145	194	56	54	483	524	92
Kaupungit — Städer	35	35	¹⁾ 21	34	14	24	1	1	34	35	21
Maalaiskunnat — Landskommuner	511	436	23	²⁾ 313	131	170	55	53	449	489	71

¹⁾ Näistä 7 lastensuojelulautakuntaa. — Härav 7 barnskyddsnämnder.

²⁾ Näistä 28 kahden tai useamman kunnan yhteisiä kunnalliskoteja. — Härav 28 gemensamma kommunalhem för tvenne eller flere kommuner.

**II. Huoltolautakuntien alaisissa laitoksissa olleet ryhmitettyinä laitosten mukaan v. 1950 —
I vårdnämnder underlydande anstalter intagna, grupperade efter anstalter år 1950.**

Lääni — Län	Kunnalliskodit — Kommunalhem						Lastenkodit — Barnhem				
	Köyhäinhoito — Fattigvård					Lasten- suoje- lu Barnskydd		Köyhäin- hoito Fattigvård		Lastensuoje- lu Barnskydd	
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa		Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar	Lapsia Barn	Hoitopäiviä Vårdagar
				Hoidok- keja Inter- ner	Hoitopäiviä Vårdagar						
Uudenmaan lääni — Nylands län	1 040	2 023	55	3 118	782 853	10	2 800	22	2 207	1 255	255 169
Kaupungit — Städer	484	912	26	1 422	373 966	—	—	—	—	951	185 991
Maalaiskunnat — Landskommuner	556	1 111	29	1 696	408 887	10	2 800	22	2 207	304	69 178
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	1 441	2 594	97	4 132	1 021 672	51	10 320	19	381	694	175 180
Kaupungit — Städer	383	692	30	1 105	246 198	1	365	12	367	533	124 822
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 058	1 902	67	3 027	775 474	50	9 955	7	514	161	50 358
Åhvenanmaan maakunta — Land- skapet Åland	22	34	—	56	15 770	1	365	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	22	34	—	56	15 770	1	365	—	—	—	—
Hämeen lääni — Tavastehus län	1 502	2 592	71	4 165	953 176	26	3 252	13	1 360	932	214 709
Kaupungit — Städer	376	858	17	1 251	227 556	7	709	—	—	384	67 107
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 126	1 734	54	2 914	725 620	19	2 543	13	1 360	548	147 602
Kymen lääni — Kymmene län	835	1 283	40	2 158	519 250	16	1 406	8	696	484	123 346
Kaupungit — Städer	201	243	7	451	104 803	—	—	—	—	86	21 079
Maalaiskunnat — Landskommuner	634	1 040	33	1 707	414 447	16	1 406	8	696	398	102 267
Mikkelin lääni — S:t Michels län	1 012	1 410	59	2 481	611 739	26	4 088	1	16	182	48 171
Kaupungit — Städer	79	149	2	230	60 009	1	60	1	16	57	13 743
Maalaiskunnat — Landskommuner	933	1 261	57	2 251	551 730	25	4 028	—	—	125	34 428
Kuopion lääni — Kuopio län	1 832	2 487	124	4 443	1 061 615	71	9 364	31	440	182	42 502
Kaupungit — Städer	236	280	18	534	110 706	—	—	1	19	60	15 571
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 596	2 207	106	3 909	950 909	71	9 364	30	421	122	26 931
Vaasan lääni — Vasa län	1 469	2 186	95	3 750	908 700	75	13 875	21	952	295	69 192
Kaupungit — Städer	289	496	30	815	175 223	15	3 221	14	709	150	30 685
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 180	1 690	65	2 935	733 477	60	10 654	7	243	145	38 507
Oulun lääni — Uleåborgs län	867	1 143	45	2 055	510 866	41	7 192	1	5	97	16 869
Kaupungit — Städer	133	221	7	361	88 175	2	551	1	5	64	9 463
Maalaiskunnat — Landskommuner	734	922	38	1 694	422 691	39	6 641	—	—	33	7 406
Lapin lääni — Lapplands län	283	253	8	544	132 149	3	342	23	1 754	122	24 415
Kaupungit — Städer	57	56	4	117	28 389	1	27	23	1 754	46	8 264
Maalaiskunnat — Landskommuner	226	197	4	427	103 760	2	315	—	—	76	16 151
Koko maa — Hela landet	10 303	16 005	594	26 902	6 517 790	320	53 004	139	8 311	4 243	969 553
Kaupungit — Städer	2 238	3 907	141	6 286	1 415 025	27	4 933	52	2 870	2 331	476 725
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 065	12 098	453	20 616	5 102 765	293	48 071	87	5 441	1 912	492 828

III. Köyhäinhoidon ja lastensuojelun eri huoltomuodot vuonna 1950. —

Lääni — Län	Köyhäinhoito														
	Suoranaisesti avustetut — Direkt understödda														
	Laitoksissa olleet I anstalt intagna				Yksityishoidossa olleet Utackorderade			Kotiaavustusta saaneet — I sina hem understödda							
								Avustuksen arvo vähintään 2 500 mk — Understödetts värde minst 2 500 mk				Avustuksen arvo vähem- män kuin 2 500 mk Understödetts värde mindre än 2 500 mk			
	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa
<i>Uudenmaan l. — Nylands l.</i>	3 609	5 796	608	10 013	45	102	147	1 785	5 069	31	6 885	490	895	280	1 665
Kaupungit — Städer	2 106	3 507	292	5 905	5	3	8	908	2 705	19	3 632	284	491	218	993
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	1 503	2 289	316	4 108	40	99	139	877	2 364	12	3 253	206	404	62	672
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län ....</i>	3 339	4 731	732	8 802	119	243	362	1 689	4 925	20	6 634	614	985	162	1 761
Kaupungit — Städer	975	1 371	192	2 538	3	12	15	540	1 590	3	2 133	223	244	4	471
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	2 364	3 360	540	6 264	116	231	347	1 149	3 335	17	4 501	391	741	158	1 290
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland .....</i>	87	90	3	180	3	11	14	26	66	—	92	1	6	3	10
Kaupunki — Stad	8	14	—	22	—	—	—	6	15	—	21	1	—	—	1
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	79	76	3	158	3	11	14	20	51	—	71	—	6	3	9
<i>Hämeen l. — Tavastehus l.</i>	3 218	4 718	595	8 531	65	168	233	1 729	3 828	27	5 584	716	1 011	196	1 923
Kaupungit — Städer	1 004	1 735	135	2 874	1	1	2	451	1 067	6	1 524	263	347	64	674
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	2 214	2 983	460	5 657	64	167	231	1 278	2 761	21	4 060	453	664	132	1 249
<i>Kymen l. — Kymmene l. ...</i>	1 758	2 439	264	4 461	25	60	85	924	2 173	15	3 112	461	491	48	1 000
Kaupungit — Städer	333	427	40	800	3	1	4	124	413	3	540	92	129	4	225
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	1 425	2 012	224	3 661	22	59	81	800	1 760	12	2 572	369	362	44	775
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län .....</i>	1 811	2 353	370	4 534	33	54	87	960	1 978	8	2 946	490	627	96	1 213
Kaupungit — Städer	192	324	37	553	1	5	6	140	318	—	458	84	87	7	178
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	1 619	2 029	333	3 981	32	49	81	820	1 630	8	2 488	406	540	89	1 035
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	3 151	4 138	809	8 098	79	186	265	2 483	3 194	16	5 693	1 302	1 284	252	2 838
Kaupungit — Städer	357	462	67	886	1	1	2	141	257	—	398	121	119	12	252
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	2 794	3 676	742	7 212	78	185	263	2 342	2 937	16	5 295	1 181	1 165	240	2 586
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	3 044	4 028	752	7 824	169	275	444	1 838	3 517	43	5 398	954	1 253	244	2 451
Kaupungit — Städer	540	904	171	1 615	3	7	10	338	823	1	1 162	192	259	4	455
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	2 504	3 124	581	6 209	166	268	434	1 500	2 694	42	4 236	762	994	240	1 996
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	1 963	2 495	717	5 175	167	271	438	1 417	1 673	37	3 127	948	870	326	2 144
Kaupungit — Städer	374	489	87	950	1	—	1	196	307	3	506	121	109	15	245
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	1 589	2 006	630	4 225	166	271	437	1 221	1 366	34	2 621	827	761	311	1 899
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	706	704	355	1 765	83	92	175	916	791	14	1 721	435	302	84	821
Kaupungit — Städer	173	169	66	408	1	3	4	177	179	2	358	128	52	1	181
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	533	535	289	1 357	82	89	171	739	612	12	1 363	307	250	83	640
Koko maa — Hela landet	22 686	31 492	5 205	59 383	788	1 462	2 250	13 767	27 214	211	41 192	6 411	7 724	1 691	15 826
Kaupungit — Städer	6 062	9 402	1 087	16 551	19	33	52	3 021	7 674	37	10 732	1 509	1 837	329	3 675
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	16 624	22 090	4 118	42 832	769	1 429	2 198	10 746	19 540	174	30 460	4 902	5 887	1 362	12 151

Olika vårdformer av fattigvård och barnskydd år 1950.

— Fattigvård								Lastensuojelu — Barnskydd								
Kaikkiaan — Inalles				Välillisesti vähintään 2 500 mk:n suuruisesta kotiauvustuksesta osalli- siksi tulleet Indirekt delaktiga av hemunderstöd om minst 2 500 mk				Laitoksissa olleet I anstalt intagna			Yksityishoidossa olleet Utackorderade			Kaikkiaan Inalles		
Miehiä Män	Naisia Kvinnor	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Aviomiehiä Äkta män	Avio- vaimoja Hustrur	Lapsia Barn	Yhteensä Summa	Pojkia Gossar	Tyttöjä Flickor	Yhteensä Summa	Pojkia Gossar	Tyttöjä Flickor	Yhteensä Summa	Pojkia Gossar	Tyttöjä Flickor	Yhteensä Summa
5 929 3 303	11 862 6 706	919 529	18 710 10 538	29 6	906 535	4 710 2 596	5 645 3 137	1 478 1 171	921 739	2 399 1 910	426 221	464 260	890 481	1 904 1 392	1 385 999	3 289 2 391
2 626	5 156	390	8 172	23	371	2 114	2 508	307	182	489	205	204	409	512	386	898
5 761 1 741	10 884 3 217	914 199	17 559 5 157	95 26	881 340	5 449 1 579	6 425 1 945	751 452	408 239	1 159 691	608 99	590 163	1 198 262	1 359 551	998 402	2 357 953
4 020	7 667	715	12 402	69	541	3 870	4 480	299	169	468	509	427	936	808	596	1 404
117 15	173 29	6 —	296 44	— —	4 —	67 21	71 21	14 —	5 —	19 —	10 —	6 1	16 1	24 —	11 1	35 1
102	144	6	252	—	4	46	50	14	5	19	10	5	15	24	10	34
5 728 1 719	9 725 3 150	818 205	16 271 5 074	62 22	994 293	5 435 1 458	6 491 1 773	877 415	497 231	1 374 646	486 111	444 91	930 202	1 363 526	941 322	2 304 848
4 009	6 575	613	11 197	40	701	3 977	4 718	462	266	728	375	353	728	837	619	1 456
3 168 552	5 163 970	327 47	8 658 1 569	46 11	498 75	2 648 385	3 192 471	407 85	271 56	678 141	141 28	149 27	290 55	548 113	420 83	968 196
2 616	4 193	280	7 089	35	423	2 263	2 721	322	215	537	113	122	235	435	337	772
3 294 417	5 012 734	474 44	8 780 1 195	59 12	525 86	2 886 388	3 470 486	240 58	170 40	410 98	323 13	264 11	587 24	563 71	434 51	997 122
2 877	4 278	430	7 585	47	439	2 498	2 984	182	130	312	310	253	563	492	383	875
7 015 620	8 802 839	1 077 79	16 894 1 538	111 5	1 671 104	7 780 415	9 562 524	375 73	208 38	583 111	671 40	635 31	1 306 71	1 046 113	843 69	1 889 182
6 395	7 963	998	15 356	106	1 567	7 365	9 038	302	170	472	631	604	1 235	933	774	1 707
6 005 1 073	9 073 1 993	1 039 176	16 117 3 242	69 —	954 214	5 697 1 179	6 720 1 393	402 140	251 94	653 234	490 65	475 57	965 122	892 205	726 151	1 618 356
4 932	7 080	863	12 875	69	740	4 518	5 327	262	157	419	425	418	843	687	575	1 262
4 495 692	5 309 905	1 080 105	10 884 1 702	52 2	930 154	5 362 701	6 344 857	243 91	179 65	422 156	427 26	346 30	773 56	670 117	525 95	1 195 212
3 803	4 404	975	9 182	50	776	4 661	5 487	152	114	266	401	316	717	553	430	983
2 140 479	1 889 403	453 69	4 482 951	18 —	561 125	3 006 437	3 585 562	251 36	181 26	432 62	148 28	123 32	271 60	399 64	304 58	703 122
1 661	1 486	384	3 531	18	436	2 569	3 023	215	155	370	120	91	211	335	246	581
43 652 10 611	67 892 18 946	7 107 1 453	118 651 31 010	541 84	7 924 1 926	43 040 9 159	51 505 11 169	5 038 2 521	3 091 1 528	8 129 4 049	3 730 631	3 496 703	7 226 1 334	8 768 3 152	6 587 2 231	15 355 5 383
33 041	48 946	5 654	87 641	457	5 998	33 881	40 336	2 517	1 563	4 080	3 099	2 793	5 892	5 616	4 356	9 972

IV. Huoltotoiminnan menot vuonna 1950 —

Köyhäinhoito —								
Lääni — Län	Hallinto Förvaltning	Kunnalliset ja muut huolto- laitosten alaiset köyhäin- hoitolaitokset Kommunalhjen och övriga vård- nämnder underlydande fattig- vårdsanstalter	Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård i					
			abnorm- o. a. dyl. sko- lor och -anstalter	aistivallis- y. m. sellai- sissa kouluissa ja laitok- sissa	miellessairaloissa sijunesjukhus	keuhkotautiparan- toloissa lungotsessanstalter	muissa sairaaloissa övrige sjukhus	työlätköksissa arbeitsinrättningar
1 000 markkaa								
Uudenmaan lääni — Nylands län	105 321	248 563	4 442	121 776	17 390	24 358	240	
Kaupungit — Städer	83 591	146 731	3 481	68 138	8 105	14 350	12	
Maalaiskunnat — Landskommuner	21 730	101 832	961	53 638	9 285	10 008	228	
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län	65 413	246 324	1 190	88 330	18 922	13 377	122	
Kaupungit — Städer	37 869	76 613	208	29 860	4 469	3 241	4	
Maalaiskunnat — Landskommuner	27 544	169 711	982	58 470	14 453	10 136	118	
Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland	418	2 104	10	4 579	2 593	325	—	
Kaupunki — Stad	176	135	—	612	802	198	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	242	1 969	10	3 967	1 791	127	—	
Hämeen lääni — Tavastehus län	52 244	227 996	698	66 239	15 218	17 078	225	
Kaupungit — Städer	26 113	70 515	98	29 017	3 988	5 812	83	
Maalaiskunnat — Landskommuner	26 131	157 481	600	37 222	11 230	11 266	142	
Kymen lääni — Kymmene län	27 478	127 842	1 113	51 390	6 050	7 793	675	
Kaupungit — Städer	7 698	30 225	532	5 453	907	1 147	286	
Maalaiskunnat — Landskommuner	19 780	97 617	581	45 937	5 143	6 646	389	
Mikkelin lääni — S:t Michels län	20 421	118 760	280	23 646	4 997	9 575	939	
Kaupungit — Städer	5 629	13 954	56	3 619	737	1 279	499	
Maalaiskunnat — Landskommuner	14 792	104 806	224	20 027	4 260	8 296	440	
Kuopion lääni — Kuopio län	37 877	220 567	1 887	30 070	9 007	17 157	1 238	
Kaupungit — Städer	9 254	30 545	194	4 341	381	1 372	697	
Maalaiskunnat — Landskommuner	28 623	190 022	1 693	25 729	8 626	15 785	541	
Vaasan lääni — Vasa län	38 636	203 986	783	53 732	23 147	17 188	942	
Kaupungit — Städer	15 574	51 920	403	15 635	3 705	2 560	391	
Maalaiskunnat — Landskommuner	23 062	152 066	380	38 097	19 442	14 628	551	
Oulun lääni — Uleåborgs län	22 111	113 237	839	31 137	7 637	14 304	135	
Kaupungit — Städer	5 664	22 797	132	10 537	1 822	3 226	—	
Maalaiskunnat — Landskommuner	16 447	90 440	707	20 600	5 815	11 078	135	
Lapin lääni — Lapplands län	15 476	37 317	342	16 098	9 127	6 881	76	
Kaupungit — Städer	4 330	8 470	90	4 331	1 042	1 554	6	
Maalaiskunnat — Landskommuner	11 146	28 847	252	11 767	8 085	5 327	70	
Koko maa — Hela landet	385 395	1 546 696	11 584	486 997	114 088	128 036	4 592	
Kaupungit — Städer	195 898	451 905	5 194	171 543	25 958	34 739	1 978	
Maalaiskunnat — Landskommuner	189 497	1 094 791	6 390	315 454	88 130	93 297	2 614	

Vårdverksamhetens utgifter år 1950.

Fattigvård

		Muu köyhäinholto ja huolto Övrig fattigvård och omvårdnad					Avsakhet köyhäinholtoa harjoitettaville yhdistyksille Undersköt at fattigvård ut- övande föreningar	Yhteensä köyhäinholto- menot Summa fattigvårdensutgifter
		Yksityisholto Utackordering	Kotiavustus Hemundervisö	Korvaukset muille kunnille Ersättning till andra kommuner	Kannatusmaksut yhdistyksen työtoimikseen Underskötösavgifter till gemensam arbetsinrättning	Muut köyhäinholto- menot Övriga utgifter för fattigvård		
	muissa hoitolaitok- sissa andera vårdanstalter							
	vieraan kunnan kunnalliskodissa frånmande kommun kommunalen							
— 1000 mark								
4 837	10 503	2 877	186 311	36 367	5 245	58 207	7 775	728 891
501	9 203	135	119 932	16 422	805	55 203	7 755	450 773
4 336	1 300	2 742	66 379	19 945	4 440	3 004	20	278 118
6 537	424	6 652	136 010	29 685	7 785	7 576	47	562 981
—	136	16	53 413	8 300	2 026	2 321	20	180 627
6 537	288	6 636	82 597	21 385	5 759	5 255	27	382 354
—	—	260	2 475	353	110	171	—	12 980
—	—	—	1 011	255	55	108	—	3 176
—	—	260	1 464	98	55	63	—	9 804
5 374	2 122	4 410	113 576	26 026	5 324	6 683	560	491 529
724	169	170	36 952	8 256	1 662	1 483	350	159 279
4 650	1 953	4 240	76 624	17 770	3 662	5 200	210	332 250
6 196	272	1 737	61 959	12 194	2 337	2 609	50	282 217
96	124	127	11 037	2 509	240	147	50	52 880
6 100	148	1 610	50 922	9 685	2 097	2 462	—	229 337
3 864	118	1 319	49 976	11 884	1 314	3 567	—	230 239
163	98	82	10 723	1 946	87	281	—	33 524
3 701	20	1 237	39 253	9 938	1 227	3 286	—	196 715
3 253	524	4 072	99 744	18 859	1 564	5 777	589	414 308
317	42	71	7 307	2 338	175	246	589	48 615
2 936	482	4 001	92 437	16 521	1 389	5 531	—	365 693
11 973	1 287	11 279	98 002	19 156	4 497	7 067	748	453 787
306	563	210	23 949	4 788	1 415	485	248	106 578
11 667	724	11 069	74 053	14 368	3 082	6 582	500	347 209
5 084	1 210	8 666	59 457	11 051	2 857	4 953	—	260 567
101	232	—	9 911	2 193	383	628	—	51 962
4 983	978	8 666	49 546	8 858	2 474	4 325	—	208 605
3 358	10	5 405	34 942	6 569	1 142	3 705	530	125 502
818	—	63	7 331	1 437	333	311	530	26 316
2 540	10	5 342	27 611	5 132	809	3 394	—	99 186
50 476	16 470	46 677	842 452	172 144	32 175	100 315	10 299	3 563 001
3 026	10 567	874	281 566	48 444	7 181	61 213	9 542	1 113 730
47 450	5 903	45 803	560 886	123 700	24 994	39 102	757	2 449 271

Jatkoa.

Lääni — Län	Lastensuojelu —							
	Aviokotien lasten valvonta Uppsikt över illegitima barn	Lastenkodit ja muut huoltolaitosten alaiset lastensuojelulaitokset Barnhem och övriga vårdhem-der underlydande barnskyddsanstalter	Muu laitoshoido — Övrig anstaltsvård i					
			asittavilla- y. m. sellaisissa kouluissa ja laitoksissa abnorm- o. a. dyli. skolor och -anstalter	mellisaikaloissa sinnessjukhus	kehkoantiparantoloissa lungotsanatorier	muissa sairaaloissa övrige sjukhus	vieran kunnan lasten- kodissa främmande kommuners barnhem	kasvatus- ja muissa huoltolaitoksissa uppföstrings- och andra vårdanstalter
1 000 markkaa								
Uudenmaan lääni — Nylands län	3 452	296 081	3 935	189	6 069	1 216	2 834	27 223
Kaupungit — Städer	1 236	271 326	3 193	133	5 746	1 007	1 897	22 894
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 216	24 755	742	56	323	209	937	4 329
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	4 133	116 456	858	897	489	489	2 389	10 369
Kaupungit — Städer	985	101 152	233	440	126	123	203	5 301
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 148	15 304	625	457	363	366	2 186	5 068
Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland	170	—	—	—	—	—	—	561
Kaupunki — Stad	49	—	—	—	—	—	—	12
Maalaiskunnat — Landskommuner	121	—	—	—	—	—	—	549
Hämeen lääni — Tavastehus län	3 291	126 081	2 239	511	929	623	2 369	6 866
Kaupungit — Städer	974	80 816	1 230	214	624	201	672	3 997
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 317	45 265	1 009	297	305	422	1 697	2 869
Kymen lääni — Kymmene län	1 504	51 129	867	315	294	224	2 468	3 295
Kaupungit — Städer	50	17 053	153	7	88	14	154	878
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 454	34 076	714	308	206	210	2 314	2 417
Mikkelin lääni — S:t Michels län	1 325	22 670	863	—	313	317	1 185	4 848
Kaupungit — Städer	387	13 472	258	—	95	42	9	780
Maalaiskunnat — Landskommuner	938	9 198	605	—	218	275	1 176	4 068
Kuopion lääni — Kuopio län	1 852	32 007	1 166	600	877	491	1 425	6 691
Kaupungit — Städer	140	20 854	45	—	21	44	—	1 706
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 712	11 153	1 121	600	856	447	1 425	4 985
Vaasan lääni — Vasa län	2 779	55 564	1 141	1 021	1 036	371	545	3 705
Kaupungit — Städer	605	44 581	333	312	102	56	67	1 162
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 174	10 983	808	709	934	315	478	2 543
Oulun lääni — Uleåborgs län	2 764	8 500	1 203	230	613	385	179	5 346
Kaupungit — Städer	1 471	5 217	263	21	50	122	4	2 502
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 293	3 283	940	209	563	263	175	2 844
Lapin lääni — Lapplands län	1 306	12 543	218	50	810	709	564	11 636
Kaupungit — Städer	288	6 656	—	50	—	28	184	281
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 018	5 887	218	—	810	681	380	11 355
Koko maa — Hela landet	22 576	721 031	12 490	3 813	11 430	4 825	13 958	80 540
Kaupungit — Städer	6 185	561 127	5 708	1 177	6 852	1 637	3 190	39 513
Maalaiskunnat — Landskommuner	16 391	159 904	6 782	2 636	4 578	3 188	10 768	41 027

Barnskydd

Barnskydd								
Muu lastensuojelu — Övrigt barnskydd				Avsittneet lastensuojelu harrjottaville yhdistyksille Understöd at barnavård ut- övrande föreningar	Yhteensä lastensuojelumenoja Summa barnskyddsutgifter	Irtolishuolto Läskivärvård	Alkoholishuolto Alkoholisvård	Kalkkiaan huoltomenoja Inalles värdutgifter
Yksityishuolto Utackordning	Lasten kesäviikis Barnens sommar- recreation	Korvankset muille Kunnille Erstättning till andra kommuner	Muit lastensuojelu- menot Övriga utgifter för barnskydd					
— 1000 mark								
19 542	5 822	9 865	2 049	41 493	419 770	3 932	4 202	1 262 116
12 669	5 420	5 731	1 427	39 504	372 183	3 751	3 958	914 256
6 873	402	4 134	622	1 989	47 587	181	244	347 860
17 691	3 881	6 939	1 954	5 371	171 916	1 074	1 332	802 716
4 342	3 460	1 748	575	5 180	123 868	924	965	344 253
13 349	421	5 191	1 379	191	48 048	150	367	453 463
232	11	16	17	66	1 123	2	15	14 533
45	—	12	3	—	121	2	15	3 490
237	11	4	14	66	1 002	—	—	11 048
15 963	5 169	6 298	3 451	8 904	182 694	1 052	1 949	729 468
5 035	4 816	2 168	2 347	8 150	111 244	870	1 043	298 549
10 928	353	4 130	1 104	754	71 450	182	906	430 919
5 149	312	1 647	1 668	4 156	73 028	733	887	384 343
1 313	312	264	121	4 061	24 468	385	225	85 656
3 836	—	1 383	1 547	95	48 560	348	662	298 687
7 329	513	1 751	2 148	894	44 156	173	697	295 686
423	495	181	1 428	175	17 745	63	279	57 240
6 906	18	1 570	720	719	26 411	110	418	238 446
17 652	678	3 611	1 786	756	69 592	542	780	523 099
1 328	430	376	725	598	26 267	336	240	84 712
16 324	248	3 235	1 061	158	43 325	206	540	438 387
11 445	196	2 739	750	1 727	83 019	535	1 475	577 452
1 786	115	750	151	1 627	51 647	326	1 004	175 129
9 659	81	1 989	599	100	31 372	209	471	402 323
10 061	—	1 738	630	777	32 426	679	538	316 321
1 162	—	127	51	777	11 767	484	346	70 223
8 899	—	1 611	579	—	20 659	195	192	246 098
4 145	5	686	634	2 717	36 023	318	231	177 600
1 233	5	94	51	1 114	9 984	174	195	40 999
2 912	—	592	583	1 603	26 039	144	86	136 601
109 259	16 587	35 290	15 087	66 861	1 113 747	9 040	12 156	5 083 339
29 336	15 053	11 451	6 879	61 186	749 294	7 315	8 270	2 074 507
79 923	1 534	23 839	8 208	5 675	364 453	1 725	3 886	3 008 832

V. Huoltotoiminnan tulot vuonna 1950 —

Lääni — Län	Huoltotoiminnan yleiset Vastavastaimet Inkomster	Köyhäinhoito — Fattigvård							
		Perunkirjoitusmaksut Bouppteckningsprocenter	Korvaukset — Ersättning av			Kommunalliset ja muut huolto- laitosten alaiset köyhäin- hoito- ja vårdskostnader Kommunalhjem och övriga vård- nämnder underlydande fattig- vårdsanstalter	Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och räntor av donationsfonder	Työveloitteiden olleiden työvel- vollisten työ- arbeitspliktigas arbete i arbetsanstalter	Muut tulot Övriga inkomster
			valtiolta köyhäinholto- lain staten enligt fattigvårds- lagen	muilta kunnilta andra kommuner	yksityisiltä enskilda personer				
Uudenmaan l. — Nylands l.	59	2 594	35 010	44 508	47 275	24 043	173	112	48 091
Kaupungit — Städer	3	1 550	27 918	20 410	29 636	15 726	62	108	48 029
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	56	1 044	7 092	24 098	17 639	8 317	111	4	62
Turun ja Porin lääni — Åbo och Björneborgs län	205	1 800	5 813	37 784	41 790	19 516	156	245	1 089
Kaupungit — Städer	—	324	1 637	11 296	11 465	6 265	55	108	936
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	205	1 476	4 176	26 488	30 325	13 251	101	137	153
Ähvenanmaan maakunta — Landskapet Åland	—	112	499	337	1 711	—	11	—	133
Kaupunki — Stad	—	64	45	102	263	—	—	—	109
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	—	48	454	235	1 448	—	11	—	24
Hämeen l. — Tavastehus l.	66	1 665	10 900	33 058	43 338	18 798	70	736	138
Kaupungit — Städer	—	362	6 435	8 080	15 430	5 925	12	592	—
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	66	1 303	4 465	24 978	27 908	12 873	58	144	138
Kymen l. — Kymmene l. ..	102	663	3 811	21 369	24 727	13 105	2	108	38
Kaupungit — Städer	11	84	285	3 045	5 046	2 669	2	108	—
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	91	579	3 526	18 324	19 681	10 436	—	—	38
Mikkelin lääni — S:t Michels län	26	717	5 315	13 731	17 480	10 940	31	570	94
Kaupungit — Städer	6	63	1 910	2 434	2 067	1 159	30	570	28
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	20	654	3 405	11 297	15 413	9 781	1	—	66
Kuopion lääni — Kuopio län	102	835	10 612	19 567	25 609	19 215	—	37	28
Kaupungit — Städer	—	121	2 056	2 713	4 786	2 740	—	—	12
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	102	714	8 556	16 854	20 823	16 475	—	37	16
Vaasan lääni — Vasa län	241	1 240	5 728	28 419	33 503	18 155	49	582	160
Kaupungit — Städer	8	245	1 339	5 743	7 999	4 505	31	531	—
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	233	995	4 389	22 676	25 504	13 650	18	51	160
Oulun lääni — Uleåborgs län	4	442	2 866	15 537	13 739	12 142	—	—	41
Kaupungit — Städer	—	105	1 026	2 731	2 855	2 268	—	—	41
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	4	337	1 840	12 806	10 884	9 874	—	—	—
Lapin lääni — Lapplands län	96	159	1 597	7 018	8 545	3 339	2	—	34
Kaupungit — Städer	30	31	678	1 461	1 494	637	2	—	29
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	66	128	919	5 557	7 051	2 702	—	—	5
Koko maa — Hela landet	901	10 227	82 151	221 328	257 717	139 253	494	2 390	49 846
Kaupungit — Städer	58	2 949	43 329	58 015	81 041	41 894	194	2 017	49 184
Maalaiskunnat — Lands- kommuner	843	7 278	38 822	163 313	176 676	97 359	300	373	662

Vårdverksamhetens inkomster år 1950.

Lastensuojelu—Barnskydd									
Yhteensä Summa	Kuntien huoltotoimintaan käyttämät varat Av kommunerna använda medel för vårdverksamheten	Itäolais- ja alkoholistihuolto Löshävar- och alkoholistvård	Sotasiirtolaisista saatu korvaus Ersättning för de krigsförflyttade	Muut tulot Övriga inkomster	Lahjoitukset ja rahastojen korot Donationer och ränkor av dona- tionsfonder	Lastenkodit ja muut huolto- lautakuntien alaiset lasten- suojauslaitokset Barnen och övriga vård- nämnder underlydande barn- skyddsanstalter	Korvaukset — Ersättning av		
							yksityisiltä enskilda personer	muilta kunnilta andra kommuner	valtiolta staten
— 1000 mark									
1 262 116	878 222	1 257	37 352	1 181	484	100 305	24 187	12 195	5 068
914 256	636 762	1 244	1 901	94	484	97 369	20 635	7 796	4 529
347 860	241 460	13	35 451	1 087	—	2 936	3 552	4 399	539
802 716	591 626	143	42 400	3 657	23	31 055	9 022	8 031	8 361
344 253	258 725	35	8 714	1 847	17	28 647	4 045	2 552	7 585
458 463	332 901	108	33 686	1 810	6	2 408	4 977	5 479	776
14 538	11 470	—	—	16	—	—	27	181	41
3 490	2 907	—	—	—	—	—	—	—	—
11 048	8 563	—	—	16	—	—	27	181	41
729 468	527 795	428	34 262	1 143	—	32 405	12 595	9 376	2 695
298 549	220 767	398	3 944	613	—	25 592	6 882	2 104	1 413
430 919	307 028	30	30 318	530	—	6 813	5 713	7 272	1 282
384 343	259 459	249	38 323	1 502	—	9 490	4 113	6 139	1 143
85 656	65 065	191	2 098	523	—	5 052	745	705	27
298 687	194 394	58	36 225	979	—	4 438	3 368	5 434	1 116
295 686	222 523	97	11 485	679	—	4 677	3 714	2 647	960
57 240	43 150	55	753	232	—	3 178	877	257	471
238 446	179 373	42	10 732	447	—	1 499	2 837	2 390	489
523 099	402 578	332	23 400	2 193	—	7 804	4 956	4 498	1 333
84 712	61 286	244	2 079	—	—	6 640	528	723	784
438 387	341 292	88	21 321	2 193	—	1 164	4 428	3 775	549
577 452	441 330	100	24 761	227	—	15 614	3 770	2 990	533
175 129	134 952	65	3 773	29	—	13 384	1 430	749	346
402 323	306 428	35	20 988	198	—	2 230	2 340	2 241	187
316 321	255 249	333	9 017	345	—	851	3 063	2 495	197
70 223	55 066	295	3 029	62	—	555	1 208	972	10
246 098	200 183	38	5 988	283	—	296	1 855	1 523	187
177 600	145 785	172	2 645	1 519	—	2 939	1 700	875	1 125
40 999	33 247	51	188	686	—	1 426	210	216	613
136 601	112 538	121	2 457	833	—	1 563	1 490	659	512
5 083 339	3 736 087	3 111	223 645	12 462	507	205 190	67 147	49 427	21 456
2 074 507	1 511 927	2 578	26 479	4 086	501	181 843	36 560	16 074	15 778
3 008 832	2 224 160	533	197 166	8 376	6	23 347	30 587	33 353	5 678

VI. Kunnalliskotien menot ja tulot vuonna 1950 —

Lääni — Län	Menot — Utgifter							
	Palkkaukset Aviongar	Ravinto Kosthallning	Vaatus Beklädnad	Sairaanhoito ja lääkkeet Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuis- kustannukset Övriga årliga kostnader	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston hankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inventarier och lösöre	Lämpö ja valo Värme och lys
	1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	97 925	62 837	9 432	3 353	7 260	12 268	5 960	27 493
Kaupungit — Städer	62 778	33 115	6 029	1 385	5 933	1 905	2 744	14 948
Maalaiskunnat — Landskommuner	35 147	29 722	3 403	1 968	1 327	10 363	3 216	12 545
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	97 070	76 955	9 381	3 945	5 595	17 044	9 621	28 023
Kaupungit — Städer	33 497	20 746	2 089	1 115	2 747	3 010	2 625	8 773
Maalaiskunnat — Landskommuner	63 573	56 209	7 292	2 830	2 848	14 034	6 996	19 250
<i>Ahvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	1 045	970	—	33	57	534	170	133
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 045	970	—	33	57	534	170	133
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	84 726	68 000	9 908	5 152	3 347	14 456	9 363	24 738
Kaupungit — Städer	33 112	17 370	1 834	1 723	588	2 969	3 026	8 402
Maalaiskunnat — Landskommuner	51 614	50 630	8 074	3 429	2 759	11 487	6 337	16 336
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	43 717	37 453	5 524	3 457	1 742	14 836	3 200	13 356
Kaupungit — Städer	9 818	7 809	1 760	1 557	345	4 424	727	3 081
Maalaiskunnat — Landskommuner	33 899	29 644	3 764	1 900	1 397	10 412	2 473	10 275
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	38 111	39 803	5 321	3 933	2 514	8 614	4 079	12 369
Kaupungit — Städer	3 683	4 056	536	2 372	182	957	389	1 447
Maalaiskunnat — Landskommuner	34 428	35 747	4 785	1 561	2 332	7 657	3 690	10 922
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	65 167	74 946	10 596	9 710	4 506	19 292	6 998	22 580
Kaupungit — Städer	6 531	8 857	1 736	6 398	835	1 362	832	3 222
Maalaiskunnat — Landskommuner	58 636	66 089	8 860	3 312	3 671	17 930	6 166	19 358
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	70 912	65 829	10 774	4 253	3 146	12 161	6 548	23 847
Kaupungit — Städer	23 049	13 114	2 415	1 162	342	2 663	2 127	5 477
Maalaiskunnat — Landskommuner	47 863	52 715	8 359	3 091	2 804	9 498	4 421	18 370
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	34 932	38 878	6 543	1 700	3 043	8 835	3 871	11 468
Kaupungit — Städer	9 703	6 423	969	234	974	1 475	380	2 082
Maalaiskunnat — Landskommuner	25 279	32 455	5 574	1 466	2 069	7 360	3 491	9 386
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	10 766	13 652	1 470	664	753	1 638	1 884	4 413
Kaupungit — Städer	2 270	3 077	241	135	135	1 019	575	820
Maalaiskunnat — Landskommuner	8 496	10 575	1 229	529	618	619	1 309	3 593
Koko maa — Hela landet	544 421	479 323	68 949	36 200	31 963	109 678	51 694	168 420
Kaupungit — Städer	184 441	114 567	17 609	16 081	12 081	19 784	13 425	48 252
Maalaiskunnat — Landskommuner	359 980	364 756	51 340	20 119	19 882	89 894	38 269	120 168

Kommunalhemmens utgifter och inkomster år 1950.

				Tulot — Inkomster						
Palovakuutus Brandforsikring	Kaavi- ja puutarha Trädgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Hoidokkien valmisteet Av internerna förfärdigade arbeten	Hoidokkien muu työ Internernas övriga arbeten	Kaavi- ja puutarha Trädgård	Yhteisten kunnallis- kotien kunnatus- ja holtonaksum Undersköds- och vårdav- gifterna i gemensamma kommunalhem	Henkivakuutus luon- toisetut Personals naturlöjmaner	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa
— 1000 mark										
846	567	6 771	234 712	33	1 256	1 268	5 549	12 724	1 861	22 691
128	73	3 633	132 671	—	854	162	—	6 468	772	8 256
718	494	3 138	102 041	33	402	1 106	5 549	6 256	1 089	14 435
1 501	1 913	7 421	258 469	211	2 572	3 410	45 584	15 254	9 187	76 218
129	824	1 058	76 613	210	145	1 461	—	3 933	516	6 265
1 372	1 089	6 363	181 856	1	2 427	1 949	45 584	11 321	8 671	69 953
19	—	111	3 072	57	2	380	579	200	1 854	3 072
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	—	111	3 072	57	2	380	579	200	1 854	3 072
1 152	670	5 547	227 059	825	1 471	1 624	15 580	13 372	2 929	35 801
—	168	1 323	70 515	752	80	521	—	3 885	687	5 925
1 152	502	4 224	156 544	73	1 391	1 103	15 580	9 487	2 242	29 876
989	233	2 911	127 418	287	2 276	728	—	7 794	2 020	13 105
283	—	421	30 225	254	100	—	—	2 232	83	2 669
706	233	2 490	97 193	33	2 176	728	—	5 562	1 937	10 436
833	486	2 901	118 964	22	1 316	1 054	1 078	7 120	1 615	12 205
64	87	181	13 954	—	—	146	—	971	42	1 159
769	399	2 720	105 010	22	1 316	908	1 078	6 149	1 573	11 046
1 456	517	4 800	220 568	54	2 870	1 064	—	12 889	2 338	19 215
198	68	506	30 545	—	180	296	—	2 195	69	2 740
1 258	449	4 294	190 023	54	2 690	768	—	10 694	2 269	16 475
1 466	529	5 848	205 313	8	3 156	1 551	9 658	12 952	3 257	30 582
308	95	1 168	51 920	—	212	426	—	3 588	279	4 505
1 158	434	4 680	153 393	8	2 944	1 125	9 658	9 364	2 978	26 077
1 022	156	2 699	113 197	308	3 642	422	2 354	7 218	1 407	15 351
133	4	420	22 797	100	62	84	—	1 834	188	2 268
889	152	2 279	90 400	208	3 580	338	2 354	5 384	1 219	13 083
448	100	1 529	37 317	95	325	8	—	2 731	180	3 339
13	10	175	8 470	—	100	5	—	407	125	637
435	90	1 354	28 847	95	225	3	—	2 324	55	2 702
9 732	5 171	40 538	1 546 089	1 900	18 886	11 509	80 382	92 254	26 648	231 579
1 256	1 329	8 885	437 710	1 316	1 733	3 101	—	25 513	2 761	34 424
8 476	3 842	31 653	1 108 379	584	17 153	8 408	80 382	66 741	23 887	197 155

VII. Lastenkotien menot ja tulot vuonna 1950 —

Lääni — Län	Menot — Utgifter							
	Palkkaukset avoinnagar	Ravinio Kostallning	Vaetus Beklädnad	Saunahoito ja lääkkeit Sjukvård och läkemedel	Muut vuotuis- kustannukset Övriga årsutgifter för internena	Rakennusten kunnossapito Underhåll av byggnader	Kaluston ja irtaimiston hankinta ja korjaus Komplettering och reparation av inventa- rier och lösöre	Lämpö ja valo Värme och lys
	1 000 markkaa							
<i>Uudenmaan lääni — Nylands län</i>	46 449	17 119	1 852	766	1 348	6 983	4 431	7 070
Kaupungit — Städer	36 899	11 161	—	555	1 086	4 479	3 514	4 885
Maalaiskunnat — Landskommuner	9 550	5 958	1 852	211	262	2 504	917	2 185
<i>Turun ja Porin lääni — Åbo och Björne- borgs län</i>	23 835	10 927	3 179	378	723	2 695	1 507	3 452
Kaupungit — Städer	18 775	7 514	2 167	320	616	1 848	877	2 339
Maalaiskunnat — Landskommuner	5 060	3 413	1 012	58	107	847	630	1 113
<i>Åhvenanmaan maakunta — Landskapet Åland</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaupunki — Stad	—	—	—	—	—	—	—	—
Maalaiskunnat — Landskommuner	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Hämeen lääni — Tavastehus län</i>	27 875	17 069	5 805	485	980	3 952	2 606	4 703
Kaupungit — Städer	12 403	4 923	1 554	128	299	1 227	727	1 986
Maalaiskunnat — Landskommuner	15 472	12 146	4 251	357	681	2 725	1 879	2 717
<i>Kymen lääni — Kymmene län</i>	15 252	9 523	2 765	166	391	3 353	1 273	3 673
Kaupungit — Städer	3 119	1 638	408	25	46	1 311	116	537
Maalaiskunnat — Landskommuner	12 133	7 885	2 357	141	345	2 042	1 157	3 136
<i>Mikkelin lääni — S:t Michels län</i>	5 283	3 935	967	97	232	1 324	501	1 308
Kaupungit — Städer	2 270	1 202	270	47	58	202	121	621
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 013	2 733	697	50	174	1 122	380	687
<i>Kuopion lääni — Kuopio län</i>	5 939	3 845	1 023	104	169	1 669	673	1 338
Kaupungit — Städer	1 813	1 456	413	31	34	455	113	459
Maalaiskunnat — Landskommuner	4 126	2 389	610	73	135	1 214	560	879
<i>Vaasan lääni — Vasa län</i>	10 254	5 548	1 704	136	263	1 335	575	1 893
Kaupungit — Städer	7 059	2 940	747	57	113	496	331	1 214
Maalaiskunnat — Landskommuner	3 195	2 608	957	79	150	839	244	679
<i>Oulun lääni — Uleåborgs län</i>	3 720	2 045	443	113	331	708	281	677
Kaupungit — Städer	2 604	1 236	219	70	306	127	171	408
Maalaiskunnat — Landskommuner	1 116	809	224	43	25	581	110	269
<i>Lapin lääni — Lapplands län</i>	4 672	2 304	548	82	71	458	372	880
Kaupungit — Städer	1 826	830	319	32	1	227	254	282
Maalaiskunnat — Landskommuner	2 846	1 474	229	50	70	231	118	598
Koko maa — Hela landet	143 279	72 315	18 286	2 327	4 508	22 477	12 219	24 994
Kaupungit — Städer	86 768	32 900	6 097	1 265	2 559	10 372	6 224	12 731
Maalaiskunnat — Landskommuner	56 511	39 415	12 189	1 062	1 949	12 105	5 995	12 263

Barnhemmens utgifter och inkomster år 1950.

				Tulot — Inkomster					
Palovakuutus Brandförsäkring	Kasvi- ja puutarha Trädgård	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa	Hoitoköiden työ Internernas arbeten	Kasvi- ja puutarha Trädgård	Yhteisten lasten- kotien kasvatus- ja hoitomaksut Undersköts- och vårdav- gifterna i gemensamma barnhem	Henkilökunnan luon- toisudet Personalens naturaförmaher	Sekalaiset Diverse	Yhteensä Summa
— 1000 mark									
120	148	1 684	37 970	—	238	—	7 274	6 654	14 166
—	—	1 052	63 631	—	—	—	5 675	5 731	11 406
120	148	632	24 339	—	238	—	1 599	923	2 760
94	82	1 509	48 381	9	165	—	4 162	733	5 069
51	63	1 106	35 676	—	24	—	3 218	513	3 755
43	19	403	12 705	9	141	—	944	220	1 314
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
125	387	1 705	65 692	27	667	2 006	5 094	3 789	11 583
—	49	411	23 707	—	123	—	1 965	1 779	3 867
125	338	1 294	41 985	27	544	2 006	3 129	2 010	7 716
155	140	894	37 585	—	197	—	2 971	1 958	5 126
42	—	139	7 381	—	38	—	671	723	1 432
113	140	755	30 204	—	159	—	2 300	1 235	3 694
26	60	369	14 102	—	139	—	1 048	922	2 109
5	4	104	4 904	—	—	—	373	237	610
21	56	265	9 198	—	139	—	675	685	1 499
61	99	326	15 246	4	102	—	1 270	524	1 900
26	53	109	4 962	—	52	—	342	512	906
35	46	217	10 284	4	50	—	928	12	994
76	66	294	22 144	—	28	—	1 957	1 213	3 198
39	15	170	13 181	—	—	—	1 179	752	1 931
37	51	124	8 963	—	28	—	778	461	1 267
31	3	148	8 500	—	—	—	804	47	851
3	—	73	5 217	—	—	—	555	—	555
28	3	75	3 283	—	—	—	249	47	296
133	5	236	9 761	—	—	—	923	1 102	2 025
—	—	103	3 874	—	—	—	348	114	462
133	5	133	5 887	—	—	—	575	988	1 563
821	990	7 165	309 381	40	1 536	2 006	25 503	16 942	46 027
166	184	3 267	162 533	—	237	—	14 326	10 361	24 924
655	806	3 898	146 848	40	1 299	2 006	11 177	6 581	21 103